

ԿԱԼԻՖՈՐՆԻԱՅԻ ՎԱՐՈՐԴԻ ՁԵՌՆԱՐԿ

Սույն ձեռնարկը հասանելի է
dmv.ca.gov կայքում:

Gavin Newsom, նահանգապետ
Կալիֆոռնիա նահանգ

David S. Kim, քարտուղար
Կալիֆոռնիա նահանգի փոխադրումների
գործակալություն

Steve Gordon, Տնօրեն
Կալիֆոռնիա նահանգի Ավտոտրանսպորտի
դեպարտամենտ

Խնայեք ժամանակը

Լրացրեք Ձեր՝ DL կամ ID
քարտ ստանալու Էլեկտրոնային
դիմումը օնլայն

Ժամանակը խնայելու համար DMV-ի հաճախորդները կարող են օգտագործել իրենց համակարգիչը, պլանշետը կամ սմարթֆոնը՝ լրացնելու վարորդական իրավունք կամ նույնականացման քարտ (DL/ID) ստանալու Էլեկտրոնային դիմումը օնլայն նախքան DMV գրասենյակ այցելելը:

Հասանելի է հետևյալ 10 լեզուներով՝

- Անգլերեն
- Չինարեն
- Ճապոներեն
- Կորեերեն
- Թայերեն
- Իսպաներեն
- Ռիսդի
- Կիմերերեն
- Տազալերեն
- Վիետնամերեն

Իմացեք ավելին dmv.ca.gov կայքում

Սիրելի կալիֆոռնիացի բարեկամներ,

Ամեն տարի Կալիֆոռնիայի նահանգի տրանսպորտային գործակալության բարտուղարը Կալիֆոռնիայի վարորդի ձեռնարկի վերջին հրատարակության համար գրում է նոր ներածություն: Մինչ բառերը փոխվում են, հիմնական հաղորդագրությունը մնում է նույնը. Այս ձեռնարկը կարող է օգնել ձեզ և յուրաքանչյուրին, ում հետ կիսում եմ հաճադարիք, ապահով կերպով հասնել իրենց նպատակահետին:

Այս ուղերձն այսօր հնչում է ժամ ալելի արդիական, քան երբևէ: Բայց դա միակ բանն է, որը չի փոխվել նախորդ տարվա հրատարակության ներածությունը գրելուց ի վեր: 2020 թվականին մենք սկսեցինք պայքարել COVID-19 համաճարակի ֆայնայիչ ազդեցության դեմ: Տեղի ունեցան փափախություններ՝ կապված աշխատանքի վայրի, աշխատելու, բժշկական օգնության ցուցաբերման կամ դպրոց հաճախելու հետ: Փոխվեց նաև մեր կախվածությունը տրանսպորտային միջոցից:

Բացի այդ, փոխվել է նաև այն, թե ինչպես ենք մենք համագործակցում Կալիֆոռնիայի ավտոմեքենաների վարչության հետ: DMV-ն մեծապես ընդլայնեց իր առցանց ծառայությունները՝ ներառելով բազմաթիվ գործարքներ, որոնք նախկինում պահանջում էին գրասենյակային այց: Տրանսպորտային միջոցի անվանումը վերափոխելուց մինչև առևտրային վարորդական իրավունքի վկայականի երկարածությունը կամ կրկնօրինակ վարորդական իրավունքի վկայագիր պահանջելը՝ այժմ կարող եմ լուծել գրեթե բոլոր DMV խնդիրները ձեր համակարգչի կամ սմարթֆոնի միջոցով: Ես խրախուսում եմ ձեզ այցելել **dmv.ca.gov/online** ավելին իմանալու համար:

Մեկ այլ ուշագրավ փոփոխություն՝ այս ձեռնարկից հանվեց տեխնիկական ժարգոնը, և այն դարձրեցինք ավելի ընթերցելի ու ընկալելի: Հուսով եմ՝ այս նորացված տարբերակը ձեզ համար կլինի տեղեկատվական, օգտակար և գործնական:

Խնդրում ենք ղեկին լինել ուշադիր և չմոռանալ հաճադարի համատեղ օգտագործման և հետխոսակցության, հեռանկարային և սկսուտեր վարորդներին հետևելու մասին:

Մաղթում ենք ձեզ անվտանգություն և առողջություն:

David S. Kim

Կալիֆոռնիայի

պետական տրանսպորտային գործակալության բարտուղար

ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

© Copyright, Department of Motor Vehicles 2021

Բոլոր իրավունքները պահպանված են

Այս աշխատանքը պատկանում է ԱՄՆ «Հեղինակային իրավունքի մասին» օրենքով: Այս աշխատանքի հեղինակային իրավունքը պատկանում է DMV-ին: Հեղինակային իրավունքի մասին օրենքով անօրինական է համարում՝

1. Այս ձեռնարկի ցանկացած մասի պատճենի ստեղծումը:
2. Այս ձեռնարկի օրինակների տպումը և դրանք ուրիշներին տալը:
3. Այս ձեռնարկի Ձեր սեփական տարբերակի ստեղծումը:
4. Այս ձեռնարկի հանրային ցուցադրումը:
5. Ձեռնարկի ներկայացնելը (բարձրաձայն ընթերցումը) հասարակության մեջ:

Եթե ունեք հարցեր այն մասին, թե կարող ե՞ք արդյոք ստեղծել այս ձեռնարկի որևէ մասի պատճենը, ապա դիմել հետևյալ հասցեին՝

Department of Motor Vehicles
Legal Office, MS C128
PO Box 932382
Sacramento, CA 94232-3820

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ 1: Կալիֆոռնիայի վարորդի ձեռնարկի ներածություն	1
ԲԱԺԻՆ 2: Կալիֆոռնիայի DMV-ի մասին	3
ԲԱԺԻՆ 3: Կալիֆոռնիայի վարորդական իրավունք	5
ԲԱԺԻՆ 4: Հրահանգների թույլտվություն և վարորդական իրավունքի ստացում 18 տարեկանից ցածր տարիքում	9
ԲԱԺԻՆ 5: Վարորդական իրավունք ստանալը	13
ԲԱԺԻՆ 6: Քննության գործընթացը	15
ԲԱԺԻՆ 7: Ձեր վարորդական իրավունքի փոփոխումը, փոխարինումը և երկարաձգումը	19
ԲԱԺԻՆ 8: Երթևեկության ներածություն	21
ԲԱԺԻՆ 9: Ճանապարհներով երթևեկումը	27
ԲԱԺԻՆ 10: Ճանապարհային երթևեկության օրենքները և կանոնները	47
ԲԱԺԻՆ 11: Անվտանգ երթևեկություն	77
ԲԱԺԻՆ 12: Ալկոհոլ և դեղամիջոցներ	97
ԲԱԺԻՆ 13: Տրանսպորտային միջոցների գրանցման պահանջները	101
ԲԱԺԻՆ 14: Ֆինանսական պատասխանատվություն, ապահովագրության պահանջներ և բախումներ	103
ԲԱԺԻՆ 15: Տարեցներ և երթևեկություն	105
ԲԱԺԻՆ 16: Բառարան	107

REAL ID -ի համար հայտ ներկայացրե՛ք

Գրասենյակ բերե՛ք հետևյալը՝

- 1 Անձը հաստատող փաստաթուղթ/ծննդյան վկայական (օրինակ՝ բնօրինակ կամ վավերացված ծննդյան վկայական, ԱՄՆ անձնագիր)
- 2 Կալիֆորնիայում բնակության վայրը՝ 2 տարբեր փաստաթուղթ (օրինակ, կամուրջ կամ բջջային հեռախոսի հաշիվ, բանկային ֆալվածք, վարձակալության պայմանագիր)
- 3 Սոցիալական ապահովության համարը (Բացառությունները կարող են կիրառվել)

Եթե անձը հաստատող փաստաթղթի անունը տարբերվում է ձեր ընթացիկ իրավաբանական անունից, անհրաժեշտ է (են) անունը փոխելու մասին փաստաթուղթ (փաստաթղթեր):

ՊԱՆԱՎՈՐԵՔ ԼԱՅԱՊԵՍ

- Երացրե՛ք առցանց վարորդական իրավունքը/նույնականացման ֆաթիկ հայտը
 - Ներբեռնե՛ք Ձեր փաստաթղթերը
 - Տպե՛ք կամ լուսանկարե՛ք Ձեր հաստատման կողը (կողը ծառայում է որպես ձեր ամրագրում):
 - Ներկայացրե՛ք հաստատումը եւ փաստաթղթերը Ձեր գրասենյակ այցելելիս
- (Կատարե՛ք համապատասխան վճարումները):

ԲԱԺԻՆ 1. Կալիֆոռնիայի վարորդի ձեռնարկի ներածություն

Նախքան Կալիֆոռնիայում վարորդական իրավունք ստանալը Դուք պետք է հանձնեք գիտելիքների ստուգման թեստ: Այս թեստը ստուգում է, թե Դուք որքանով եք տիրապետում տրասպորտային միջոցի վարման օրենքներին և դեկի կառավարմանը: Այն ընդգրկում է ամեն ինչ՝ սկսած վարորդական հիմունքներից մինչև ճանապարհային երթևեկության կանոններն ու անվտանգ վարելու սովորությունները:

Վարորդի այս ձեռնարկը ստեղծել ենք՝ օգնելու ձեզ պատրաստվել թեստին: Թեստի բոլորը հարցերը կազմված են այս ձեռնարկի հիման վրա:

Ձեռնարկը նաև ունի տեղեկատվական այնպիսի ռեսուրսներ, ինչպիսիք են California DMV-ի վերաբերյալ մանրամասները, ձեր վարորդական վկայականում փոփոխություններ կատարելը և այլն:

ՆՈՐ ՕՐԵՆՔ

Ուժի մեջ է 2021 թվականի հուլիսի 1-ից
AB 47 (Daly, Chaptered by Secretary of State - Ch 603, Stats. 2019)

Այս օրենքը DMV-ից պահանջում է 36 ամիսների ընթացքում տրանսպորտային միջոց վարելու ժամանակ խոսելու, հաղորդագրություն ուղարկելու կամ ձեռքի անկար հաղորդակցման սարք (բջջային հեռախոս) օգտագործելու վերաբերյալ վարորդական գործի անփութք վարորդի կետը գնահատել որպես երկրորդ դատապարտում:

ՀՐԱԺԱՐՈՒՄ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Սույն ձեռնարկը «Կալիֆոռնիայի տրանսպորտային օրենսգրքում» (Vehicle Code, VC) համառոտ շարադրված օրենքների և դրույքների ամփոփումն է: DMV-ն, իրավապահ մարմինները և դատարանները հետևում են VC-ի ամբողջական, հեզգրիտ դրույքներին: Դուք կարող եք կարգալ VC-ն հետևյալ կայքում՝ leginfo.legislature.ca.gov:

Այս ձեռնարկը պարունակում է տեղեկություններ C հիմնական կարգի վարորդական իրավունքի մասին: Այլ կարգերի վարորդական իրավունքի մասին խմանալու համար կարդացե՛ք հետևյալը՝

- Կալիֆոռնիայի առևտրային վարորդի ձեռնարկ (California Commercial Driver Handbook)
- Կալիֆոռնիայի մոտոցիկլետների ձեռնարկ (California Motorcycle Handbook)
- Հանգստի տրանսպորտային միջոցների և կցորդների ձեռնարկ (Recreational Vehicles and Trailers Handbook)
- Շտապ օգնության վարորդի ձեռնարկ (Ambulance Driver's Handbook)
- Կալիֆոռնիայի ծնող-անչափահաս ուսուցողական ուղեցույց (California Parent-Teen Training Guide)

Խնայեք ժամանակը առանց **DMV** այցելելու և փորձեք Այս տարբերակներից մեկը

Առցանց ծառայություններ

- Տրանսպորտային միջոցի գրանցման երկարաձգում
- Վարորդական իրավունքի երկարաձգում
- Վարորդական վկայականի ըկնօրինակում
- Պիտակի կամ գրանցման քարտի փոխարինում
- Իրավական կոչման վերաձևակերպում
- Սեփականության վկայագրի կրկնօրինակում
- Չեկույց ճանապարհատրանսպորտային պատահարի մասին
- Կոմերցիոն վարորդական իրավունքի երկարաձգում

DMV NOW տերմինալ

- Տրանսպորտային միջոցի գրանցման երկարաձգում
- Վարորդի/տրանսպորտային միջոցի պատմության արձանագրում
- Պիտակի կամ գրանցման քարտի փոխարինում
- Վարորդական վկայականի կրկնօրինակում
- Տրանսպորտային միջոցի գրանցման երականգման վճարի մուտքագրում

DMV.ca.gov

ԲԱԺԻՆ 2. Կալիֆոռնիայի DMV-ի մասին

DMV- ի առաքելությունն է հպարտորեն ծառայել հասարակությանը՝ տրանսպորտով վարորդական վկայականներ, գրանցելով տրանսպորտային միջոցներ, ապահովելով ինֆորմացիան և կարգավորելով տրանսպորտային միջոցների արդյունաբերությունը՝ ապահովելով հանրային անվտանգությունը:

DMV ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Առցանց ծառայություններ

- Մեր առցանց ծառայությունների համար այցելեք **dmv.ca.gov/online**:

Հեռախոսային ծառայություններ

Նշված ծառայությունների համար գանգահարել 1-800-777-0133 հեռախոսահամարին:

Սովորական աշխատանքային ժամերին՝

- Ձեռք բերել վարորդական վկայականի և տրանսպորտային միջոցի գրանցման վերաբերյալ տեղեկություններ, ձևաթղթեր և հրատարակություններ:
- Պայմանավորվել վարորդական ֆնկցիոնալ հանձնելու մասին:
- Խոսել DMV-ի ներկայացուցչի հետ կամ նրան խնդրել հետ գանգել:

Ավտոմատացված 24/7 ծառայության համար՝

- Երկարացնել տրանսպորտային միջոցի գրանցման ժամկետը:
 - Օգտագործել վճարման ծանուցման վրա նշված ժամկետի երկարաձգման նույնականացման համարը (RIN), եթե առկա է այն:
Վճարել վարկային ֆարսով կամ էլեկտրոնային չեկով:
- Պայմանավորվել տեղական գրասենյակ այցելելու մասին:
 - Ձեռքի տակ ունենալ վարորդական վկայականի կամ նույնականացման (ID) ֆարսի համարը, տրանսպորտային միջոցի համարանիշը և (կամ) տրանսպորտային միջոցի նույնականացման համարը (VIN):

Տերմինալային ծառայություններ

- Տերմինալների տեղերն իմանալու համար այցելեք **dmv.ca.gov** և որոնեք «kiosks»:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ

Մոտակա DMV-ի գրասենյակի աշխատանքի ժամերն ու սպասարկման տարբերակները գտնելու համար այցելե՛ք **dmv.ca.gov** կամ զանգահարե՛ք 1-800-777-0133: Որոշ դաշտային գրասենյակներ կարող են ունենալ երկարացված ժամեր կամ սահմանափակ ծառայություններ:

Խուլ, լսողության կամ խոսքի խանգարումներ ունեցող անհատները աջակցության համար կարող են զանգահարել 1-800-368-4327 (անվճար) հեռախոսահամարին:

ԿԱՊ ՀԱՍՏԱՏԵԼ ՄԵՁ ՀԵՏ

Ուղարկել մեկնաբանություններ կամ առաջարկներ այս վարորդական ձեռնարկի համար՝

Department of Motor Vehicles
Customer Communications Section, MS H165
PO Box 932345
Sacramento, CA 94232-3450

ԲԱԺԻՆ 3. Կալիֆոռնիայի վարորդական իրավունք

Կալիֆոռնիայի վարորդական իրավունքը ձեզ բույլ է տալիս երթևեկել հանրային ճանապարհներով: Պարտադիր է՝

- Ունենալ վարորդական վկայական տրանսպորտային միջոց վարելիս:
- Ցույց տալ վարորդական վկայականը ցանկացած իրավապահ մարմնի, ով պահանջում է ներկայացնել այն:
- Ցույց տալ վարորդական իրավունքը այն վարորդին (վարորդներին), ում բախվել եք:
- Ունենալ գործող վարորդական իրավունք: Ժամկետանց վարորդական իրավունքով տրանսպորտային միջոց վարելը իրավախախտում է: Ձեզ կարող են տուգանել, տրանսպորտային միջոցը՝ բռնագանձել և պահանջել ներկայանալ դատարան:

Ո՞Վ ՊԵՏՔ Է ՈՒՆԵՆԱ ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ

Կալիֆոռնիայի բնակիչները

Կալիֆոռնիայի բնակիչները, ովքեր երթևեկում են հանրային ճանապարհներով կամ օգտվում են հանրային կայանատեղերից, պետք է ունենան վարորդական իրավունք:

Զինժառանգները (ԱՄՆ Զինված ուժեր)

Այցելություն **dmv.ca.gov/veterans** ակտիվ հեքթապահ գինվորական անձնակազմի լիցենզիաների համար:

Կալիֆոռնիայի նոր բնակիչները

Երբ Դուք դառնում եք Կալիֆոռնիայի բնակիչ և ցանկանում եք Կալիֆոռնիայում տրանսպորտային միջոց վարել, ապա **10** օրվա ընթացքում պետք է Կալիֆոռնիայի վարորդական վկայական ստանալու դիմում տաք: Կալիֆոռնիայում կացություն հաստատելու մի շարք եղանակներ կան, ներառյալ՝

- Կալիֆոռնիայի ընտրություններում փվերվելու համար գրանցված լինելը:
- Աշխատանքի տեղավորվելը:
- Կալիֆոռնիայի որևէ բուժքում կամ համալսարանում կրթության արտոնավճար վճարելը:
- Տան սեփականատիրոջ գույքահարկից ազատման համար գրանցվելը:
- Ցանկացած այլ արտոնություն կամ նպաստ ստանալը, որոնք սովորաբար չեն տրվում ոչ մշտաբնակներին:

Կալիֆոռնիա այցելող չափահասները

18 տարեկանից բարձր այցելուները կարող են տրանսպորտային միջոց վարել Կալիֆոռնիայում՝ իրենց հայրենի նահանգում կամ շրջանում ստացած վավեր վարորդական իրավունքով:

ՏՈՒՅՑԵՐ ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ԶՈՒՆՅՈՒ ՎԱՐՈՐԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Առանց վարորդական իրավունքի տրանսպորտային միջոց վարելը կարող է հանգեցնել տուգանման և ազատազրկման:

Ցանկացած անձի, ում վարորդական իրավունքը կատեցված է կամ ով գրկված է վարորդական իրավունքից, օրենքն արգելում է վարել ձեր տրանսպորտային միջոցը: Եթե ուստիականությունը նրան բռնի ձեր տրանսպորտային միջոցը վարելիս, ապա այն կբռնագրավեն **30** օրով:

Միջնահանգային կոմբեցիոն տրանսպորտային միջոցի ցանկացած վարձու վարորդ պետք է լինի առնվազն **21** տարեկան: Դուք նույնպես պետք է առնվազն **21** տարեկան լինեք՝ վտանգավոր նյութեր կամ թափոններ տեղափոխելու համար:

ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

Յուրաքանչյուր ով, ով վարում է տրանսպորտային միջոց, պետք է ունենա տվյալ տեսակի տրանսպորտային միջոց վարելու վարորդական իրավունք: Ամենապահանջվածը **C** կարգի վարորդական իրավունքն է: Առևտրային տրանսպորտային միջոցներ, մոտոցիկլետներ և այլ տրանսպորտային միջոցներ շահագործելու համար Դուք պետք է ունենաք այլ կարգի վարորդական իրավունք:

C կարգի վարորդական իրավունք

C կարգի վարորդական իրավունքով Դուք կարող եք վարել՝

- **26,000** ֆունտ կամ պակաս լրիվ զանգված ունեցող (GVWR) երկստնի փոխադրամիջոց:
- **6000** ֆունտ կամ պակաս լրիվ զանգված ունեցող եռաստնի փոխադրամիջոց:
- Տնակ մեքենա (տրանսպորտային միջոց, որը նախատեսված է մարդու բնակություն համար)՝ **40** ֆունտ կամ պակաս երկարություն:
- Եռանիվ մոտոցիկլետ, որի **2** անիվները գտնվում են առջևում կամ հետևում:
- Ուղևորատար ֆուրգոն, որը նախատեսված է **10-15** ուղևոր տեղափոխելու համար՝ ներառյալ վարորդը:

C կարգի վարորդական իրավունքով կարող եք ֆարակել՝

- Կցասայլի հետ միասին **10,000** ֆունտ կամ պակաս լրիվ զանգված ունեցող (GVWR) մեկ փոխադրամիջոց:
- Զբեռնված վիճակում առնվազն **4000** ֆունտ կշռող տրանսպորտային միջոցով թույլատրվում է ֆարակել՝
 - **10,000** ֆունտ կամ դրանից պակաս լրիվ զանգված ունեցող բնակելի կցավագոն կամ փոքրածավալ բնակելի կցորդ: Լրիվ զանգված ունեցող փոխադրամիջոց (GVWR), եթե ֆարակումը որևէ տիպի փոխհատուցում ստանալու համար չէ:
 - Ավելի քան **10000** ֆունտ, բայց **15000** ֆունտը չգերազանցող զանգվածով կցավագոն: GVWR, եթե ֆարակումը որևէ տիպի փոխհատուցում ստանալու համար չէ և ունի փոխադրագիր:

- Տրանսպորտային միջոցների՝ 26,000 ֆուլուտ ֆառ ունեցող ցանկացած համադրություն: GVWR կամ ավելի ֆիչ (եթե այն օգտագործվում է միայն գյուղատնտեսության մեջ, այլ ոչ թե վաճառ կամ փոխհատուցման համար):

- **Շ կարգի վարորդական իրավունք ունեցող վարորդները չեն կարող ֆարձակել մեկից ավելի տրանսպորտային միջոց:**

- Չի բույլատրվում, որ ուղևորատար տրանսպորտային միջոցը (անկախ ֆաեից) ֆաբակի մեկից ալեի տրանսպորտային միջոց:

- Մինչև 4000 ֆունտ ֆառ ունեցող տրանսպորտային միջոցը (առանց բեռի) չի կարող ֆարժակել 6000 ֆունտ կամ ավելի մեծ ֆառ ունեցող ցանկացած տրանսպորտային միջոց:

Այցելե՛ք **dmv.ca.gov/certificates-and-endorsements** վարարդական իրավունքի ալ կարգերի և թույլտուրքաւնների հետ ծանոթանալու համար:

Ի պատասխան 9/11 իրադարձությունների՝ ֆեդերալ կառավարությունը 2005թ. ընդունեց REAL ID ստանալու մասին օրենքը: 2023 թ. մայիսից սկսած ձեր վարչարարական վկայականը կամ նույնականացման փաթեթ պետք է համատեղելի լինի REAL ID-ի հետ, եթե այն օգտագործում եք հետևյալի համար՝

- Նստել ներքին չվերթի ինֆնաթին:

- Մոլորակ գործելու ուղղությամբ:

- Մուտք գործել ֆեդերալ հաստատություններ:

Այցելե՛ք **dmv.ca.gov/real-id** REAL ID-ի համար դիմելու մասին ավելին իմանալու համար:

Օրգանների և հյուսվածքների տրանսպորտ

Վարորդական վկայական կամ ID ստանալու համար դիմում ներկայացնելիս կամ վարորդական վկայականը կամ ID-ն վերականգնելիս կարող եմ գրանցվել՝ ձեր մահից հետո ձեր օրգաններն ու հյուսվածքները տրամադրելու համար: Ձեր վարորդական վկայականը կամ ID-ն կներառի վարդապույն DONOR կետ, որը ցույց է տալիս ձեր մասնակցությունը դոնորական ծրագրին:

Եթե դուք **18** տարեկանից փոքր չեք, ձեր օրինական խնամակալի համաձայնությամբ թույլտվության համար պարտադիր չէ:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելեք **donateLIFecalifornia.org**:

Վետերան

Վարորդական վկայական կամ ID ստանալու համար դիմում ներկայացնելիս կամ վարորդական վկայականը կամ ID-ն վերականգնելիս վետերանները կարող են պահանջել իրենց ֆարտում ավելացնել «VETERAN» բառը՝ վնարելով հավելյալ 5 դոլար:

Այցելեք **dmv.ca.gov/veterans** Veteran-ի նշանն պահանջների և առավելությունների մասին ավելին իմանալու համար:

ID ՔԱՐՏԵՐ

ID ֆարտերը օգտագործվում են միայն նույնականացման նպատակներով:

Նրանք ձեզ թույլ չեն տալիս վարել տրանսպորտային միջոց

Կալիֆոռնիայում: ID ֆարտերը տրվում են ցանկացած տարիքի իրավասու անձանց:

ID ֆարտ ստանալու համար անհրաժեշտ է ներկայացնել հետևյալ փաստաթղթերը՝

- Անձը հաստատող փաստաթուղթ:
- Կացույթյան փաստաթուղթ (փաստաթղթեր):
- Սոցիալական ապահովության համարը:

Այցելեք **dmv.ca.gov/id-cards** նույնականացման ֆարտ ստանալու դիմում ներկայացնելու և իջեցված վճարի, առանց վճարի կամ ավագ ID ֆարտերի մասին իմանալու համար:

ԲԱԺԻՆ 4. Հրահանգների թույլտվություն և վարորդական իրավունքի ստացում 18 տարեկանից ցածր տարիքում

Եթե Ձեր տարիքը 18 տարեկանից ցածր է, ապա անչափահաս եմ: Կարող եմ անչափահասի (Ժամանակավոր) ուսուցման թույլտվություն և Ժամանակավոր վարորդական վկայական ստանալու համար դիմում ներկայացնել՝ ձեր ծնողի (ծնողների) կամ օրինական խնամակալի (խնամակալների) համաձայնությամբ:

ԱՆՉԱՓԱՀԱՍՆԵՐԻ ՌԻՍՈՅՄԱՆ ԹՈՒՅՋՏԱՏՐՈՒՄ

Ընդհանուր տեղեկություն այն մասին, թե ինչ է ձեզ հարկավոր ուսուցման թույլտվություն ստանալու համար՝

- Լինել առնվազն 15½ տարեկան:
- Ավարտել վարորդի կրթության ծրագիրը:
- Լրացնել վարորդական վկայական և ID ֆայտ ստանալու դիմումը (*Driver's License & ID Card Application, DL 44/eDL 44*) **dmv.ca.gov** կայքում:
- Դիմումի մեջ ունենալ ձեր ծնողի (ծնողների) կամ օրինական խնամակալի (խնամակալների) ստորագրությունը: Եթե ծնողները կամ խնամակալները երկուսն էլ իրականացնում են համատեղ խնամակալություն, նրանք երկուսն էլ պետք է ստորագրեն:
- Հանձնել գիտելիքների ստուգման քեստ:

Հայտի ֆայլերի և պահանջների ամբողջական ցուցակի համար տե՛ս Հրահանգների թույլտվությունները էջը **dmv.ca.gov/instruction-permits** կայքում:

Սահմանափակումներ

Ձեր ուսուցման թույլտվությունը վավեր չէ, քանի դեռ չեմ սկսել «դելի մոտ» տրանսպորտային միջոց վարելու գործնական ուսուցումը՝ թույլտվությունը ստորագրող հրահանգչի հետ:

Ժամանակավոր թույլտվությունը ձեզ թույլ չի տալիս միայնակ մեքենա վարել՝ նույնիսկ վարորդական ֆնուկցիոն հանձնելու նպատակով մինչև DMV-ի տեղական գրասենյակ հասնելու համար: Դուք պետք է վարժվեք տրանսպորտային միջոց վարել Կալիֆոռնիայի վկայական ունեցող վարորդի հետ, ինչպես օրինակ՝

- Ձեր ծնողը կամ խնամակալը:
- Տրանսպորտային միջոց վարելու հրահանգիչը:
- Ձեր ամուսինը:
- Առնվազն 25 տարեկան մեծահասակը:

Այս անձը պետք է բավական մոտ լստի, որպեսզի անհրաժեշտության դեպքում վերահսկի տրանսպորտային միջոցը:

Կարդացե՛ք Կալիֆոռնիայի ծնողների և դեռահասների ուսուցման ուղեցույցը (*California Parent-Teen Training Guide, DL 603*) վարորդական պրակտիկայի վերաբերյալ ավելի շատ տեղեկատվության համար:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ Անչափահասները չեն կարող վարել վարձատրության դիմաց կամ շահագործել կամերցիոն տրանսպորտային միջոցներ:

ԱՆՁԱՓԱՀԱՍ ՎԱՐՈՐԴԻ ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

Առնվազն 6 ամսվա ընթացքում ուսուցման թույլտվություն ստանալուց հետո կարող եք դիմել անչափահասի վարորդական իրավունքի վկայական ստանալու համար:

Ընդհանուր տեղեկություն այն մասին, թե ինչ է Ձեզ հարկավոր վարորդական իրավունք ստանալու համար

- Լինել առնվազն 16 տարեկան:
- Ներկայացնել փաստաթուղթ, ըստ որի ստացել եք և վարորդական ուսուցում, և անցել եք վարորդական գործնական դասընթաց:
- Տրանսպորտային միջոց վարելու մեջ վարժվեք առնվազն 50 ժամ: 10 ժամը պետք է լինի գիշերը:
- Հանձնել գիտելիքների ստուգման քեստ (քեստեր):
- Հանձնել «ղեկի մոտ» վարորդական ֆինուրյուն:

Հայտի փայերի և պահանջների ամբողջական ցուցակի համար տե՛ս վարորդական վկայականների էջը dmv.ca.gov/dlsservices կայքում:

Սահմանափակումներ և բացառություններ անչափահասի համար

Անչափահասի վարորդական իրավունքի համար կան սահմանափակումներ՝

- Ձեր վարորդական վկայական ունենալու առաջին 12 ամիսների ընթացքում Դուք չեք կարող տրանսպորտային միջոց վարել երեկայան ժամը 11-ից առավոտյան 5-ը:
- Դուք չեք կարող տրանսպորտային միջոց վարել մինչև 20 տարեկան ուղևորների հետ, քանի դեռ ծնողը կամ խնամակալը կամ Կալիֆոռնիայի վարորդական իրավունք ունեցող այլ վարորդ (25 տարեկան կամ ավելի բարձր տարիքի) Ձեր կողքին չէ:

Այս սահմանափակումներն ունեն բացառություններ, եթե՝

- Դուք բժշկական օգնության կարիք ունեք և չեք կարող ողջամտորեն գտնել երթևեկելու մեկ այլ հաճապարի:
 - Դուք պետք է ունենաք Ձեր բժշկի կողմից ստորագրված տեղեկանք: Տեղեկանքում պետք է նշված լինի Ձեր ախտորոշումը և հավանական առողջացման ամսաթիվը:
- Տրանսպորտային միջոցը վարում եք դպրոցի կամ դպրոցական գործունեության համար:
 - Դուք պետք է ունենաք Ձեր դպրոցի տնօրենի, ուսուցչի կամ պաշտոնակատարի կողմից ստորագրված տեղեկանք:
- Դուք պետք է տրանսպորտային միջոց վարեք աշխատանքային պատճառներով:
 - Դուք պետք է Ձեր գործատուի կողմից ստորագրված տեղեկանք ունենաք: Տեղեկանքը պետք է հաստատի Ձեր զբաղվածությունը:
- Դուք պետք է վարեք ընտանիքի անմիջական անդամի հետ:
 - Դուք պետք է ունենաք Ձեր ծնողի (ծնողների) կամ օրինական խնամակալի (խնամակալների) կողմից ստորագրված տեղեկանք: Տեղեկանքի մեջ պետք է նշվեն տրանսպորտային միջոց վարելու անհրաժեշտ պատճառը, ընտանիքի անդամը և հավանական առողջացման ամսաթիվը:

Ազատագրված անչափահասներ

Անչափահասների սահմանափակումները և բացառությունները չեն վերաբերվում ազատագրված անչափահասներին: Ազատագրված անչափահասն այլևս ծնողների կամ խնամակալների խնամքի և հսկողության տակ չէ: Նրանք պետք է ծնողների կամ խնամակալի ստորագրությունների փախարեն տրամադրեն իրենց ազատումն ապացուցող դատական փաստաթղթեր և Կալիֆոռնիայի ապահովագրական ապացույցի վկայագիր (California Insurance Proof Certificate, SR 22/SR 1P): Ազատագրված անչափահասները պետք է ավարտեն վարորդի կրթության և վարորդի նախապատրաստման ծրագրերը:

Ձեր վարորդական իրավունքի պահպանումը

DMV-ն վերահսկում է Ձեր վարորդական գործը: Նրե առաջին 12 ամիսների ընթացքում բախումների եֆ ենթարկվում կամ հանապարհային երթևեկության խախտումներ եֆ թույլ տալիս, DMV-ն կարող է սահմանափակել կամ կասեցնել ձեր վարորդական իրավունքը: Դուք չեֆ կարող տրանսպորտային միջոց վարել, երե ձեր վարորդական իրավունքը կասեցված է, կամ գրկված եֆ վարորդական իրավունքից:

DMV-ն կարող է միջոցներ ձեռնարկել ձեր վարորդական իրավունքի դեմ, երե դուք՝

- Ծանուցում ստանաֆ երթևեկության կանոնների խախտման մասին, բայց դատարան չներկայանաֆ՝ DMV-ն կարող է կասեցնել Ձեր վարորդական իրավունքի վկայականի գործողությունը, մինչև կներկայանաֆ դատարան:
- Ունենաֆ 1 «մեղավոր» բախման կամ երթևեկության կանոնների խախտման մեղադրանք՝ Մեկ «մեղավոր» բախումը նշանակում է, որ Դուք մեղավոր եֆ հանաչվել:
- Ունենաֆ 2 «մեղավոր» բախում, հանապարհային երթևեկության կանոնների խախտման 2 մեղադրանք կամ յուրաքանչյուրից 1-ը՝ Դուք չեֆ կարող 30 օր տրանսպորտային միջոց վարել, քանի դեռ վարորդական իրավունք ունեցող, առնվազն 25 տարեկան չափաֆաը Ձեր կողմին նստած չէ:
- Ունենաֆ 3 «մեղավոր» բախման, երթևեկության կանոնների խախտման 3 մեղադրանք կամ երկուսից էլ՝ Ձեր վարորդական իրավունքը կդադարեցվի 6 ամսով: Դուք 1 տարի փորձաքաջան կանցնեֆ:
 - Նրե փորձաքաջան անցնելիս ավելի շատ «մեղավոր» բախումների կամ երթևեկության կանոնների խախտման մեղադրանքներ ունենաֆ, Ձեր վարորդական իրավունքը կրկին կկասեցվի:
 - Անչափահասների՝ դատարանում լուծված հանապարհային երթևեկության խախտումները գեկուցվում են DMV-ին:
- 13-21 տարեկան և ալկոհոլ և (կամ) վերահսկվող նյութ օգտագործելու համար դատապարտված լինելու դեպքում՝ Դատարանը որոշում կկայացնի DMV-ի կողմից կասեցնել Ձեր վարորդական իրավունքը 1 տարով կամ հետաձգել վարորդական իրավունք ստանալու համար դիմելու ձեր իրավասությունը:

18 տարեկան դառնալուն պես կարող եֆ ձեռք բերել կանոնավոր (ոչ ժամանակավոր) վարորդական վկայական:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ՝ 18 տարեկանը բոլորելուն պես առկա սահմանափակումները, կասեցումները կամ պայմանական ազատագրկման դատավիժները չեն «ջնջվում» կամ ավարտվում:

ԱՆՁԱՓԱՀԱՄԱՆԵՐԸ և ԲՋՋԱՅԻՆ ՀԵՌԱՆՈՍՆԵՐԸ

Օրենքն արգելում է, որ անչափահասը տրանսպորտային միջոց վարելիս օգտվի բջջային հեռախոսից: Եթե տրանսպորտային միջոց վարելիս Ձեր բջջային հեռախոսը զանգում է, մի պատասխանեք հեռախոսագանգին կամ տեխնոլոգիային հաղորդագրությամբ:

ԲԱՑԱՌՈՒԹՅՈՒՆ՝ Արտակարգ իրավիճակներում դուք կարող եք օգտագործել բջջային հեռախոս իրավապահ մարմիններին, շտապ օգնություն, հրեժեշ կամ այլ փրկարարական ծառայություն զանգահարելու համար:

Նախանգի բնակիչ չհանդիսացող անչափահասների ուսուցման թույլտվություն
Պետությունից դուք գտնվող անչափահաս երեխաները պետք է բավարարեն «Անչափահասների հրահանգների թույլտվությունները» բաժնում նշված պահանջները: Անչափահասի հրահանգների թույլտվությունների և վարորդական իրավունքի մասին լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար տե՛ս Կալիֆոռնիայի ծնողների և դեռահասների ուսուցման ուղեցույցը (*California Parent-Teen Training Guide, DL 603*) **dmv.ca.gov** կայքում:

ԱՎՏՈՌՈՐՈՑՆԵՐ

Վարորդի կրթություն և վարորդի նախապատրաստում կարելի է անցնել նախանգային լիցենզավորված ավտոդպրոցներում և որոշ ավագ դպրոցներում: Ավտոդպրոցների և հրահանգիչների **DMV** ստանդարտները՝

- Նրանք պետք է **DMV**-ի կողմից լիցենզավորված լինեն, ինչպես նաև ապահովագրված և պարտատմսերով ապահովված:
- **DMV**-ի կողմից վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով պետք է կատարվի ամբողջական հաշվառում:
- Ավտոդպրոցների տրանսպորտային միջոցները պետք է ամեն տարի ստուգվեն:
- Դասախոսները պետք է յուրաքանչյուր **3** տարին մեկ գրավոր բնութագրում հանձնեն կամ ցույց տան վերապատրաստման ապացույց:
- Հրահանգիչները պետք է ունենան հրահանգչի **ID** քարտ: Խնդրեք դա տեսնել:

Ավտոդպրոց ընտրելու մասին լրացուցիչ տեղեկությունների համար տե՛ս Վարորդի նախապատրաստման դպրոցների էջը

dmv.ca.gov/driver-training-schools կայքում:

ԲԱԺԻՆ 5. Վարորդական իրավունք ստանալը

Կալիֆոռնիայի վարորդական իրավունքը Ձեզ տալիս է օրինական թույլտվություն տրանսպորտային միջոց վարելու համար:

ԻՆՉ Է ՁԵՁ ՀԱՐԿԱՎՈՐ

Վարորդական իրավունք ստանալու համար դիմում տալիս պետք է ներկայացնել՝

- Ինֆնուքյան ապացույց՝ Ապացույց, թե ով եք դուք:
- Բնակության երկու ապացույց, որոնք պացուցում են, որ ապրում եք Կալիֆոռնիայում: (Մեկ ապացույցը ֆեդերալ պահանջներին չբավարարող վարորդական վկայականների համար):
- Իրական լրիվ անվանմամբ փաստաթուղթ, որն ապացուցում է Ձեր ներկայիս անունը, եթե Ձեր անձը հաստատող փաստաթղթի և դիմումի մեջ անունները չեն համընկնում:
- Սոցիալական ապահովության համարը: Հնարավոր է կիրառվեն բացառություններ:

ԱՄՆ կառավարությունը վարորդական իրավունքի վկայականները և նույնականացման փաթեթն ընդունում է որպես ինֆնուքյան վավեր ապացույց:

REAL ID-ի պահանջները կարող են փոխվել: Ընթացիկ ընդունելի փաստաթղթերի և իրավասության մասին ավելին իմանալու համար այցելեք **dmv.ca.gov/dlsservices**:

ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆԷՔ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄՈՒՄ ՏԱԼԸ

Դուք կարող եք դիմել **C** կարգի հիմնական վարորդական իրավունք ստանալու համար գլխավորապես **DMV** տեղական գրասենյակում:

Ընդհանուր տեղեկություն այն մասին, թե ինչ է ձեզ հարկավոր անել վարորդական իրավունք ստանալու համար՝

- Լրացնել և ստորագրել վարորդական վկայականի և **ID** փաթեթի դիմումը (**DL 44/eDL 44**) **dmv.ca.gov** կայքում:
- Ներկայացնել ձեր փաստաթղթերը:
- Վճարել հայտի չվերադարձվող վճար:
- Հանձնել գիտելիքների ստուգման թեստ (թեստեր):
- Անցնել տեսողության ստուգում:
- Հանձնել «դեկի մոտ» վարորդական ֆննդություն:

Հայտի ֆայլերի և պահանջների ամբողջական ցուցակի համար տե՛ս վարորդական իրավունքի բաժինը **dmv.ca.gov/dlsservices** կայքում:

CALIFORNIA'S
LOW COST
AUTO INSURANCE

MyLowCostAuto.com

Այստեղ է սկսվում Էժանագին ավտոապահովագրության ճանապարհը

Ստուգեք մեր **mylowcostauto.com**
կայքեջը հետևյալի համար

- Եկամտային իրավասության
պահանջմունքներ
- Սկսելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթեր
- Ընթացիկ գներ
- Վճարման ծրագրի տարբերակներ

AB60 վարորդական արտոնագիր ստացողները
կարող են իրավասու լինել այս ծրագրին՝ անկախ
ներգաղթի կարգավիճակից

1-866-602-8861

MyLowCostAuto.com

ԲԱԺԻՆ 6. Քննության գործընթացը

Ձեր վարորդական իրավունքը ստանալուց առաջ պետք է հանձնեք երեք ֆննություն՝ տեսողության, գիտելիքների և «դեկի մոտ» տրանսպորտային միջոց վարելու ֆննություններ: Հնարավոր է հարկավոր լինի հանձնել մեկից ավելի ֆննություն՝ ձեր վարորդական իրավունքը երկարաձգելու կամ վարորդական իրավունքի այլ կարգ ստանալու համար:

Մենք օգտագործում ենք այս թեստերը՝ օգնելու համար, որ Կալիֆոռնիայի բոլոր վարորդները անվտանգ լինեն ճանապարհներին: Ձեր թեստերին նախապատրաստվելիս ավելի շատ օգնություն ստանալու համար այցելեք **dmv.ca.gov/knowledge-and-drive-test-preparation** կայք:

DMV ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆԻՔԻ ԹԵՍՏԵՐ

Հնդհանուր տեղեկություն վարորդական իրավունքի ֆննությունների վերաբերյալ՝

1. Տեսողության թեստ

DMV-ն ստուգում է բոլոր դիմորդներին՝ համոզվելու, որ նրանք տրանսպորտային միջոց վարելու համար ունեն բավականաչափ լավ տեսողություն: Դուք պետք է ապացուցեք, որ ձեր տեսողությունը համապատասխանում է մեկենա վարելու պահանջներին՝ ձեր գրասենյակի այցի ընթացքում կարգավոր տեսողության ստուգման ադյուսակը: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելեք **dmv.ca.gov/vision-standards**:

2. Գիտելիքների ստուգման թեստ

Ձեր վարորդական իրավունքը ստանալու համար անհրաժեշտ է հասկանալ ճանապարհային երթևեկության կանոնները և անվտանգությունը: Երբ դիմում եք բնօրինակ վարորդական իրավունքի վկայական ստանալու համար, դուք պետք է անցնեք գիտելիքների ստուգման թեստ:

3. «Դեկի մոտ» վարորդական ֆննություն

Դուք կհանձնեք տրանսպորտային միջոց վարելու ունակությունը ստուգող թեստ ցույց տալու, որ դուք կարող եք ապահով կերպով վարել տրանսպորտային միջոցը:

Ձեր վարորդական ֆննությունը հանձնելու համար հերթագրվեք առցանց՝ **mv.ca.gov/make-an-appointment** կայքում կամ զանգահարեք 1-800-777-0133: Փննության օրը բերեք՝

- Ձեր ուսուցման թույլտվությունը կամ վարորդական իրավունքը (երե ունեք): Ձեզանից կարող են պահանջել հանձնել «դեկի մոտ» վարորդական ֆննություն, նույնիսկ եթե ունեք վարորդական իրավունք, բայց ունեք տեսողության կամ բժշկական այնպիսի ցուցում, որը պահանջում է հետագա գնահատում:
- Կալիֆոռնիայի վարորդական իրավունք ունեցող մեկ այլ վարորդ, ով առնվազն 18 տարեկան է (25 տարեկան՝ անչափախառնների համար), մինչև Դուք չունենաք վարորդական իրավունք:
- Տրանսպորտային միջոց՝ «դեկի մոտ» վարորդական ֆննություն հանձնելիս օգտագործելու համար:

«Ղեկի մոտ» վարորդական ֆնկուրյան տրանսպորտային միջոցը
Տրանսպորտային միջոցը, որը նախատեսված է «ղեկի մոտ» վարորդական ֆնկուրյուն հանձնելու համար, պետք է վարելու համար ապահով լինի, ունենա վալեր գրանցում և պատշաճ ապահովագրություն: Դուք պետք է ներկայացնեք ապահովագրության ապացույց:

Տրանսպորտային միջոցը պետք է ունենա՝

- Վարորդի կողային աշխատող պատուհան, արգելակման լապտերներ, ձայնային ազդանշան, կայանման արգելակ և շրջադարձի ազդանշաններ:
- Անվտանգ անվադողեր: Անվադողերը պետք է ունենան առնվազն պահպանաճերտի պատկերի 1/32 դյույն հավասարաչափ խորություն:
- Հոդմապակի, որն ապահովում է լիարժեք, պարզ և անարգել տեսարան ձեր և ֆնկուրի համար:
- Առնվազն երկու հետահայաց հայելի: Նրանցից մեկը պետք է լինի Ձեր տրանսպորտային միջոցի ձախ կողմում:
- Վարորդի կողային և առջևի ուղևորի անվտանգության աշխատող գոտիներ:

Դուք պետք է ցույց տաք, որ գիտեք ինչպես աշխատել տրանսպորտային միջոցի ցուլապտերների, ապակու մաքրիչների, ապակետափացուցչի, վրարային քարքող լույսերի և կայանման արգելակի հետ:

Քննությունը հետաձգել, եթե Ձեր տրանսպորտային միջոցը չի համապատասխանում այդ պահանջներին:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ Եթե վարձակալված մեքենա եք օգտագործում, ձեր անունը պետք է նշված լինի վարձակալության պայմանագրում: Պայմանագիրը չպետք է բացառի «ղեկի մոտ» վարորդական ֆնկուրյունները:

Այլ տեղեկատվություն, որը պետք է խմանալ «ղեկի մոտ» վարորդական ֆնկուրյուն հանձնելու համար

Ձեր անվտանգության նկատառումներով ձեր ֆնկուրյան ընթացքում ոչ մի ընտանի կենդանի կամ ուղևոր՝ բացառությամբ DMV-ի լիազորված աշխատակիցների, չեն կարող գտնվել տրանսպորտային միջոցում:

Վարորդական թեստի նպատակն է որոշել հանապառիային իրավիճակներից շատերում ավտոմեքենան շահագործելու ձեր հմտությունը և զնախատել ձեր ունակությունները, ոչ թե մեքենայի տեխնոլոգիան: Այդ պատճառով վարորդական աջակցության առաջադեմ համակարգերի (ADAS) տեխնոլոգիաները, ինչպիսիք են ավտոմատացված զուգահեռ կայանատեղերը և հարմարվող կրուիզ-կառավարումը, թույլատրված չեն վարորդական ֆնկուրյան ընթացքում: Տրանսպորտային միջոցների անվտանգության տեխնոլոգիան, ինչպիսիք են պահեստային ֆոտոթիցիկները և կույր գոտիների մոնիտորները, կարող են օգտագործվել վարորդական թեստի ժամանակ, բայց դրանք չեն փոխարինում ձեր հայելիների և կույր գոտիների իրական տեսողական ստուգմանը և չեն կարող օգտագործվել միայն վարորդական թեստի ժամանակ:

ՈՐՏԵՂ ՆԱԶՆԵԼ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Քննությունները կարող եմ հանձնել գլխավորապես **DMV** գրասենյակներում, որոնք տրամադրում են վարորդական իրավունքի ծառայություններ:

Ժամանակ խնայելու համար հերթագրվե՛ք առցանց՝ այցելելով **dmv.ca.gov/make-an-appointment** կայքը կամ սովորական աշխատանքային ժամերին գանգահարելով 1-800-777-0133 հեռախոսահամարին:

ԽԱՔԵՈՒԹՅՈՒՆ

Գիտելիքների ստուգման թեստերի ընթացքում չի թույլատրվում օգտագործել թեստն անցնելու որևէ օժանդակ միջոց, ինչպիսիք են՝

- Կալիֆոռնիայի վարորդի ձեռնարկ:
- Հուշաթերթիկներ:
- Էլեկտրոնային հաղորդակցման այնպիսի սարքեր, ինչպիսիք են բջջային հեռախոսները և այլն:

DMV-ն կձևափոխի Ձեր քննությունը, եթե գիտելիքների ստուգման ժամանակ օգտագործե՛ք որևէ միջոց: Հնարավոր է, որ Ձեր վարորդական իրավունքի և (կամ) ձեզ օգնող յուրաքանչյուրի վարորդական իրավունքի դեմ գործողություններ ձեռնարկվեն:

ԳՐԱՆՑՎԵԼ ՔՎԵԱՐԿԵԼՈՒ ՆԱՄԱՐ

Քվեարկությանը գրանցվելու վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու համար այցելե՛ք **dmv.ca.gov**:

Օգտվեք **DMV NOW** տերմինալներից՝ գրանցման երկարաձգման եւ այլ գործառնությունների համար

- Տրանսպորտային միջոցի գրանցման երկարաձգում
- Վարորդի/տրանսպորտային միջոցի պատմության արձանագրում
- Պիտակի կամ գրանցման քարտի փոխարինում
- Վարորդական վկայականի ըկնօրինակում
- Տրանսպորտային միջոցի գրանցման երականգնման վճարի մուտքագրում

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար
այցելեք **dmv.ca.gov**

ԲԱԺԻՆ 7. Ձեր վարորդական իրավունքի փոփոխումը, փոխարինումը և երկարաձգումը

Ձեր ՏՎՅԱՆՆԵՐԻ ՓՈՓՈԽՈՒՄԸ

Փոխել ձեր անունը

Եթե դուք օրինականորեն փոխում եք ձեր անունը, նորացրեք Ձեր վարորդական իրավունքը: Հնդեհանուր տեղեկություն ֆայլերի վերաբերյալ՝

1. Փոխեք ձեր անունը Սոցիալական ապահովության վարչության (SSA) միջոցով:
2. Լրացրեք վարորդական իրավունք և ID ֆարտ ստանալու նոր դիմում (DL 44/eDL 44) **dmv.ca.gov**:

3. Ձեր անվանափոխության փաստաթղթերը բերեք DMV գրասենյակ:

Լրացուցիչ տեղեկատվության և անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկի համար տե՛ս Վարորդական իրավունքի վկայականի կամ ID ֆարտի թարմացումները **dmv.ca.gov/dlservices** կայքում:

Փոխել ձեր սեռի ինֆորմացիան

Ձեր սեռի ինֆորմացիան փոխելու մասին լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար տե՛ս Վարորդական իրավունքի վկայականի կամ ID ֆարտի թարմացումները **dmv.ca.gov/dlservices** կայքում:

Փոխել ձեր հասցեն

Երբ դուք փոխում եք բնակության վայրը, 10 օրվա ընթացքում ձեր նոր հասցեն հայտնեք DMV-ին: Ներկայացրեք հասցեի փոփոխությունը առցանց՝ **dmv.ca.gov** կայքում, փոստով կամ DMV գրասենյակում: Ձեր պարտականությունն է ապահովել, որ DMV-ն ունենա ձեր նիշտ փոստային հասցե:

Փոխեք Ձեր հասցեն ԱՄՆ փոստային ծառայության միջոցով, որպեսզի համոզվեք, որ DMV նամակագրությունը փոխանցվում է Ձեր ընթացիկ փոստային հասցեին:

Ձեր հասցեն փոխելիս Դուք ավտոմատ կերպով չեք ստանում նոր վարորդական վկայական: Կարող եք փոխել վարորդական իրավունքի վկայականը վճարի դիմաց:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար տե՛ս Վարորդական իրավունքի վկայականի կամ ID ֆարտի թարմացումները **dmv.ca.gov/dlservices** կայքում:

ԿՈՐՑՐԱԾ, ԳՈՂԱՅՎԱԾ ԿԱՄ ՎՆԱՍՎԱԾ ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՎԿԱՅԱԿԱՆԻ ՓՈԽԱՐԻՆՈՒՄ

Եթե ձեզ անհրաժեշտ է փոխարինել կարգրած, գողացված կամ վնասված վարորդական իրավունքը, ապա անհրաժեշտ է՝

- Լրացնել Վարորդական իրավունքի վկայական և ID ֆարտ ստանալու դիմումը (DL 44/eDL 44) **dmv.ca.gov** կայքում: Ձևը կարող եմ լրացնել առցանց՝ նախքան DMV գրասենյակ գալը:
- Այցելել **dmv.ca.gov/dlservices** կամ DMV գրասենյակ:
- Վճարել փոխարինման չվերադարձվող վճար:

Նախքան DMV-ն կկարողանա ձեզ ժամանակավոր վարորդական վկայական տալ, հնարավոր է, որ ձեզանից պահանջեն ինֆորմացիա հաստատող լրացուցիչ փաստաթուղթ:

Եթե Դուք անչափահաս եմ, ապա Ձեր ծնողը (ծնողները) կամ խնամակալը (խնամակալները) պետք է ստորագրեն DL 44/eDL 44 ձևը:

Փոխարինման ֆարտը ստանալուց հետո Ձեր հին ֆարտն այլևս անվավեր է: Եթե գտնեմ հին ֆարտը, համոզվեմ, որ այն ոչնչացրել եմ:

ԵՐԿԱՐԱՑՆԵՆՆԵՂ ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ

Արգելվում է տրանսպորտային միջոց վարել վարորդական իրավունքի ժամկետանց վկայականով:

Վարորդական իրավունքի գործողության ժամկետի երկարաձգման տարբերակների և հրահանգների համար այցելել Վարորդական վկայականի կամ ID ֆարտի գործողության ժամկետի երկարաձգման էջ **dmv.ca.gov/dlservices** կայքում:

Երկարացնել վարորդական իրավունքի գործողության ժամկետը

Եթե երկար ժամանակով բացակայում եմ Կալիֆոռնիայից և չեմ կարող առցանց երկարացնել, կարող եմ հայց ներկայացնել Ձեր վարորդական իրավունքի մեկ տարով անվճար երկարացման համար: Դուք պետք է դա անեմ նախքան ձեր վարորդական իրավունքի ժամկետի ավարտը: Դիմումի մեջ ճշեմ ձեր անունը, վարորդական վկայականի համարը, ծննդյան ամսաթիվը, Կալիֆոռնիայում բնակության հասցեն և հասցեն նահանգից դուրս: Ուղարկեմ ձեր հայցը՝

DMV

PO Box 942890

Sacramento, CA 94290-0001

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ՝ Սահմանափակ ժամկետով վկայական ունեցող վարորդները երկարաձգման այս տարբերակից օգտվելու իրավունք չունեն:

ԲԱԺԻՆ 8. Երթևեկության ներածություն

ՊԱՏՏԱՄԱՏ ԵՔ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑ ՎԱՐԵԼ

Տեսողություն - Համոզվեք, որ Ձեր տեսողությունը բավականաչափ լավ է, որպեսզի կարողանաք տրանսպորտային միջոց վարել:

Լսողություն - Արգելվում է տրանսպորտային միջոց վարելիս ակնջակալ կամ ակննջի խցան կրել: Խուլ կամ լսողության խնդիր ունեցող վարորդները կարող են փոխել վարորդական սովորությունները:

Հոգնածություն և ֆնկտություն - Հոգնածությունն ու ֆնկտությունը կարող են ազդել Ձեր տեսողության վրա և երկարացնել վտանգին արձագանքելու ժամանակը: Խուսափեք տրանսպորտային միջոց վարելուց, եթե հոգնած եք կամ ֆնկտ եք:

Դեղեր - Դեղատոմսով կամ առանց դեղատոմսի բոլոր դեղերը կարող են ձեզ վտանգավոր վարորդ դարձնել: Որոշ դեղամիջոցներ կարող են ձեզ ֆնկտ դարձնել:

Առողջություն - Բժիշկներից պահանջվում է առնվազն 14 տարեկան հիվանդների մասին տեղեկացնել DMV-ին, եթե ախտորոշվում է՝

- Գիտակցության կորուստ:
- Ալցհայմերի հիվանդություն:
- Ուղեկցող խանգարումներ:

Ձեր բժիշկը կարող է նաև հայտնել բժշկական այլ ցուցումների մասին, եթե նրանք կարծում են, որ դրանք կարող են ազդել Ձեր անվտանգ տրանսպորտային միջոց վարելու ունակության վրա:

Ձեր ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԸ

- Մաքրեք ձեր պատուհաններն ու հայելիները
- Հարմարեցրեք նստոցը և հայելիները
- Ստուգեք Ձեր անվադողերը՝ Նայեք տրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ ձեռնարկը:

Տրանսպորտային միջոցի կառավարում

Ղեկի կառավարում «ձեռքը ձեռքի դիմաց»

Այն ցանկացած հայտնի է որպես ղեկի կառավարում «հրիք/ֆաշիք»: Այս մեթոդն օգտագործելիս ձեռքերը չեն անցնում ղեկի վրայով: Ձեր անվտանգության բարձրիկը գործի դնելու դեպքում ձեր դեմքը կամ ձեռքերը վնասելու հավանականությունը փոքր է: Այս մեթոդն օգտագործելու համար՝

- Սկսել ձեռքերի ժամը 9 և 3 կամ ավելի ցածր ժամը 8 և 4 դիրքից:
- Տրանսպորտային միջոց վարելիս՝ նույնիսկ շրջադարձեր կատարելիս ձեռքերը պահել այս դիրքերում:

Ղեկի կառավարում «ձեռքը ձեռքի վրայով»

Օգտագործեք ղեկի կառավարման այս մեթոդը ցածր արագությամբ շրջադարձի, կայանման կամ սահիլից վերականգնվելու ժամանակ: Այս մեթոդն օգտագործելու համար՝

- Սկսել ձեռքերի ժամը 9 և 3 կամ ավելի ցածր ժամը 8 և 4 դիրքից:
- Մի ձեռքով հրեք ղեկը:
- Ձեր մյուս ձեռքով բաց թողեք ղեկը: Անցեք թևի վրայով, որը դեռ պահում է ղեկը, բռնեք ղեկը և ֆաշեք վերև:

Ղեկի կառավարում մեկ ձեռքով

Միայն երկու իրավիճակի դեպքում կարող է մեկ ձեռքով ղեկի կառավարումը պահանջվել՝

- Երբ հետընթաց շարժվելիս շրջադարձ եք կատարում: Ձեռքդ դիր ղեկի վրա ժամը 12-ի դիրքում: Դա անհրաժեշտ է, քանի որ հնարավոր է հետ շրջվեք Ձեր տեղում՝ տեսնելու, թե ուր եք գնում:
- Երբ Դուք գործի եք դնում տրանսպորտային միջոցի կառավարման համակարգը, որը պահանջում է ֆաշել Ձեր ձեռքը ղեկից:

Մեկ ձեռքով ղեկի կառավարումը խորհուրդ է տրվում միայն սահմանափակ իրավիճակներում: Ձեր տրանսպորտային միջոցը կառավարելու համար կարևոր է երկու ձեռքերը հնարավորության դեպքում պահել ղեկին:

ԱԶԴԱՆՇԱՆՆԵՐ, ԶԱՅՆԱՅԻՆ ԱԶԴԱՆՇԱՆՆԵՐ Լ ՑՈՒՍԱԿՊՏԵՐՆԵՐ

Զեր ազդանշանները, ձայնային ազդանշանները և ցուլապտերները կարևոր են այլ վարորդների հետ հաղորդակցվելու և հանապաքիք տեսնելու համար:

Ազդանշանում

Միշտ ազդանշան տվեք, երբ շրջադարձ եք կատարում, երթևեկության գոտին փոխում, դանդաղեցնում կամ կանգ առնում: Ազդանշանումը թույլ է տալիս, որ մյուս վարորդները, մոտոցիկլավարները, հեծանվորդները և հետիոտներն իմանան ձեր մտադրության մասին:

Կարող եք ազդանշանել՝ օգտագործելով ձեռքի և թևի դիրքերը կամ ձեր տրանսպորտային միջոցի ազդանշանային լույսերը: Արևի պայծառ լույսի պատճառով ձեր ազդանշանային լույսերի դժվար տեսանելիության դեպքում օգտագործեք նաև նկարում ցույց տրված ձեռքի և թևի ազդանշանները:

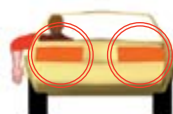
Ձախ շրջադարձ

Աջ շրջադարձ

Դանդաղեցնել կամ կանգ առնել

Մոտոցիկլավարները հաճախ են ձեռքով ազդանշան տալիս, որպեսզի իրենք ավելի տեսանելի լինեն: Հեծանվորդները կարող են ազդանշանել շրջադարձի մասին՝ ձեռքի ուղիղ պարզած՝ ցույց տալու նախատեսվող շրջադարձի ուղղությունը:

Դուք պետք է ազդանշան տաք՝

- Ոչ պակաս, քան 100 ֆուտ մինչև շրջադարձը:
- Ամեն անգամ երթևեկության մի գոտուց մյուսն անցնելուց առաջ: Նաև նայեք հայելիների մեջ, ուսի վրայով հայացք գցեք և ստուգեք ձեր կույր գոտին:
- Արագընթաց մայրուղու վրա մի գոտուց մյուսն անցնելուց առնվազն 5 վայրկյան առաջ:
- Մայքեզրին մոտենալուց կամ դրանից հեռանալուց առաջ:
- Նույնիսկ եթե շրջադարձում այլ տրանսպորտային միջոց չեք տեսնում: Զեր շրջադարձային ազդանշանի օգտագործումը դարձրեք սովորություն: Դա կարող է օգնել խուսափել բախումներից նույնիսկ այն իրավիճակներում, երբ կարծում եք, որ անվտանգ եք:
- Եթե մտադիր եք շրջադարձ կատարել խաչմերուկն անցնելուց հետո: Եթե դուք ազդանշան տաք ժամանակից շուտ, ապա այլ վարորդներ կարող են մտածել, որ խաչմերուկում նախատեսում եք շրջադարձ կատարել: Արդյունքում նրանք կարող են դուրս գալ ձեր առջևից: Սկսեք ազդանշան տալ, երբ դուք գրեթե խաչմերուկում եք:

Մի մոռացեք անջատել ձեր ազդանշանը, երբ այլևս դրա կարիքը չկա:

Զայնային ազդանշանի կիրառումը

Դուք կարող եք ձայնային ազդանշան տալ՝ տեղեկացնելու մյուս վարորդներին, որ դուք այնտեղ եք, կամ զգուշացնելու վտանգի մասին: Կարևոր է խմանալ, թե երբ պետք է օգտագործել ձայնային ազդանշանը, և երբ՝ ոչ: Ավելի անվտանգ է դանդաղեցնել ընթացքը կամ կանգ առնել, քան ձայնային ազդանշան տալ:

Զայնային ազդանշան տվե՛ք՝

- Խուսափելու բախումներից (անհրաժեշտության դեպքում):
- Զգուշացնելու մեկ այլ վարորդի վտանգի մասին:
- Տեղեկացնելու մոտեցող երթևեկությանը նեղ լեռնային հանապարհների վրա, որտեղ չեք կարող տեսնել հանապարհը առնվազն 200 ֆուտ հեռավորության վրա:

Զայնային ազդանշան մի տվե՛ք՝

- Հորդորելու դանդաղաժամ վարորդին կամ հեծանվորդին ավելի արագ շարժվել կամ դուրս գալ ձեր հանապարհից: Վարորդը կամ հեծանվորդը կարող են չկարողանալ անվտանգ ավելի արագ գնալ:
- Այլ վարորդներին նախազգուշացնելու, որ նրանք սխալ են գործել: Ձեր ձայնային ազդանշանից նրանք կարող են նոր սխալներ թույլ տալ և պատասխանել նույն կերպ:
- Արտահայտելու գայլություն:
- Զայնային ազդանշան տալու հետևանքներին, հեծանվորդներին կամ մոտոցիկլավարներին, եթե դա անհրաժեշտ չէ բախումից խուսափելու համար: Հիշե՛ք, որ ձեր ձայնային ազդանշանը տրանսպորտային միջոցից դուրս շատ ավելի բարձր է հնչում:

Ձեր ցուլապտերների կիրառումը՝

Ձեր տրանսպորտային միջոցի ցուլապտերներն օգնում են ձեզ տեսնել, թե ինչ կա Ձեր առջևում: Դրանք նաև այլ վարորդներին համար հեշտացնում են ձեր տրանսպորտային միջոցի տեսանելի լինելը:

Միացրե՛ք ցուլապտերները՝

- Երբ տեսնելու համար շատ մութ է: Օգտագործե՛ք Ձեր ցուլապտերները, եթե 1000 ֆուտ հեռավորությունից չեք կարող հստակ համաչել մարդուն կամ փոխադրամիջոցը:
- Սկսած մայրամուտից 30 րոպե առաջ մինչև արևածագից 30 րոպե առաջ:
- Անբարենպաստ եղանակին: Եթե անձրևի կամ ձյան պատհառով անհրաժեշտ է օգտագործել ձեր ապակու մաքրիչները, ապա դուք պետք է միացնե՛ք ձեր ցուլապտերների մոտարձակ լույսերը:
- Երբ պայմանները (ինչպիսիք են ամպերը, փոշին, ծուխը կամ մառախուղը) խանգարում են ձեզ տեսնել այլ տրանսպորտային միջոցներ:
- Փոքր գյուղական կամ լեռնային հանապարհներին կամ թունելներում նույնիսկ արևոտ օրերին:
- Երբ կարգավորիչ (սպիտակ) հանապարհային նշանը հուշում է, որ ցուլապտերները պետք է միացված լինեն:
- Օգնելու այլ վարորդներին տեսնել Ձեր տրանսպորտային միջոցը, հատկապես երբ հորիզոնում արևը ցածր է:

Զեր վրարային թարթող լույսերի օգտագործումը

Եթե առջևում բախում կամ վտանգ եւ տեսնում, նախագգուււաղրեւ Զեր հեւսւում գտնվող վարորդներին՝ օգտագործելով այս մեթոդներից մեկը (կամ բոլորը)՝

- Միացրեւ վրարային թարթող լույսերը:
- Թերււակի սեղմեւ ձեր արգելակի ուսնակը երեւ-չորս անգամ:
- Դանդաղեցնելիւ և կանգ առնելիւ օգտագործեւ ձեռքի ազդանւււն:

Երբեւ կանգ մի առեւ հանապարհի վրա, բացի այն դեպքերից, երբ դա արվում է ապառնվ մնալու կամ օրենքին եերարկվելու նկատառումներով: Եթե անհրաժեւտ է կանգ առնել, սկսեւ տրանսպորտային միջոցը արգելակել նախապես՝ ի ազդանւււն ձեւ հեւսւող տրանսպորտային միջոցներին: Եթե անհրաժեւտ է կանգ առնել տրանսպորտային միջոցի խնդրի պատհառով՝

- Մնացած վարորդներին մի հանքի անգամ գգոււււաղրեւ, որ դուրս եւ գալիս:
- Եթե չեւ շարժվում, միացրեւ Զեր վրարային թարթող լույսերը: Եթե ձեր տրանսպորտային միջոցը չառքի վրարային թարթող լույսեր, օգտագործեւ ձեր շրջադարձային ազդանւււնները:
- Հնարավորության դեպքում դուրս եկեւ հանապարհից՝ հեռու աոբողջ երթևեկությունից:
- Եթե չեւ կարող աոբողջապես երթևեկելի մասից դուրս գալ, կանգնեւ այնպիսի մի տեղ, որ մարդիկ կարողանան տեսնել ձեւ և ձեր տրանսպորտային միջոցը հեւսւլի կողմից:
- Մի կանգնեւ հենց բլրի կամ ոլորանի վրա: Մյուս վարորդները կարող եւ ժամանակին չտեսնել ձեր տրանսպորտային միջոցը, որպեսզի խուսափեն բախումից:
- Անվտանգ լինելու դեպքում բարձրացրեւ ծալովի թափաժածկը՝ վրարային կանգառի մասին ազդանւււնելու համար:
- Տեղադրեւ վրարային լուսազդանւււններ կամ եռանկյունիներ ձեր տրանսպորտային միջոցի հոսւում 200–300 ֆուտ հեռավորության վրա (երե ունեւ): Դա վարորդներին ժամանակ է տալիս անհրաժեւտության դեպքում փոխել գտոխները: Լուսազդանւււններն օգտագործելիս շատ գգույշ եղեւ: Դրանք կարող եւ հրդեհի պատհառ դառնալ, հատկապես երբ գտնվում եւ դյուրավառ հեղուկների մերձակայում:
- Զանգահարեւ հանապարհային շտապ օգնության ծառայություն, հեւսւեւ վերը նւված ցուցումներին և մնացեւ ձեր տրանսպորտային միջոցում, մինչև օգնությունը կհասնի:

Բռնաբեկ ձեռքով
գնացե՛ք առանց վազելու

ԲԱԺԻՆ 9. Ժանապարհներով երթևեկումը

ԵՐԹԼԵԿՈՒԹՅԱՆ ԳՈՏԻՆԵՐ

Երթևեկության գոտին հանապարհի հատված է՝ նախատեսված մեկ գծով երթևեկության համար: Կան մի քանի տարբեր տեսակի գոտիներ:

Գոտու գծանշումներ

Ժանապարհի մակերևույթի վրա արվող գծանշումները վարորդներին օգնում են իմանալ, թե հանապարհի որ հատվածն օգտագործեն, և հասկանալ հանապարհային երթևեկության կանոնները: Գծերի գույներն ու նախշերը տարբեր նշանակություն ունեն:

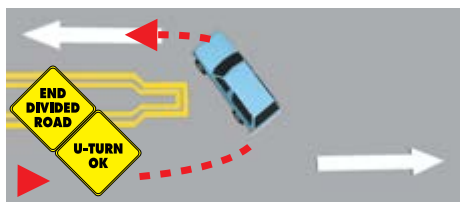
Մեկ հոծ դեղին գիծ

Մեկ հոծ դեղին գիծը նշում է երկկողմանի երթևեկությամբ հանապարհի կենտրոնը: Մի անցեք դեպի մոտեցող երթևեկություն այս գծի վրայով: Մի վազանցեք ձեր առջևում ընթացող տրանսպորտային միջոցը, եթե ձեր ուղղությամբ երթևեկության միայն մեկ գոտի կա, և հանապարհի ձեր կողմում կա հոծ դեղին գիծ:

Կրկնակի հոծ դեղին գծեր

Մի անցեք կրկնակի հոծ դեղին գծերի վրայով: Երբեք մի շարժվեք այս գծերից ձախ՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ՝

- Ընթանում եք high-occupancy vehicle (HOV) (ուղևորատար տրանսպորտային միջոցների) գոտով, որը հատուկ մուտք ունի ձախ կողմում:
- Շինարարական կամ այլ տեսակի նշանների միջոցով ցուցում եք ստանում շարժվելու հանապարհի մյուս կողմով, քանի որ ձեր կողմը փակված կամ արգելափակված է:
- Զախ շրջադարձ եք կատարում մեկ գույգ կրկնակի դեղին գծերի վրայով, որպեսզի մուտք գործեք մերձատար ուղի կամ դուրս գաք մերձատար ուղուց կամ մտնեք մասնավոր հանապարհ կամ դուրս գաք մասնավոր հանապարհից կամ կատարեք հետադարձ:

Միմյանցից 2 կամ ավելի ֆուտ հեռավորության վրա գտնվող և երկու շարժով ձգվող կրկնակի հոծ գծերը համարվում են արգելի: Մի շարժվեք այս արգելիի վրայով, մի հատեք այն, այդպեղից ձախ շրջադարձ կամ հետադարձ մի կատարեք, բացի այն տեղերից, որտեղ հատուկ բացվածքներ են արված:

Հնդհատվող դեղին գիծ

Հնդհատվող դեղին գիծը ցույց է տալիս, որ կարելի է վազանց կատարել, եթե ընդհատվող գիծը ձեր շարժման գոտուն կից է: Անցե՛ք միայն անվտանգ ժամանակ:

Մեկ հոծ սպիտակ գիծ

Մեկ հոծ սպիտակ գծով նշվում են երթևեկության գոտիները, որոնք ընթանում են նույն ուղղությամբ: Դա ներառում է միակողմանի փողոցները:

Կրկնակի հոծ սպիտակ գծեր

Կրկնակի հոծ սպիտակ գծերը նշում են երթևեկության գոտու արգելապատը սովորական օգտագործման և նախընտրելի օգտագործման գոտու, օրինակ՝ **carpool** գոտու միջև: Հնարավոր է, որ տեսնե՛ք կրկնակի հոծ սպիտակ գծերը նաև արագընթաց մայրուղու վրա կամ մոտ՝ ուղեմուտքներում և իջատեղերում: Երբեք մի փոխե՛ք գոտին կրկնակի հոծ սպիտակ գծերի վրայով: Սպասե՛ք, մինչ կեսնե՛ք մեկ ընդհատվող սպիտակ գիծ:

Հնդհատվող սպիտակ գիծ

Հնդհատվող սպիտակ գծերն առանձնացնում են երթևեկության գոտիները նույն ուղղությամբ երկու կամ ավելի գոտիներ ունեցող հանապարհների վրա:

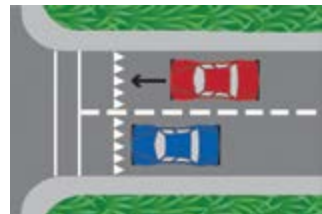
Երթևեկության գոտու գծանշումների վերջը

Ավարտվող արագընթաց մայրուղու և փողոցային գոտիները սովորաբար նշվում են խոշոր ընդհատվող գծերով: Եթե շարժվում ե՛ք այդպիսի ընդհատվող գծերով նշված գոտով, պատրաստ եղե՛ք արագընթաց մայրուղուց դուրս գալուն կամ ձեր զբաղեցրած գոտու շուտով վերջանալուն: Հետևե՛ք հանապարհային նշանին, որը հրահանգում է ավտոմայրուղուց դուրս գալ կամ փոխել գոտին:

Ճանապարհը զիջելու գծեր

Զիջման գիծը եռանկյունների հոծ սպիտակ գիծ է, որը ցույց է տալիս, թե որտեղ պետք է մոտեցող տրանսպորտային միջոցները զիջեն կամ կանգ առնեն: Եռանկյունները ուղղված են դեպի մոտեցող տրանսպորտային միջոցները: Զիջման գիծը հայտնի է նաև որպես «ճանձկան ատամներ»:

Երթևեկության գոտու ընտրությունը

Երթևեկության գոտիները հաճախ համարակալվում են: Ձախակողմյան կամ «արագ» գոտին կոչվում է «1-ին գոտի»: «1-ին գոտուց» աջ ընկած գոտին կոչվում է «2-րդ գոտի»: Հետո «3-րդ գոտի» և այլն:

Համարակալված երթևեկության գոտիների օրինակ:

Ահա գոտի ընտրելու մի փանի խորհուրդ՝

- Վազանցելու կամ ձախ շրջադարձ կատարելու համար օգտագործել ձախ գոտին:
- Երթևեկություն մուտք գործելու կամ երթևեկությունից դուրս գալու համար օգտագործել աջ գոտին:

Երթևեկության գոտիների փոփոխումը

Դուք կարող եք փոխել գոտիները, երբ՝

- Մի երթևեկության գոտուց շարժվում եք մեկ այլ գոտի:
- Ուղեմուտքից մտնում եք արագընթաց մայրուղի:
- Արագընթաց մայրուղուց դուրս եք գալիս:
- Հանապարհ եք մտնում մայրեզրից կամ համփեզրից:

Նախֆան գոտին փոփոխելը՝

- Ազդանշան ավել:
- Նայեք ձեր բոլոր հայելիների մեջ:
- Ստուգեք երթևեկության առկայությունն ու վիճակը ձեր ետևից ու կողքից:
- Նայեք ձեր ուսի վրայով այն ուղղությամբ, որտեղ նախատեսում եք շարժվել՝ համոզվելու համար, որ գոտին ազատ է:
- Ստուգեք ձեր կույր գոտին այլ տրանսպորտային միջոցների, մոտոցիկլավարների և հեծանվորդների համար:
- Համոզվեք, որ հաջորդ գոտում ձեր տրանսպորտային միջոցի համար բավարար տարածություն կա:

Հնարավորինս երկար մնացեք միևնույն գոտում: Գոտիները հաճախակի մի փոխեք: Վերջին բոլորի գոտու կամ ուղղության փոփոխությունները կարող են բախումներ առաջացնել: Եթե արդեն խաչմերուկ եք մտել, շարունակեք առաջ շարժվել: Եթե սկսում եք շրջադարձ կատարել, շարունակեք և ավարտեք շրջադարձը: Եթե չեք հասցրել շրջադարձ կատարել, շարունակեք հանապարհն այնքան, մինչև կարողանաք անվտանգ և օրինական շրջադարձ կատարել:

Գոտու տեսակները

Վազանցի գոտիներ

Բազմագոտի հանապարհի վրա վազանցի գոտին կենտրոնի բաժանաբարին ամենամոտ գտնվող գոտին է և օգտագործվում է այլ տրանսպորտային միջոցներին վազանցելու համար: Այն հայտնի է նաև որպես արագընթաց գոտի, քանի որ այն օգտագործվում է ավելի արագ շարժվող երթևեկության կողմից:

Վազանցելու մասին ավելին դուք կիմանաք այս բաժնում ավելի ուշ:

Carpool կամ high-occupancy vehicle (HOV) գոտի:

HOV գոտին հատուկ գոտի է, որը նախատեսված է միայն carpool-ների, ավտոբուսների, մոտոցիկլետների կամ տարբերիչ նշան ունեցող ցածր արտադրատեսակներով տրանսպորտային միջոցների համար: HOV գոտին օգտագործելու համար նշաններից մեկը պետք է կիրառվի՝

- Ձեր տրանսպորտային միջոցում ունեք որոշակի թվով մարդիկ: Ուղեմուտի մոտ կամ հանապարհի երկայնքով կլինեն նշաններ, որպեսզի ձեզ տեղեկացնեն մարդկանց նվազագույն քանակի մասին: Նշանները հուշում են նաև այն օրերն ու ժամերը, երբ գործում են carpool/HOV կանոնները:
- Դուք վարում եք ցածր կամ գրոյակաճ արտադրատեսակներով տրանսպորտային միջոց: Դուք պետք է ցուցադրեք DMV-ի կողմից թողարկված հատուկ նշան:
- Դուք մոտոցիկլետ եք վարում (եթե այլ բան սահմանված չէ):

Ճանապարհի մակերևույթը HOV գոտիներում գծանշված է շեղանկյան նշանով և «Carpool Lane» բառերով: HOV գոտի մտնելու կամ գոտուց դուրս գալու համար երբեք մի հատեք կրկնակի

հոծ գծերը՝ բացառությամբ հատուկ մուտքի և ելքի համար նախատեսված վայրերում:

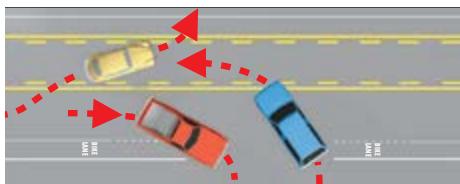
Ձախ շրջադարձի կենտրոնական գոտիներ

Ձախ շրջադարձի կենտրոնական գոտին գտնվում է երկկողմանի փողոցի մեջտեղում: Երկու կողմերից էլ նշվում է երկու ներկված գծերով: Ներքին գիծն ընդհատվող է, իսկ արտաքինը՝ հոծ: Օգտագործեք ձախ շրջադարձի կենտրոնական գոտին՝ նախապատրաստվելու և ձախ շրջադարձ կամ հակադարձ կատարելու համար: Սա սովորական երթևեկության գոտի կամ վազանցի գոտի չէ: Ձախ շրջադարձի կենտրոնական գոտում կարելի է շարժվել ընդամենը 200 ֆուտ:

Այս գոտուց ձախ շրջադարձ կատարելու համար՝

- Ձախ շրջադարձի կենտրոնական գոտում փնտրեք դեպի ձեզ ընթացող այլ տրանսպորտային միջոցներ:
- Ազդանշան տվեք:
- Նայեք ձեր ուսի վրայով՝ ձեր կույր գոտին ստուգելու համար:

- Ամբողջովին միաձուլվե՛ք կենտրոնական ձախ շրջադարձային գոտուն, որպեսզի չարգելափակե՛ք երթևեկությունը:
- Թե՛քվե՛ք, երբ անվտանգ է:

Երկրորդական փառցից կամ մերձատար ուղուց ձախ շրջադարձ կատարելիս ազդանշան ավե՛ք և սպասե՛ք, մինչև շրջադարձն անվտանգ լինի: Այնուհետև մտե՛ք

ձախ շրջադարձի կենտրոնական գոտի: Երթևեկության հոսքի մեջ մտե՛ք միայն այն ժամանակ, երբ դա անվտանգ է:

Լրացուցիչ տարածքներ կամ գոտիներ:

Որոշ երկգոտի հանապարհներ ունեն հատուկ լրացուցիչ տարածքներ կամ գոտիներ: Դրանք սովորաբար նշվում են: Ձեր հետևից եկող տրանսպորտային միջոցներին վազանցի հնարավորություն տալու համար շարժվե՛ք դեպի այս տարածքները:

Դու՛ք պետք է օգտագործե՛ք լրացուցիչ տարածքը կամ գոտին, որպեսզի թույլ տա՛ք այլ տրանսպորտային միջոցներին վազանցել, երբ դու՛ք դանդաղ ե՛ք երթևեկում երկգոտի հանապարհով, որտեղ վազանցն անվտանգ չէ, և ձե՛զ հետևում է **5** կամ ավելի տրանսպորտային միջոց:

Հեծանվային գոտիներ

Հեծանվային գոտիները նախատեսված են միայն հեծանվորդների համար և գտնվում են տրանսպորտային միջոցների երթևեկությանը զուգահեռ: Դրանք սովորաբար նշվում են մեկ հոծ սպիտակ գծով և նշաններով: Դրանք երբեմն ներկվում են վառ կանաչ գույնով, որպեսզի ավելի տեսանելի լինեն: Խաչմերուկի մոտ հոծ գիծը կդառնա ընդհատվող:

Գոյություն ունեն հեծանվային գոտիների և գծանշանների բազմաթիվ տեսակներ՝

- Հեծանվային գոտի՝ Տեղակայված է տրանսպորտային միջոցների երթևեկությանը հարող փողոցների երկայնքով: Սովորաբար նշվում է մեկ հոծ սպիտակ գծի միջոցով, որը խաչմերուկի մոտ դառնում է ընդհատվող գիծ:
- Բու՛լեքացված հեծանվային գոտի՝ Նշվում է չափերտային կամ անկյունագծային գծանշանաբեկ երթևեկությունից և փողոցային կայանատեղերից ավելի մեծ տարանջատում ապահովելու համար:
- Հեծանվային երթուղի՝ Նշվում է հեծանվային երթուղու նշաններով և (կամ) համատեղ օգտագործման հանապարհի գծանշանաբեկ՝ ցույց տալու տրանսպորտային միջոցների հետ փողոցներում համատեղ երթևեկող հեծանվորդների նախընտրելի երթուղին:
- Հեծանվային բուլվար՝ Առաջնահերթ է հեծանվային երթևեկությունը տրանսպորտային երթևեկի հետ համատեղ փողոցներում:

- Առանձնացված հեծանվային ուղի՝ Նախատեսված է հեծանվորդների բացառիկ օգտագործման համար: Տրանսպորտային միջոցների երթևեկությունից ֆիզիկապես առանձնացված է: Հայտնի է նաև որպես հեծանվուղի կամ պաշտպանված հեծանվային գոտի: Բաժանումը կարող է ներառել ճկուն սյուներ, ուղեկամուրջ, ոչ ճկուն արգելիներ կամ փողոցային կայանատեղիներ:
- Համատեղ երթևեկությամբ ճանապարհի հեծանվային գծանշումներ (համատեղ հեծանվատրանսպորտային գոտի)՝ Ցույց են տալիս, որ հեծանվորդները կարող են զբաղեցնել գոտին: Պատշաճ կերպով օգտագործվելու դեպքում այդ գծանշումները նաև օգնում են հեծանվորդներին անվտանգ դիրք պահպանել երթևեկության գոտում:

Հեծանվորդների և ավտոտրանսպորտի համար ընդհանուր գոտու օրինակ:

Հեծանիվով երթևեկելը արգելված է, քանի որ՝

- Չե՛ք կայանում (որտեղ թույլատրվում է):
- Չե՛ք մտնում ճանապարհի կամ դուրս գալիս:
- Շրջադարձ չե՛ք կատարում խաչմերուկից մինչև 200 ֆուտ հեռավորության վրա:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ՝ Հեծանվային գոտի մտնելուց առաջ ստուգե՛ք ձեր կույր գոտին (գոտիները):

Եթե շարժիչային հեծանիվ ե՛ք վարում, զգուշացե՛ք, որպեսզի խուսափե՛ք այլ հեծանվորդներից: Երթևեկե՛ք ողջամիտ արագությամբ և մի վտանգե՛ք այլ հեծանվորդների անվտանգությունը:

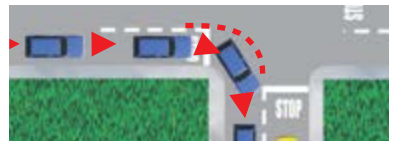
ՇՐՋԱԴԱՐՁ

Ապահով և սահուն շրջադարձ կատարելը վարորդական կարևորագույն հմտություններից մեկն է, որը դուք պետք է սովորե՛ք:

Աջ շրջադարձ

Աջ շրջադարձ կատարելու համար՝

- Շարժվե՛ք դեպի ճանապարհի աջ եզր:
 - Դուք կարող ե՛ք տրանսպորտային միջոց վարել հեծանվային գոտում, բայց սպասել ներս մտնելուն, մինչև շրջադարձից 200 ֆուտ հեռավորության վրա լինե՛ք: Ստուգե՛ք հեծանվորդներին ձեր կույր գոտում:

Աջ շրջադարձի օրինակ:

- Ուշադիր եղե՛ք՝ նկատելու համար այն հեծանվորդներին և մոտոցիկլավարներին, որոնք կարող են հայտնվել ձեր տրանսպորտային միջոցի և մայթեզրի միջև:
- Սկսե՛ք ազդանշանել շրջադարձից 100 ֆուտ առաջ:

- Հետ նայե՛ք աջ ուսի վրայով և նվազեցրե՛ք արագությունը:
- Կանգ առե՛ք սահմանային գծի ետևում (հանապարհի սպիտակ գծեր, որոնք ցույց են տալիս, թե որտեղ կանգ առնել): Եթե սահմանագիծ չկա, կանգ առե՛ք նախֆան հետխոտնային անցում մտնելը: Եթե հետխոտնային անցում չկա, կանգ առե՛ք նախֆան խաչմերուկ մտնելը:
- Նայե՛ք աջ ու ձախ և կատարե՛ք բջջադարձն այն ժամանակ, երբ դա անվտանգ է: Մի կատարե՛ք մեծ շառավղով բջջադարձ՝ մտնելով մեկ այլ գոտի:
- Երջադարձն ավարտե՛ք աջ գոտում:

Շարունակե՛ք կարգալ հատուկ իրավիճակներում աջ թեփվելու մասին լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար:

Աջ բջջադարձ կարմիր լույսի ներքո

Դուք կարող ե՛ք աջ բջջադարձ կատարել կարմիր լույսի ներքո, քանի դեռ չկա «No turn on red» նշանը: Հետևե՛ք նույն փայլերին, ինչ սովորական աջ բջջադարձի ժամանակ:

Աջ բջջադարձ կարմիր սլաֆի ներքո

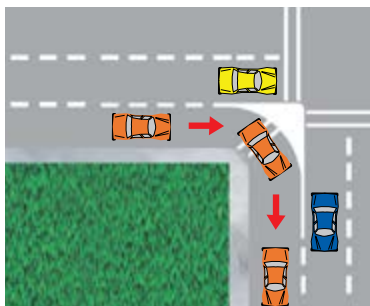
Կարող ե՛ք աջ չբջջվել, եթե կանգ ե՛ք առել կարմիր սլաֆի լույսի ներքո: Սպասե՛ք մինչև լույսի կանաչ դառնալը՝ նախֆան բջջադարձ կատարելը:

Աջ բջջադարձ հանրային տարանցիկ ավտոբուսի գոտում

Արգելված է հասարակական տարանցիկ ավտոբուսների համար նախատեսված տարածքում տրանսպորտային միջոց վարել, կանգնեցնել, կայանել կամ թողնել: Կտեղադրվեն հանապարհային նշաններ, որոնք ցույց կտան, որ գոտին «միայն ավտոբուսների համար» է: Այնուամենայնիվ, կարող ե՛ք հատել ավտոբուսի գոտին՝ աջ բջջադարձ կատարելու համար:

Կատարե՛ք աջ բջջադարձ դեպի հատուկ գոտով հանապարհ

Աջ բջջադարձի հատուկ գոտին չի միաձուլվում մեկ այլ գոտու հետ և թույլ է տալիս կատարել «ազատ աջ բջջադարձ»՝ առանց սկզբում կանգ առնելու: Դուք կարող ե՛ք կատարել բջջադարձ, նույնիսկ եթե լուսացույցի լույսը կարմիր է այն տրանսպորտային միջոցների համար, որոնք անցնում են ուղիղ խաչմերուկով: Եթե աջ բջջադարձի գոտու աջ մայրեզրին կա հանապարհային լուսացույց կամ նշան, ապա պետք է հետևե՛ք այդ լուսացույցի կամ նշանի ցուցումներին: Երջադարձ կատարելիս միշտ զիջե՛ք հետխոտնային անցումի հետխոտներին:

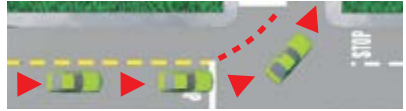

Եթե ազատ աջ բջջադարձերը թույլատրելի չլինեն, այդ մասին նշան կլինի:

Զախ շրջադարձ

Զախ շրջադարձ կատարելու համար՝

- Շարժվե՛ք դեպի կենտրոնի բաժանարարը կամ ձախ շրջադարձի գոտի:
- Սկսե՛ք ազդանշանել շրջադարձից 100 ֆուտ առաջ:
- Հետ նայե՛ք ձախ ուսի վրայով և նվազեցրե՛ք արագությունը:
- Կանգ առե՛ք սահմանագծին չհասած: Եթե սահմանագիծ չկա, կանգ առե՛ք նախֆան հետխոտնային անցում մտնելը: Եթե հետխոտնային անցում չկա, կանգ առե՛ք նախֆան խաչմերուկ մտնելը:
- Նայե՛ք ձախ, աջ և հետո նորից ձախ:
- Կատարե՛ք շրջադարձ անվտանգ լինելու դեպքում:

Զախ շրջադարձի օրինակ:

Զախ թեփվելիս դեկը շատ շուտ մի պտտե՛ք մտնելու հանդիպակաց տրանսպորտային միջոցների գոտի: Դա հայտնի է որպես «անկյուն կտրել»: Անիվներն ուղիղ պահե՛ք այնքան ժամանակ, մինչև շրջադարձ կատարելն անվտանգ լինի: Եթե անիվները դեպի ձախ թեփված լինեն, և հետևից ձեզ որևէ տրանսպորտային միջոց հարվածի, դուք կարող ե՛ք հայտնվել հանդիպակաց երթևեկության մեջ:

Զախ շրջադարձ կարմիր լույսի ներքո

Դուք կարող ե՛ք ձախ թեփվել կարմիր լույսի ներքո միայն այն ժամանակ, երբ շրջադարձ ե՛ք կատարում միակողմանի փողոցից դեպի (ձախ շարժվող) միակողմանի փողոց: Ստուգե՛ք՝ համոզվելու համար, որ չկա շրջադարձն արգելող որևէ նշան:

Զիջե՛ք մյուս տրանսպորտային միջոցներին, հետխոտներին կամ հեծանվորդներին, ովքեր ունեն կանաչ լույս: Նայե՛ք աջ ու ձախ և կատարե՛ք շրջադարձն այն ժամանակ, երբ դա անվտանգ է:

Հետադարձեր

Հետադարձն այն է, երբ ձեր տրանսպորտային միջոցը շրջում ե՛ք՝ հետ գնալու ձեր եկած ուղղությամբ: Հետադարձ կատարելու համար ազդանշան տվե՛ք և զբաղեցրե՛ք ամենաձախ գոտին կամ ձախ շրջադարձի կենտրոնական գոտին:

Հետադարձ թույլատրվում է կատարել՝

- Կրկնակի դեղին գծի վրայով:
- Բնակելի թաղամասում՝
 - Եթե 200 ֆուտի սահմաններում ձեզ մոտեցող տրանսպորտային միջոցներ չկան:
 - Երբ հանապարհային նշանը, լույսը կամ լուսացույցը ձեզ պատկանում է մոտեցող տրանսպորտային միջոցներից:
- Խաչմերուկում լուսացույցի կանաչ լույսի կամ կանաչ սլաքի տակ, եթե հանապարհի վրա չկա «No U-turn» նշան:
- Բաժանարար գոտով երկկողմանի հանապարհի վրա միայն այն դեպքում, երբ կենտրոնական բաժանարար գծի վրա գոյություն ունի բացվածք:

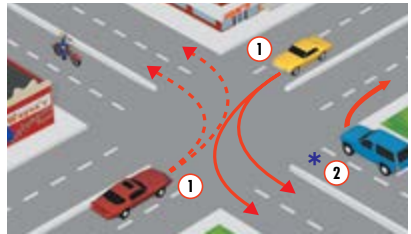
Երբեք հետադարձ մի կատարե՛ք՝

- Այնտեղ, որտեղ հանապարհի վրա տեղադրված է «No U-turn» նշանը:
- Երկաթուղային գծանցների վրա կամ դրանց մոտակայքում:
- Բաժանարար գոտով երկկողմանի հանապարհի վրա՝ հատելով բաժանարար գիծը, համփեզրը, հողի շերտը կամ երկու գույգ կրկնակի գծերը:
- Երբ դուք յուրաքանչյուր ուղղությամբ հստակորեն չե՛ք տեսնում առնվազն 200 ֆուտ հեռավորության վրա՝ հանապարհի կորություն, բլրի, անձրևի, մառախուղի կամ որևէ այլ պատճառով:
- Երբ այլ տրանսպորտային միջոցներ կարող են բախվել ձեզ:
- Միակողմանի փողոցում:
- Հրժեջ կայանի դիմաց: Հետադարձի համար երբեք մի օգտագործե՛ք հրժեջ կայանի ուղեմուտքը:
- Գործարար շրջաններում՝ ներառյալ եկեղեցիներով, բնակարաններով և հասարակական շենքերով (բացառությամբ դպրոցների) տարածքներում: Այս տարածքներում հետադարձ կատարե՛ք միայն խաչմերուկներում, եթե որևէ նշան այն չի արգելում, կամ այնտեղ, որտեղ հետադարձերի համար հատուկ բացվածքներ կան:

Երջագարների օրինակներ

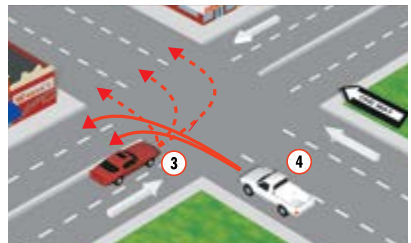
Ծանոթացե՛ք տարբեր տեսակի երջագարներին: Նկարներում տրանսպորտային միջոցների թվերը վերաբերում են օրինակի թվին:

1. **Ձախ երջագար**՝ երկկողմանի երթևեկությամբ փողոցից: Երջագարը սկսե՛ք ձախ գոտուց, որն ամենամոտն է փողոցի կենտրոնին: Եթե ձախ երջագարի կենտրոնական գոտի կա, երջագարը կատարե՛ք այդ գոտուց: Ավարտե՛ք երջագարը ձախ գոտում, որն ամենամոտն է գտնվում փողոցի կեսին և որի երթևեկության ուղղությամբ համընկնում է Ձեր երթևեկության ուղղության հետ: Որոշ իրավիճակներում կարող են լինել նշաններ կամ սլաֆներ, որոնք ցույց են տալիս, որ կարող ե՛ք ձախ երջագար կատարել ցանկացած գոտուց:

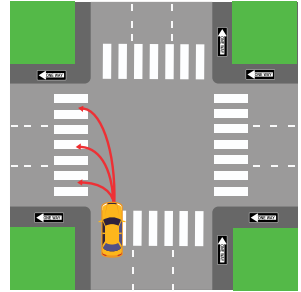
2. **Աջ երջագար**: Երջագարը սկսե՛ք և ավարտե՛ք աջակողմյան մայրեզրին ամենամոտ գոտում: Մի կատարե՛ք մեծ շառավղով երջագար՝ մտնելով մեկ այլ երթևեկության գոտի: Ուշադիր եղե՛ք՝ նկատելու այն հետիտներին, մոտոցիկլետավարներին և հեծանվորդներին, որոնք գտնվում են ձեր տրանսպորտային միջոցի և մայրեզրի միջև: Եթե մն հաճաղորհային նշանները կամ մայրի գծանշումները թույլ են տալիս աջ երջագար կատարել մեկ այլ գոտուց: Այն ցույց է տրված պատկերում պատկերված աստղանիշի միջոցով (*):

3. **Ձախ երջագար երկկողմանի երթևեկությամբ փողոցից դեպի միակողմանի փողոց**: Երջագարը սկսե՛ք այն գոտուց, որն ամենամոտն է փողոցի կենտրոնին: Եթե երթևեկության ձեր ուղղությամբ կա երեք կամ ավելի գոտի, դուք կարող ե՛ք ձեր երջագարն ավարտել ցանկացած գոտում, որն անվտանգ է, ինչպես ցույց են տալիս սլաֆները:

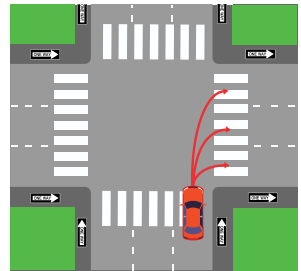

4. **Ձախ երջագար միակողմանի փողոցից դեպի երկկողմանի փողոց**: Երջագարը սկսե՛ք ամենաձախ գոտուց: Ավարտե՛ք երջագարը ձախ գոտում, որն ամենամոտն է գտնվում փողոցի կեսին և որի երթևեկության ուղղությամբ համընկնում է Ձեր երթևեկության ուղղության հետ:

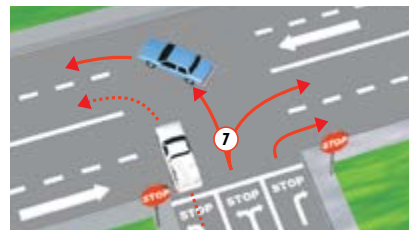
5. Զախ շրջադարձ միակողմանի փողոցից դեպի միակողմանի փողոց: Շրջադարձը սկսե՛ք ամենաձախ գոտուց: Ուշադիր եղե՛ք՝ նկատելու այն հետխոտներին, մոտոցիկլետավարներին և հեծանվորդներին, որոնք գտնվում են ձեր տրանսպորտային միջոցի և մայրեզրի միջև: Հեծանվորդներն օրինականորեն կարող են օգտագործել ձախ շրջադարձի գոտին իրենց ձախ շրջադարձի համար: Եթե երթևեկության ձեր ուղղությամբ կա երեք կամ ավելի գոտի, դուք կարող եք ձեր շրջադարձն ավարտել ցանկացած գոտում, որն անվտանգ է, ինչպես ցույց են տալիս սլաֆները:

6. Աջ շրջադարձ միակողմանի փողոցից դեպի միակողմանի փողոց: Շրջադարձը սկսե՛ք ամենաաջ գոտուց: Անվտանգ լինելու դեպքում կարելի է շրջադարձն ավարտել ցանկացած գոտում: Երբեմն ճանապարհային նշանները կամ մայրի գծանշումները բույլ են տալիս աջ շրջադարձ կատարել մեկ այլ գոտուց:

7. Շրջադարձ T-աձև խաչմերուկում՝ միակողմանի փողոցից դեպի երկկողմանի փողոց: Խաչմերուկով ուղիղ երթևեկությունն ունի երթևեկելու առավելություն: Կարելի է կենտրոնական գոտուց և՛ աջ, և՛ ձախ շրջադարձ կատարել: Զգուշացե՛ք տրանսպորտային միջոցներից, մոտոցիկլետներից, հեծանվորդներից և հետխոտներից:

Միաձուլում

Մայրուղով ընթացող տրանսպորտային միջոցներին առավելություն ունեն: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար տե՛ս «Երթևեկության առավելության կանոններ՝ Ով է գնում առաջինը» «Բաժին 10. Հանապարհային երթևեկության օրենքները և կանոնները» բաժնում:

Մայրուղի մտնելիս ձեզ հարկավոր է՝

- Մտնել երթևեկության արագությամբ կամ մոտ արագությամբ:
- Միաձուլվել մայրուղու երթևեկությանը, երբ դա ապահով լինի: Մի կանգնեք, եթե խիստ անհրաժեշտ չէ:
- Միաձուլվեք բավականաչափ մեծ հեռավորության վրա, որպեսզի ձեր տրանսպորտային միջոցը ապահով կերպով միանա գոտուն: Մի փորձեք խցկվել չափազանց փոքր տարածքի մեջ:
- Օգտվեք հայելիներից և շրջադարձի ազդանշաններից:
- Զգուշացե՛ք ձեր շուրջը գտնվող տրանսպորտային միջոցներից: Երթևեկության գոտիները փոխելուց կամ երթևեկության հոսքին միաձուլվելուց առաջ գլուխը շրջե՛ք և ուսի վրայով արագ ետ նայե՛ք:
- 3 վայրկյանի չափ տարածություն (երեք վայրկյանի կանոն) թողե՛ք ձեր և ձեր առջևից ընթացող տրանսպորտային միջոցի միջև: Համոզվե՛ք, որ անհրաժեշտության դեպքում կկարողանաք անվտանգ կերպով կանգ առնել: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար տե՛ս «Հետապնդումը» «Բաժին 11. Անվտանգ երթևեկություն»:

Եթե ձեզ անհրաժեշտ է անցնել մի փանի գոտի, միանգամից անցե՛ք դրան և ամեն անգամ ստուգե՛ք ձեր կույր գոտիները:

ԵԼՔ

Մայրուղուց անվտանգ դուրս գալու համար՝

- Իմացե՛ք ձեր ելքը և ուշադիր եղե՛ք, թե երբ է այն մոտենում:
- Եթե նախատեսում եք փոխել գոտիները, ազդանշան տվե՛ք և նայե՛ք ձեր ուսի վրայով՝ ձեր կույր գոտին ստուգելու համար:
- Միանգամից փոխե՛ք գոտիները՝ մինչև դուրս գալ ելքի համար հարմար գոտի:
- Ելք կատարելիս մոտ հինգ վայրկյան ազդարարե՛ք ձեր մտադրության մասին:
- Համոզվե՛ք, որ դուրս եք գալիս անվտանգ արագությամբ:

Երթևեկության հատում կամ մուտք դեպի երթևեկություն

Երկրի կանգ վիճակից երթևեկությունը հատելիս կամ մտնելիս ազդանշան տվե՛ք և թողե՛ք բավականաչափ մեծ տարածք՝ մյուս տրանսպորտային միջոցների տրագությունը հասնելու համար: Կարևոր է խմանալ, թե որքան տարածք է անհրաժեշտ երթևեկության հետ միաձուլվելու, այն հատելու, մուտք գործելու և դուրս գալու համար: Ձեզ անհրաժեշտ է տարածություն, որը մոտավորապես հավասար է հետևյալին՝

- Քաղաքային փողոցի կես բլոկի:
- Մայրուղու կես բլոկի:

Երթևեկության գոտիները հատելիս կամ Երջադարձ կատարելիս համոզվե՛ք, որ ձեր տրանսպորտային միջոցի առջևում կամ կողքերում չկան ձեր ընթացողին խոչընդոտող տրանսպորտային միջոցներ կամ մարդիկ: Հակառակ դեպքում կարող ե՛ք հայտնվել դեպի ձեզ ընթացող հանդիպակաց երթևեկությամբ խոչմերուկում: Նույնիսկ լուսացույցի կանաչ լույսի տակ մի սկսե՛ք հատել խոչմերուկը, եթե ձեր ճանապարհը փակող տրանսպորտային միջոցներ կան:

Ձախ թեփվելիս մի ենթադրե՛ք, որ միացրած աջ Երջադարձային ազդանշանով համդիպակաց տրանսպորտային միջոցը Երջադարձ կատարի մինչև ձեզ հասնելը: Վարորդը կարող է պլանավորել Երջադարձ կատարել ձեզանից անմիջապես հետո, կամ հնարավոր է, որ ազդանշանը անգոյություն է միացրել: Սա հատկապես ճիշտ է մոտոցիկլավորների վերաբերյալ: Հաճախ ճիշտ լուսազդանշանները ինժեներաբար չեն անջատվում: Ընթացիկ Եարուակելուց առաջ սպասե՛ք և տեսե՛ք, թե մյուս վարորդը որտեղ է սկսում Երջադարձը:

ՎԱՋԱՆՑ

Դուք պետք է որոշե՛ք, թե արդյո՞ք բավարար տարածություն ունե՛ք վազանց կատարելու համար, երբ մոտենում ե՛ք՝

- Հանդիպակաց տրանսպորտային միջոցին:
- Բլրի կամ ոլորանի:
- Խոչմերուկ:
- Ճանապարհային արգելի:
- Հեծանվորդի:

Նախքան վազանց կատարելը նայե՛ք ձեր դիմաց՝ ճանապարհի ու երթևեկության վիճակը գնահատելու

համար, որը կարող է այլ տրանսպորտային միջոցներին ստիպել մուտք գործել ձեր գոտի: Անցե՛ք միայն անվտանգ Ժամանակ:

Արգելվում է վազանցել՝

- Եթե մոտենում ե՛ք բլրի կամ ոլորանի և չե՛ք կարող ճկատել այլ մոտեցող տրանսպորտային միջոցների:
- 100 ֆուտ հեռավորության վրա կամ խոչմերուկում, կամրջի վրա, թունելում, երկաթուղու անցումում կամ այլ վտանգավոր տարածքում:
- Խոչմերուկներում և ուղեմուտքներում:

Ինչպես վազանցել

Վազանցե՛ք այլ տրանսպորտային միջոցներից միայն ձախից: Աջից վազանցը թույլատրվում է միայն այն դեպքում, երբ՝

- Բաց մայրուղին ձեր երթևեկության ուղղությամբ հասակ ունի երկու կամ ավելի երթևեկության գոտի:
- Առջևից ընթացող վարորդը շրջադարձ է կատարում դեպի ձախ, և դուք չպետք է վազանցելու համար դուրս գաք ճանապարհից: Երբեք ձախից վազանց մի կատարե՛ք, եթե դիմացի տրանսպորտային միջոցը ձախ շրջադարձի ազդանշան է տալիս:
- Դուք գտնվում եք միակողմանի փողոցում:

Վազանց կատարելու համար երբեք դուրս մի եկե՛ք ճանապարհի ասֆալտապատ կամ բանուկ մասից: Ճանապարհի բանուկ մասի եզրը կարող է սպիտակ գծանշում ունենալ: Ճանմիեզրի վրա մի վազանցե՛ք: Մի փորձե՛ք վազանցել, մինչև համոզված չլինե՛ք, որ ձեր գոտի վերադառնալու համար բավարար չափով տարածություն ունե՛ք:

Երբ պատրաստվում եք վազանցել բաց մայրուղով՝

- Ազդանշան տվե՛ք, որ պատրաստվում եք վազանցել:
- Նայե՛ք ձեր ուսի վրայով՝ ձեր կույր գոտին ստուգելու համար:
- Շարժվե՛ք դեպի վազանցի գոտի:
- Մեծացրե՛ք արագությունը՝ վազանցելու տրանսպորտային միջոցին:
- Վերադարձե՛ք ձեր նախնական գոտի:

Երբ ձեզ վազանցում են

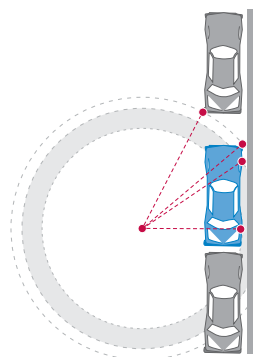
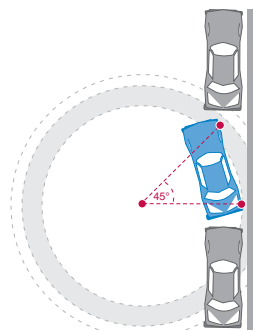
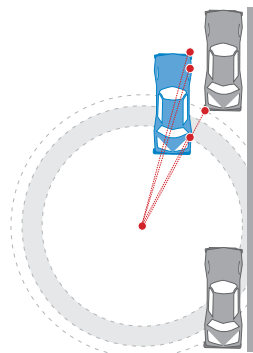
Եթե տրանսպորտային միջոցը վազանցում է ձեզ կամ ազդանշան է տալիս է, որ պատրաստվում է վազանցել, թույլ տվե՛ք, որ տրանսպորտային միջոցն անցնի: Պահպանե՛ք գոտում ունեցած ձեր դիրքը: Վազանցից խուսափելու համար մի փորձե՛ք ավելի արագ ընթանալ:

Զուգահեռ կայանում

Զուգահեռ կայանման ժամանակ դուք կայանում եք հանապարհին զուգահեռ՝ կանգնած այլ կայանված տրանսպորտային միջոցների հետ միասին:

Ահա զուգահեռ կայանման փայերը՝

1. Գտեք կայանատեղ: Փնտրեք ձեր տրանսպորտային միջոցից առնվազն **3** ֆուտով ավելի երկար տարածություն: Եթե տարածք եք գտնում, միացրեք ձեր ազդանշանը՝ ցույց տալու համար, որ նախատեսում եք կայանել:
2. Շարժվեք տրանսպորտային միջոցի երկայնքով այն տարածքի դիմաց, որտեղ կայանում եք: Ձեր տրանսպորտային միջոցի և ձեր կողմից գտնվող տրանսպորտային միջոցի միջև թողեք մոտ երկու ֆուտ: Կանգնեք այնպես, որ ձեր հետևի բամպերը ձեր կայանատեղիի դիմացի հատվածին համապատասխան լինի: Միացրեք ձեր ազդանշանը:
3. Ստուգեք հետևի հայելիներ: Նայեք ձեր ուսի վրայով՝ տեսնելու մոտեցող տրանսպորտային միջոցները: Ոտքը պահեք արգելափակի վրա և տրանսպորտային միջոցը կանգնեցրեք հետընթաց դիրքում:
4. Սկսեք հետընթաց շարժվել: Թեեք ձեր անիվը հետ դեպի տարածություն մոտ **45** աստիճան անկյան տակ:
5. Ուղղեք տրանսպորտային միջոցը: Սկսեք դեկանիվը պտտել և հեռանալ եզրափարից, երբ հետևի անիվը գտնվում է եզրափարից **18** դյույմ հեռավորության վրա: Ուղղվելու համար գուցե հարկ լինի առաջ ու հետ ֆեել: Հիմա ձեր տրանսպորտային միջոցը պիտի լինի եզրափարին զուգահեռ և եզրափարից մինչև **18** դյույմ հեռավորության վրա:
6. Տեղակայեք ձեր տրանսպորտային միջոցը կայանատեղիում: Անջատեք ձեր տրանսպորտային միջոցը և միացրեք կայանման արգելափակը: Նախքան ձեր տրանսպորտային միջոցից դուրս գալը ուռադիր նայեք անցնող տրանսպորտային միջոցներին, հեծանիվներին և մոտոցիկլետներին: Դուրս եկեք, երբ անվտանգ է:

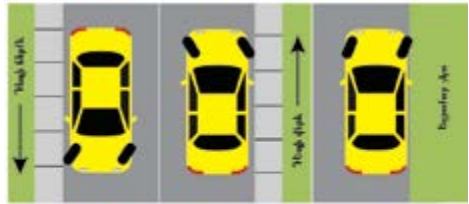

Զառիվայր հանապարհին կայանելը

Երբ բլրի վրա կայանե՞ք, հիշե՞ք, որ արգելափակման անսարքության դեպքում ձեր տրանսպորտային միջոցը կարող է գլորվել:

Երբ տրանսպորտային միջոցը կայանում ե՞ք՝

- Թե՛ք ուղեմուտքի վրա՝
Թե՛քե՛ք անիվներն այնպես, որ տրանսպորտային միջոցը փողոց չգլորվի, եթե հանկարծ արգելակները չպահեն:
- Զառիվայր հանապարհի վրա՝
Առջևի անիվները թե՛քե՛ք դեպի եզրափարը կամ հանապարհի եզրը: Քաշե՛ք կայանման արգելակը:

Դեպի ներքև. անիվները թե՛քե՛ք դեպի եզրափարը:
Դեպի վերև. անիվները թե՛քե՛ք դեպի եզրափարը:
Եզրափար չկա. անիվները թե՛քե՛ք դեպի համփեղքը:

- Զառիվայր հանապարհի վրա՝
Առջևի անիվները շրջե՛ք եզրափարին հակառակ ուղղությամբ և թույլ տվե՛ք, որ տրանսպորտային միջոցը մի փանի դուրս չարժվի: Անիվը պետք է թեթևակի հպվի եզրափարին: Քաշե՛ք կայանման արգելակը:
- Զառիվայր կամ գառիվայր հանապարհի վրա, որը եզրափարեր չունի՝ Թե՛քե՛ք անիվներն այնպես, որ եթե հանկարծ արգելակները չպահեն, տրանսպորտային միջոցը հանապարհի կենտրոնից հեռանա:

Միշտ գործի զցե՛ք կայանման արգելակը և փոխանցման տուփը դրե՛ք «կայանում» դիրքում:

Ներկված եզրափարերի մոտ կայանելը

Տարբեր գույներով ներկված եզրափարերն ունեն կայանման հատուկ կանոններ:

- Սպիտակ՝ Կանգնե՛ք միայն այնքան, որքան անհրաժեշտ է ուղևոր վերցնելու կամ իջեցնելու համար:
- Կանաչ՝ Կայանե՛ք սահմանափակ ժամանակով: Ժամանակի սահմանաչափը կարող է նշվել նշանների կամ եզրափարի վրա:
- Դեղին՝ Բեռների բեռնում, բեռնաթափում և ուղևորների վերցնելն ու իջեցնելը: Մի կանգնե՛ք սահմանված ժամանակից ավելի երկար: Եթե դուք ոչ առևտրային տրանսպորտային միջոց ե՛ք վարում, ձեզանից սովորաբար պահանջվում է մնալ ձեր տրանսպորտային միջոցի հետ:
- Կարմիր՝ Ոչ մի կանգ առնել, կանգնել և կայանել: Ավտոբուսները կարող են կանգ առնել ավտոբուսների համար նշված կարմիր գոտում:

- Կապույտ՝ Կայանումը հաճմանդրամ անձի կամ հաճմանդրամի տեղափոխող անձի համար է։
- Այստեղ կայանելու համար դուք պետք է ունենաք հաճմանդրամ անձանց կամ հաճմանդրամ վետերանների ցուցանակ կամ պետհամարանիշ։ Հաճմանդրամություն ունեցող անձի կայանման ցուցանակի կամ պետհամարանիշի չարաշահումը հանգեցնում է կայանման հատուկ արտոնությունների կորստի։ Բացի այդ, նման չարաշահումը պատժվում է մինչև \$1000 տուգանքով, մինչև 6 ամիս բանտարկությանը՝ շրջանային բանտում, կամ՝ երկու պատժամիջոցները միասին։
- Ցուցանակներ կամ պետհամարանիշներ ունեցող հաճմանդրամները կարող են կայանել կայանման գոտում ցանկացած ժամանակով՝ անկախ սահմանված սահմանաչափից։
- Հաճմանդրամների կայանման ցուցանակների և պետհամարանիշների մասին ավելին իմանալու համար այցելեք **dmv.ca.gov/disabled-person-parking** կամ զանգահարեք 1-800-777-0133:

Սովորագծված (շեղ գծերով) տարածքի օրինակ՝

Արգելված կայանում

Երբեք մի կայանեք կամ թողեք ձեր տրանսպորտային միջոցը՝

- Այնտեղ, որտեղ տեղադրված է «No Parking» նշանը։
- Գծանւած կամ չգծանւած անցուղու վրա։
- Մայքի վրա՝ մասամբ մայքը փակելով, կամ ուղեմուտքի դիմաց։
- Մայքի հաճմանդրամների համար նախատեսված թեփահարքակից մինչև 3 ֆուտ հեռավորության վրա։
- Եզրաֆարի առջև կամ եզրաֆարի վրա, որն ապահովում է անվասայլակների մուտքը մայք։
- Հաճմանդրամ անձի համար նախատեսված կայանատեղիում, երբ առկա է հաճմանդրամի ցուցանակ կամ պետհամարանիշ։
- Հաճմանդրամների համար առանձնացված կայանատեղի մոտ գտնվող ստվարագծված (շեղ գծեր) տարածքում։
- Այն վայրում, որը նախատեսված է գրոյական արտանետման տրանսպորտային միջոցների կայանման կամ լցավորման համար, երբ չեք վարում գրոյական արտանետում ունեցող տրանսպորտային միջոց։
- Թունելում կամ կամրջի վրա՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դա թույլատրող նշաններ կան։
- Հրեջ հիդրանտի կամ հրեջ կայանի ուղեմուտքից մինչև 15 ֆուտ հեռավորության վրա։
- Անվտանգության գոտու և եզրաֆարի միջև։
- «Երկրորդ շաբաթն անց» (կայանում փողոցում, որովհետև մայքերի մոտ կայանման համար թույլատրված բոլոր տեղերն արդեն զբաղված են)։

- Փողոցի սխալ կողմում կամ արագընթաց մայրուղու վրա, բացառությամբ՝
 - Արտակարգ իրավիճակի:
 - Երբ իրավապահը կամ հսկիչ սարքը պահանջում է կանգ առնել:
 - Երբ կայանումը հասկանալի է թույլատրված է:

Եթե ստիպված եմ կանգ առնել արագընթաց մայրուղու վրա, կայանեմ երթևեկելի մասից ամբողջովին դուրս և մնացեմ տրանսպորտային միջոցի մեջ՝ դուները փակ վիճակում, մինչև օգնությունը տեղ կհասնի: Բավականաչափ տեղ թողեմ ճանապարհի վրա, որպեսզի տրանսպորտային միջոցները կարողանան ապահով անցնել: Ձեր տրանսպորտային միջոցը պետք է երկու ուղղությամբ տեսանելի լինի առնվազն 200 ֆուտ հեռավորությունից: Ավելի քան 4 ժամ արագընթաց մայրուղու վրա կանգնեցված, կայանված կամ թողնված տրանսպորտային միջոցը կարող են հեռացնել:

Էլեկտրական տրանսպորտային միջոցներ:

Տեղական իշխանությունները կարող են հանրային փողոցում նախատեսել ավտոկայանատեղեր էլեկտրական տրանսպորտային միջոցների լիցքավորման համար:

G66-21B (CA)

ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՎԱՐՈՒՄ

Էկոլոգիական մեքենավարումը առավելագույնի է հասցնում ձեր վառելիքի արդյունավետությունը՝ օգնելու արտանետումների նվազմանը:

Էկոլոգիական մեքենավարման մի քանի խորհուրդ՝

- Վարորդական սովորություններ՝ Արագացրեք և դանդաղեցրեք սահուն կերպով: Երթևեկեք միջին կայուն արագությամբ:
- Տեխնիկական սպասարկում՝ Ձեր տրանսպորտային միջոցը լավ վիճակում պահեք: Պարբերաբար փչեք ձեր անվադողերը, փոխեք յուղը և ստուգեք ֆիլտրերը:
- Քաշ՝ Ազատվեք ձեր տրանսպորտային միջոցի ավելորդ քաշից: Մաքրեք բեռնախցիկը: Հեռացրեք ուղեբեռի դարակաշարերը տանիքից:

Կարող եմ հասնել համարել զրոյական արտանետում ունեցող տրանսպորտային միջոց, որն աշխատում է էլեկտրականությամբ կամ ջրածնով: Սա կօգնի էլ ավելի նվազեցնել արտանետումները:

- Էլեկտրացանցին միացված տրանսպորտային միջոցներ՝ Լիցքավորեք գիշերը տանը կամ հասարակական կամ աշխատավայրում լիցքավորման կայաններում:
- Ջրածնային վառելիքի մարտկոցով աշխատող էլեկտրական տրանսպորտային միջոցներ՝ Լիցքավորեք հանրային ջրածնային կայաններում:

Այս տիպի տրանսպորտային միջոցները չեն արտադրում բանեցրած գազի արտանետումներ կամ չեն ունենում յուղի փոփոխման կարիք: Նրանք ունեն վառելիքի գերազանց տնտեսում և ունեն նվազագույն սպասարկման կարիք:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելեք **FuelEconomy.gov**:

Էկոլոգիական մեքենավարումը խթանալով է Փոխադրումների և օդի որակի վարչության և ԱՄՆ Շրջակա միջավայրի պաշտպանության գործակալության կողմից:

ԻՐԱՎԱՊԱՀ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԿԱՆԳՆԵՑՆԵԼՆ

Իրավապահ մարմինների կանգնեցնելու ժամանակ

Միացրե՛ք ձեր աջ շրջապարծային ազդանշանը՝ հաստատելու, որ տեսնում ե՛ք ոստիկանին:

Ամբողջովին տեղափոխվե՛ք դեպի աջ համվեզը, նույնիսկ եթե գտնվում ե՛ք carpool/HOV գոտում: Հնարավորության դեպքում կանգ առե՛ք լավ լուսավորված վայրում:

Ավարտե՛ք բջջային հեռախոսով խոսակցությունը և անջատե՛ք ուղիքին:

Մնացե՛ք ձեր տրանսպորտային միջոցի ներսում, եթե ոստիկանի կողմից հրահանգված չէ դուրս գալ:

Ձեր տրանսպորտային միջոցը կանգնեցնելուց հետո և մինչև ոստիկանի՝ ձեզ հետ կապ հաստատելը պատուհաններն իջեցրե՛ք:

Նախքան ոստիկանի՝ ձեզ հետ կապ հաստատելը դրե՛ք ձեր ձեռքերը և բոլոր ուղևորների ձեռքերը պարզ տեսադաշտում: Կարելի է դնել դեկի, կառավարման վահանակի վրա կամ ծնկներին:

Ձեր իրավունքները հարկադիր կանգնեցման ժամանակ

Եթե ոստիկանության աշխատակիցը բույլտվություն է խնդրում ինչ-որ բան անել, Դուք իրավունք ունե՛ք մերժել: Սակայն, եթե Դուք մերժե՛ք, իսկ ոստիկանության աշխատակիցը պնդի, որ իրենք, միևնույն է, պետք է անեն, Դուք իրավունք չունե՛ք միջամտել նրանց գործողություններին: Օրինակ, ոստիկանության աշխատակիցը կարող է պահանջել խուզարկել Ձեր տրանսպորտային միջոցն ամբողջությամբ կամ մասամբ: Դուք իրավունք ունե՛ք մերժել այս պահանջը, սակայն ոստիկանության աշխատակիցն ամեն դեպքում կարող է ունենալ օրինական լիազորություններ՝ խուզարկելու Ձեր տրանսպորտային միջոցը որոշակի դեպքերում: Եթե դուք չե՛ք ցանկանում, որ ոստիկանության աշխատակիցը խուզարկի Ձեր տրանսպորտային միջոցը, դուք պետք է հստակ առե՛ք, որ Դուք չե՛ք տալիս ձեր համաձայնությունը, սակայն դուք իրավունք չունե՛ք դիմադրելու կամ խոչընդոտելու ոստիկանության աշխատակցի գործողություններին, եթե նրանք ամեն դեպքում խուզարկում են ձեր տրանսպորտային միջոցը:

Կանգնեցված տրանսպորտային միջոցի վարորդը, երբ նրան կանգնեցնում են իրավապահ մարմինները, պետք է ներկայացնի վարորդական վկայականը, ապահովագրության և տրանսպորտային միջոցի գրանցման վկայականները: Եթե վարորդը չներկայացնի այդ փաստաթղթերը, ոստիկանության աշխատակիցները կարող են անցկացնել սահմանափակ խուզարկում: Ոստիկանության աշխատակիցը կարող է նաև պահանջել ուղևորների անունները կամ ինքնության հաստատում: Ուղևորները կարող են մերժել այս պահանջը, սակայն որոշ դեպքերում հնարավոր է ուղևորների ներկայանալու անհրաժեշտություն լինի: Եթե ուղևորները չեն ցանկանում ներկայացնել իրենց անձը հաստատող փաստաթղթերը, նրանք պետք է հստակ հայտարարեն այդ մասին: Ուղևորները տրանսպորտային միջոցը կանգնեցնելու ժամանակ չպետք է խոչընդոտեն ոստիկանության աշխատակցի պարտականություններին, իսկ եթե ոստիկանության աշխատակիցը պահանջում է անձի հաստատում, ուղևորները չպետք է խոչընդոտեն ոստիկանության աշխատակցի գործողություններին: Երբևեկության կանգնեցման ժամանակ ոստիկանը կարող է վարորդից և բոլոր ուղևորներից պահանջել դուրս գալ կամ մնալ տրանսպորտային միջոցի մեջ: Եթե ձեզ առեն՝ դուրս եկե՛ք տրանսպորտից կամ մնացե՛ք ներսում, ապա պետք է երթարկվե՛ք:

Կալիֆոռնիայում միայն ֆեդերալ իրավապահ մարմինները կարող են հարցնել ձեր ներգաղթի կարգավիճակի մասին: Կալիֆոռնիայի օրենքն արգելում է նախանգի ոստիկանության և տեղական իշխանությունների աշխատակիցներին՝ վարորդներին կամ

ուղևորներին հարցնել նրանց ներգաղթի կարգավիճակի մասին: Եթե Կալիֆոռնիայի իրավապահները ձեզ հարցնեն ձեր ներգաղթի կարգավիճակի մասին, դուք կարող եք հրաժարվել պատասխանելուց:

Ընդհանուր առմամբ, առաջին փոփոխությունը պաշտպանում է վարորդների և ուղևորների՝ ոստիկանության հետ փոխհարաբերությունները հասարակական վայելույթում ձայնագրելու իրավունքը: Եթե ձայնագրում եք, դուք պետք է անմիջապես պարզաբանեք դա: Դուք իրավունք չունեք խոչընդոտելու ոստիկանության աշխատակցի օրինական պարտականություններին հարկադիր կանգնեցման ժամանակ և դուք չպետք է մոտք գործեք բաժնիձամ տարածքներ՝ վերցնելու ձայնագրող սարքը՝ առանց ոստիկանության աշխատակցի թույլտվության: Եթե Ձեր ձայնագրման գործողությունը չի խանգարում ոստիկանության աշխատակցին օրինական կերպով կատարել իր աշխատանքը, ոստիկանության աշխատակիցը չի կարող ազդարարել Ձեր ձայնագրող սարքը, ջնջել ձայնագրությունը կամ ոչնչացնել սարքը միայն այն պատճառով, որ դուք օգտագործում եք այն ձայնագրելու համար: Ընդհանուր առմամբ, Դուք նաև իրավունք ունեք մերժել բջջային հեռախոսը արգելափակումից հանելու կամ դրա գաղտնաբառը տրամադրելու պահանջը, քեև որոշ դեպքերում, օրինակ, եթե Դուք գտնվում եք պայմանական-վաղաժամկետ ազատման մեջ, հավանաբար, հարկադրված կլինեք ընդունել պահանջը: Վերջապես, ոչ մի պետական ծառայող չի կարող վրեժխնդիր լինել ձեզ միայն այն բանի համար, որ Դուք ինչ-որ բան եք ձայնագրել հրապարակով:

Նույնիսկ եթե կարծում եք, որ Ձեր իրավունքները խախտել են, դուք չպետք է ֆիզիկական դիմադրություն ցույց տաք կամ բռնության ենթարկեք ոստիկանության աշխատակցին: Եթե ոստիկանության աշխատակցի արարքը ձեր կարծիքով խախտում է ձեր իրավունքները, դուք կարող եք արտահայտել ձեր առարկությունը, բայց չպետք է ֆիզիկապես դիմադրեք: Յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի երթևեկի դադարեցման ժամանակ ապահով լինել: Ձեր և ոստիկանի անվտանգությունը կարող է վտանգվել, եթե ֆիզիկական դիմադրության կամ բռնության արդյունքում իրավիճակը սրվում է:

Հասարակության բոլոր ներկայացուցիչներն իրավունք ունեն բողոք ներկայացնել իրավապահ մարմնի ցանկացած աշխատակցի դեմ, և պետական ոչ մի ծառայող իրավունք չունի դրա համար վրեժխնդիր լինել: Կարող եք բողոք ներկայացնել այն իրավապահ մարմնին, որտեղ աշխատում է ոստիկանը: Դուք իրավունք ունեք լինել ազատ խորականությունից՝ ըստ ձեր փաստացի կամ ենթադրյալ ռասայական պատկանելության, սեռի, մաշկի գույնի, էթնիկական պատկանելության, ազգային ծագման, տարիքի, կրոնի, գենդերային պատկանելության կամ ինֆորմատիկայի, առողջական վիճակի կամ ֆազաբացիության: Դուք նաև ունեք այլ իրավունքներ, որոնք երաշխավորված են Միացյալ Նահանգների և Կալիֆոռնիայի սահմանադրություններով, ինչպես նաև Կալիֆոռնիայի և Փեդերալ օրենքներով: Երբ դուք բողոք եք ներկայացնում, աշխատակցին վարձող գործակալությունը պետք է ֆննհի բողոքը: Կալիֆոռնիայի իրավապահ մարմինների կոնտակտային տեղեկատվության հղումները կարելի է գտնել հետևյալ հասցեում՝ post.ca.gov/le-agencies:

ԲԱԺԻՆ 10. Ճանապարհային երթևեկության օրենքները և կանոնները

ԵՐԹԼԵԿՈՒԹՅԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Ճանապարհային ազդանշաններ

Հոծ կարմիր լույս

Լուսացույցի հոծ կարմիր լույսը նշանակում է «STOP»: Կարմիր լույսի ներքո կարող եմ աջ շրջադարձ կատարել, եթե՝

- Ձեզ տեսնում «NO TURN ON RED» նշանը: Կանգնեք լույսի տակ նախքան շրջադարձ կատարելը:
- Զիջեք (սպասեք) հետիոտների, հեծանվորդների և մոտակա այլ տրանսպորտային միջոցների, որոնք ունեն երթևեկելու առավելություն (ձեզանից առաջ գնալու թույլտվություն): (Տե՛ս «Երթևեկության առավելության կանոններ՝ Ո՞վ է գնում առաջինը»): Շրջադարձ կատարեք միայն այն ժամանակ, երբ ապահով լինեք:

Կարմիր սլաֆ

Կարմիր սլաֆը նշանակում է «STOP»: Տեղից մի շարժվեք, մինչև չվառվի կանաչ լույսը կամ չհայտնվի կանաչ սլաֆը: Կարմիր սլաֆի ներքո շրջադարձ մի կատարեք:

Թարթող կարմիր լույս

Լուսացույցի թարթող կարմիր լույսը նշանակում է «STOP»:

Կանգ առնելուց հետո կարող եմ շարժվել, երբ դա ապահով է: Եթե մոտակայքում կան այլ տրանսպորտային միջոցներ, հետիոտներ կամ հեծանվորդներ, համոզվեք, որ գիտեք, թե ով ունի երթևեկության առավելություն (առաջինը գնալու թույլտվություն): (Տե՛ս «Երթևեկության առավելության կանոններ՝ Ո՞վ է գնում առաջինը»):

Հոծ դեղին լույս

Լուսացույցի դեղին լույսը նշանակում է «ԶԳՈՒՅՇ»: Լույսը պատրաստվում է դառնալ կարմիր: Դեղին լույսը տեսնելիս կանգ առեք, եթե դա անվտանգ է: Եթե կանգ առնելը անվտանգ չէ, զգուշորեն անցեք խաչմերուկը:

Դեղին սլաֆ

Դեղին սլաֆը նշանակում է, որ շրջադարձ կատարելու «պաշտպանված» ժամանակը սպառվում է: Շուտով ազդանշանը կփոխվի: Եթե չեք կարող ապահով կանգ առնել կամ արդեն խաչմերուկում եք, զգուշորեն կատարեք ձեր շրջադարձը: Ուշադրություն դարձրեք հաջորդ ազդանշանին: Դա կարող է լինել՝

- Լուսացույցի կանաչ լույս:
- Լուսացույցի կարմիր լույս:
- Կարմիր սլաֆ:

Թարթող դեղին

Թարթող դեղին լույսը նախագգուցումն է «ԳՈՐԾԵՔ ԶԳՈՒՇՈՐՆԷ»։ Արագությունը նվազեցրեք։ Նաչմերուկ մտնելուց առաջ եղեք զգոն։ Նաչմերուկում ճանապարհը զիջեք (սպասեք) ցանկացած հետիոտնի, հեծանվորդի կամ տրանսպորտային միջոցի։ Ճանապարհային լուսացույցի թարթող դեղին լույսի դեպքում կանգ առնելու կարիք չկա։

Թարթող դեղին սլաք

Կարող եք շարժվել կատարել, բայց ձեր շրջապարձը պաշտպանված չէ այլ երթևեկությունից։ Զիջեք (սպասեք) հանդիպակաց երթևեկին և հետիոտնների՝ խաչմերուկը մաքրելու համար, այնուհետև զգուշորեն անցեք։

Հոն կանաչ լույս

Լուսացույցի կանաչ լույսը նշանակում է «ԳՆԱՅԵՔ»։ Դուք դեռ պետք է կանգ առեք խաչմերուկում գտնվող ցանկացած տրանսպորտային միջոցի, հեծանվորդի կամ հետիոտնի համար։ Եթե ձախ շրջապարձ եք կատարում, ապա դա արեք միայն այն դեպքում, երբ շրջապարձը կատարելու համար բավարար տարածություն ունեք՝ առանց վտանգավոր իրավիճակ ստեղծելու որևէ մոտեցող փոխադրամիջոցի, հեծանվորդի կամ հետիոտնի համար։ Մուտք մի գործեք խաչմերուկ, եթե չեք հասցնելու այն ամբողջությամբ հատել մինչև լուսացույցի կարմիր լույսի վառվելը։ Դուք կարող եք տուգանվել, եթե արգելափակեք խաչմերուկը։

Կանաչ սլաք

Կանաչ սլաքը նշանակում է «ԳՆԱՅԵՔ»։ Դուք պետք է շարժվեք կատարեք սլաքի ուղղությամբ։ Կանաչ սլաքը թույլ է տալիս կատարել «պաշտպանված» շրջապարձ։ Մոտեցող տրանսպորտային միջոցները կանգ են առնում կարմիր լույսի ներքո։ Զիջեք (սպասեք) ցանկացած տրանսպորտային միջոցի, հեծանվորդի կամ հետիոտնի, որը դեռ գտնվում է խաչմերուկում։

Լուսացույցի լույսը չի աշխատում (անջատված է)

Կանգ առեք, ասե՛ք խաչմերուկը բոլոր ուղղություններով կարգավորվում է «STOP» նշանով։ Հետո զգուշորեն շարժվեք։

Հետիոտնային ազդանշաններ

«Walk» կամ «Փողոցն անցնող մարդ»
Արգելված է փողոցն անցնել:

«Don't Walk» կամ «Բարձրացրած ձեռք»
Կարող եմ փողոցը չանցնել:

Թարթող «Don't Walk» կամ թարթող «Բարձրացրած ձեռք»
Մի սկսե՛ք անցնել փողոցը: Շուտով լուսացույցի լույսը կփոխվի:
Վարորդները պետք է զիջեն հետիոտներին, նույնիսկ եթե «Don't Walk» լույսը թարթում է:

Թվեր

Թվերը հաշվում են, թե քանի վայրկյան է մնացել փողոցն անցնելու համար, որպեսզի անհրաժեշտության դեպքում հետիոտները կարողանան արագացնել:

Հետիոտնային փուլեր (նաև կոչվում է անցում բոլոր կողմերից)
Դրանք խաչաձև և անկյունագծային անցումներ են, որոնք հետիոտներին բույլ են տալիս միաժամանակ անցնել խաչմերուկը ցանկացած ուղղությամբ: Խառնաժառանգի փուլում խաչմերուկում բոլոր տրանսպորտային միջոցները կանգնեցված են:

Ջայներ

Հնչում է ծվծվոց, ծլվլոց կամ բանավոր հաղորդագրություններ՝ օգնելու կույր կամ բույլ տեսողության ունեցող հետիոտներին անցնել փողոցը:

Հետիոտնային կոմակ

Այն օգտագործվում է «Walk» ազդանշանն ակտիվացնելու համար:

Հետիոտնային ազդանշաններ չկան

Եթե հետիոտների համար նախատեսված ազդանշաններ չկան, ապա հետևե՛ք երթևեկությունը կարգավորող լուսացույցին:

Նշաններ

Կարմիր STOP նշան

Նախքան հետիոտնային անցում կամ սահմանային գիծ մտնելը ամբողջովին կանգ առե՛ք: Սահմանային գիծը փողոցում գծված լայն սպիտակ գիծ է: Եթե հետիոտնային անցում կամ սահմանային գիծ չկա, նախքան խաչմերուկ մտնելը կանգ առե՛ք: Առաջ շարժվելուց առաջ ստուգե՛ք երթևեկությունը բոլոր ուղղություններով:

Կարմիր YIELD նշան

Դանդաղեցրե՛ք և անհրաժեշտության դեպքում պատրաստ եղե՛ք կանգ առնել, որպեսզի նախքան ձեր շարունակելը ցանկացած տրանսպորտային միջոց, հեծանվորդ կամ հետիոտն անցնի:

Կարմիր և սպիտակ կարգավորիչ նշաններ

Հետադարձ արգելվում է

Ձախ շրջադարձն արգելվում է

Աջ շրջադարձն արգելվում է

Սպիտակ կարգավորիչ նշաններ

Երկկողմ երթևեկություն առջևում

Կայանումն արգելվում է ցանկացած պահի

Ձիջել դեպի վերև ընթացող երթևեկությունը

Միակողմ հանապարհ

Կայանում բացառվում է միայն անհրաժեշտ դեպքերում

Շրջադարձն արգելվում է

Ձախ շրջադարձի առավելություն կանաչ լույսի ներքո

Վազանցի արգելվում է

Միակողմ հանապարհ

Միայն ձախ շրջադարձ

Ձախ շրջադարձ կամ հետադարձ

Մի արգելափակիչի խաչմերուկ

Դանդաղ երթևեկության ընթացքի աջից

Հնրանալ աջից

3 ուղի

Ճանապարհային շինարարության և տեխնիկական սպասարկման նշաններ

Ողիկ և ձախ երթևեկության միաձուլում

Ճանապարհին առջևում փակ է

Ճանապարհային տեխնիկա առջևում

Ազդեցունեություն առջևում է

Ճամփեզրի աշխատումք Առաջ

Ուղեցույց նշաններ

Օդանավակայան

Դահուկավազի

Հանգստի գոտի 1 մղոն

Վտանգավոր

Դանդաղընթաց

Նախագուշացնող նշաններ

Թաց ժամանակ
սայրախուն

Միաձուլվող
երթևեկություն

Բաժանարարով
մայրուղի

Երկկողմանի
երթևեկություն

Գոտին ավարտվում է

Բաժանարարով
մայրուղու վերջը

Երթևեկությունը
կարգավորող
լուսացույցներ
առջևում

Հետիոտնային անցում

Ավելացված գոտի

Խաչմերուկ

Կանգուստ առջևում

Ճանապարհը զիջել
առջևում

Ուղղորդիչ
սլաֆ

Ուղտան

«T»
խաչմերուկ

Ուղտան ճանապարհի

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելե՛ք
dot.ca.gov

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

Կարմիր և սպիտակ կարգավորիչ նշան
Հետևե՛ք նշանի հրահանգին: Օրինակ՝ DO NOT ENTER նշանը
ցույց է տալիս, որ չի կարելի մտնել այն հանապարհը կամ
իջատեղը, որտեղ նշանը տեղադրված է (սովորաբար արագընթաց
մանրուզու դուրս եկող իջատեղում):

WRONG WAY նշան

Դա նշանակում է, որ դուք շարժվում եք երթևեկությանը
հակառակ ուղղությամբ: Դա կարող է տեղադրվել DO NOT
ENTER նշանի հետ: Եթե տեսնե՛ք այդ նշաններից որևէ մեկը
կամ երկուսը միասին, շարժվե՛ք դեպի հանապարհի եզրը ու կանգ
առե՛ք: Երբ անվտանգ է, դուրս եկե՛ք կամ շրջվե՛ք: Եթե զիջե՛ք ե՛ք
տրանսպորտային միջոց վարում, ապա դուք կիմանա՛ք, որ սխալ
հանապարհով ե՛ք գնում, եթե հանապարհի արտացոլիչները կարմիր
փայլ տան ձեր ցողալապտերների լույսի ներքո:

Կարմիր շրջան՝ կարմիր գծով

Միշտ նշանակում է «ՈՉ»: Շրջանի ներսի նկարը ցույց է տալիս
այն, ինչ դուք չե՛ք կարող անել, և այն կարող է նշվել բառերով:

Դեղին և սև շրջանաձև նշան կամ խաչաձև նշան

Դուք մոտենում ե՛ք երկաթուղու անցմանը: Նայել, լսել,
դանդաղեցնել ընթացքը և պատրաստվել կանգ առնել: Թույլ
տվե՛ք, որ գնացքներն անցնեն, մինչ կտարուհակե՛ք ձեր ընթացքը:

Երկաթուղային գծանցներից շատերը նաև ունեն կապույտ և
սպիտակ նշան, որը ցույց է տալիս, թե ինչ անել, եթե արտակարգ
կրավիմակ է ստեղծվել ռելսերի մոտ կամ վրա, կամ եթե ձեր
տրանսպորտային միջոցը լավել է ռելսերի վրա:

5-կողմանի նշան

Դուք դպրոցի մոտ ե՛ք: Դանդաղ Բե՛ք և անցուղում երեխաների
համար կանգ առե՛ք:

Շեղանկյունաձև նշան:

Այս նշանները նախագգուշացնում են ձեզ հանապարհի
առանձնահատուկ պայմանների և առաջիկա վտանգների մասին:
Նախագգուշացնող նշաններից շատերը շեղանկյունաձև են:

Սպիտակ ուղղանկյուն նշան

Այս նշանները հաղորդում են շատ կարևոր կանոնների մասին,
որոնց պետք է հետևել:

Նախագգուածցնող նշաններ

Այդ նշանները նախագգուածցնում են հետիոտներին, հեծանվորդներին, դպրոցներին, խաղահրապարակներին, դպրոցական ավտոբուսներին և դպրոցական ուղևորների նստեցման գոտիներին առնչվող պայմանների մասին: Հնագանդվեք բոլոր նախագգուածական նշաններին՝ անկախ դրանց ձևից և գույնից: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելեք **dot.ca.gov**:

ԵՐԹԼԵԿՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՎԵԼՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆԵՐ՝ Ո՞Վ Է ԳՆՈՒՄ ԱՌԱՋԻՆԸ:

Երթևեկության առավելության կանոնները կօգնեն ձեզ հասկանալ, թե ով է առաջինն անցնում այն իրավիճակներում, երբ ճանապարհին հանդիպում են տրանսպորտային միջոցներ, հետիոտներ և հեծանվորդներ: Նա, ով կարող է առաջինը գնալ, ունի «Երթևեկության առավելություն»: Այլ տրանսպորտային միջոցներն ու հեծանվորդները պետք է սպասեն երթևեկության առավելություն ունեցող անձին: Երբեք մի ակնկալեք, որ մյուս վարորդները կզիջեն ձեզ իրենց երթևեկության առավելությունը: Հրաժարվեք երթևեկության ձեր առավելությունից, երբ դա կօգնի կանխել բախումները:

Խաչմերուկներ

Խաչմերուկն այնպիսի տեղ է, որտեղ մի ճանապարհի հանդիպում է մեկ այլ ճանապարհի: Խաչմերուկներում դանդաղեցրեք և պատրաստ եղեք կանգ առնել: Ահա խաչմերուկներում երթևեկության առավելության մի փանի կանոն՝

- Առանց «STOP» կամ «YIELD» նշանների՝ Տրանսպորտային միջոցները, հեծանվորդները և հետիոտները, որոնք առաջինն են հասնում խաչմերուկ, ունեն երթևեկության առավելություն: Եթե տրանսպորտային միջոցը կամ հեծանվորդը խաչմերուկ է հասնում ձեզ հետ միաժամանակ, ձեր երթևեկության առավելությունը զիջեք ձեր աջ կողմից ընթացող տրանսպորտային միջոցին կամ հեծանվորդին:
- «T» խաչմերուկներն առանց «STOP» կամ «YIELD» նշանների՝ Ճանապարհով անցնող տրանսպորտային միջոցները, հեծանվորդները և հետիոտները, որոնք շարունակում են շարժվել ուղիղ, ունեն երթևեկության առավելություն:
- «STOP» նշանը բոլոր անկյուններում՝ Նախ կանգ առեք: Այնուհետև հետևեք երթևեկության առավելության կանոններին:
- Զախ շրջագործ՝ Երթևեկության առավելությունը զիջեք մոտեցող ցանկացած տրանսպորտային միջոցի, որը, բավականին մոտ լինելով, կարող է վտանգ ներկայացնել: Ստուգեք մոտոցիկլետների, հեծանվորդների և հետիոտների առկայությունը:
- Աջ շրջագործ՝ Ստուգեք փողոցը հատող հետիոտների, իսկ ձեր կողմին՝ մոտոցիկլետների ու հեծանվորդների առկայությունը:
- Լուսացույցի կանաչ լույս՝ Հետիոտներն ունեն երթևեկության առավելություն:
- Բաժանարարով կամ մի փանի երթևեկության գոտի ունեցող մայրուղիներ՝ Ուշադիր եղեք այն տրանսպորտային միջոցներին, որոնք մոտենում են ցանկացած գոտով, որը դուք հատելու եք կամ մուտք եք գործելու:

- Մուտք դեպի երթևեկություն՝ Նախքան մուտք գործելը երթևեկությանը զիջե՛ք:

Օդակածն հատումներ

Օդակածն հատումներում երթևեկությունն ընթանում է կենտրոնական կղզու շուրջը մեկ ուղղությամբ: Օդակածն հատումները չունեն հեծանվային գոտիներ:

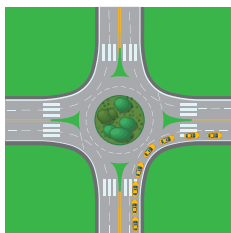
Ինչպես օգտագործել օդակածն հատումը

1. Մոտենալիս դանդաղեցրե՛ք տրանսպորտային միջոցի ընթացքը:
2. Զիջե՛ք ամբողջ երթևեկությանը՝ ներառյալ հանապառիճ հատող հեծանվորդներին և հետիոտներին:
3. Դիտե՛ք նշաններն ու գոտու գծանշումները, որոնք ձեզ ուղղորդում են:
4. Մուտք գործել աջ ուղղությամբ այն ժամանակ, երբ բավարար տարածություն կա երթևեկող տրանսպորտային միջոցների միջև՝ հոսքին անվտանգ միաձուլվելու համար:
5. Երթևեկե՛ք ժամացույցի սլաքին հակառակ ուղղությամբ: Կանգ մի առե՛ք և մի վազանցե՛ք:
6. Ազդանշան տվե՛ք երթևեկության գոտին փոխելիս կամ երթևեկության գոտուց դուրս գալիս:
7. Եթե չհասցնե՛ք դուրս գալ, շարունակե՛ք պտտվել՝ մինչև կրկին հայտնվե՛ք ելքի մոտ:

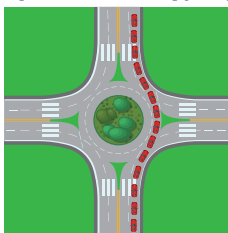
Եթե օդակածն հատումը բազմաթիվ գոտիներ ունի, ընտրե՛ք ձեր մուտքի կամ ելքի գոտին՝ կախված ձեր նպատակահետևից: Սա ցույց է տրված ստորև նկարում: Կատարել՝

- Աջ շրջադարձ խաչմերուկում (դեղին տրանսպորտային միջոց)՝ Հնարե՛ք աջակողմյան գոտին և դուրս եկե՛ք աջակողմյան գոտով:
- Անցե՛ք ուղիղ խաչմերուկով (կարմիր տրանսպորտային միջոց)՝ Հնարե՛ք ցանկացած գոտի: Դուրս եկե՛ք ձեր մտած գոտի:
- Մտե՛ք և շարունակե՛ք վարել ձեր ընտրած ուղղությամբ (կապույտ մեքենա):

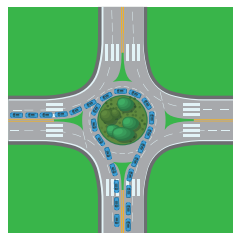
Օդակածն հատման օրինակներ

Աջ շրջադարձ

Ուղիղ

Զախ շրջադարձ

Հետիոտներ

Այստեղ բոլորը համարվում հետիոտն:

- Ուտով երթևեկող անձ:
- Անձ, ով երթևեկում է ինչ-որ բանով, որը ոչ տրանսպորտային միջոց է, ոչ էլ հեծանիվ: Օրինակ՝ անվաչմուշկները, սֆեյքբորդերը և այլն:
- Հետիոտն է համարվում նաև այն հաժմանդամը, ով տեղաշարժվում է եռանիվով, բառանիվով կամ անվասայլակով:

Թեև հետիոտները երթևեկության առավելություն ունեն, նրանք նույնպես պետք է հետևեն ճանապարհային երթևեկության կանոններին:

Անկախ նրանից, թե հետիոտնը անցումով է անցնում, թե ոչ, դուք պետք է զգույշ լինեք, դանդաղեցնեք ձեր արագությունը կամ կանգ առնեք, որպեսզի հետիոտնը ապահով կերպով անցնի անցումը:

Այլ բաներ, որոնք պետք է հիշել՝

- Մի վազանցեք հետիոտնային անցումի մոտ կանգնած ոչ մի տրանսպորտային միջոցի: Հնարավոր է՝ չկարողանաք տեսնել փողոցը հատող հետիոտնին:
- Երբեք տրանսպորտային միջոցը մի վարեք մայրով՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ մայրը հարկավոր է հատել որևէ ուղեմուտ կամ նրբանցք մտնելու կամ այնտեղից դուրս գալու համար: Մայրը հատելիս միշտ զիջեք հետիոտներին:
- Տրանսպորտային միջոցը մի կանգնեցրեք հետիոտնային անցումում: Դա կարող է վտանգի ենթարկել հետիոտներին:
- Եթե հետիոտնը հայացքը ձեզ է ուղղում, ապա նա պատրաստ է փողոցը հատելու: Ճանապարհը զիջեք հետիոտնին:
- Հնազանդվեք հետիոտներին վերաբերող բոլոր նշաններին:
- Այս հետիոտներին փողոցն անցնելու ավելի շատ ժամանակ տվեք:
 - Տարեցներ:
 - Հաժմանդամություն ունեցող անձինք:
 - Մարդիկ, ովքեր երեխաների հետ են:

Հետիոտնային անցումներ

Հետիոտնային անցումը փողոցի այն մասն է, որը նախատեսված է հետիոտների երթևեկության համար: Հետիոտնային անցումները հաճախ գծանշված են սպիտակ գծերով: Դպրոցական անցումները կարող են ունենալ դեղին անցումային գծեր: Ոչ բոլոր անցումներն են գծանշված:

Գծանշված կամ ոչ գծանշված անցումներում հետիոտները երթևեկության առավելություն ունեն: Եթե անցումից առաջ կանգառի գիծ կա, նախ ենթարկվեք կանգառի գիծին:

Որոշ անցումներ ունեն թարթող լույսեր: Լույսերը թարթում են, թե ոչ, փնտրեք հետիոտներին և պատրաստ եղեք կանգ առնել:

Կույր հետիոտներ

Այն հետիոտները, որոնք շարժվում են ուղեկցարդ շների օգնությամբ կամ կարմիր ծայրով կամ առանց

ծայրի սպիտակ ձեռնափայտերով, միշտ երթևեկության առավելություն ունեն: Այդ հետիոտները մասամբ կամ լրիվ կույր են: Շրջադարձ կատարելիս կամ հետընթաց շարժվելիս զգույշ եղեք: Դա հատկապես կարևոր է, եթե դուք հիբրիդային տրանսպորտային միջոց եք վարում, քանի որ կույր հետիոտները հույսը դնում են ձայնի վրա՝ խմանալով, որ մոտակայքում կա տրանսպորտային միջոց:

- Կանգ առեք բոլոր հետիոտնային անցումների մոտ, որտեղ հետիոտներ են սպասում:
- Տրանսպորտային միջոցը մի կանգնեցրեք հետիոտնային անցման մեջտեղում: Դա կարող է ստիպել կույր հետիոտնին շեղվել հետիոտնային անցումից:
- Կույր հետիոտնին բանավոր ցուցումներ մի տվեք: Նրանք կարող են լսել երթևեկության ձայները:
- Աջ շրջադարձ մի կատարեք՝ առանց հետիոտների առկայությունը ստուգելու:
- Կույր հետիոտնին ձայնային ազդանշան մի տվեք: Կույրը կարող է չիմանալ, թե ուն է ազդանշան տալիս:
- Մի արգելափակեք մայրը:
- Երբ կույրը փառում է իր ձեռնափայտը և հեռանում խաչմերուկից, այս ժեստը սովորաբար նշանակում է, որ կարող եք գնալ:

Լեռնային հանապարհներ

Եթե երկու տրանսպորտային միջոցներ հանդիպեն զառիթափ, նեղ հանապարհի վրա, և ոչ մի տրանսպորտային միջոց չկարողանա անցնել, ապա դեպի վերև նայող տրանսպորտային միջոցը ունի երթևեկության առավելություն: Դեպի ներքև ընթացող տրանսպորտային միջոցը բլրով հետընթաց շարժվելիս ավելի շատ է վերահսկում իրավիճակը: Դեպի ներքև նայող տրանսպորտային միջոցը պետք է շարժվի հետընթաց այնքան, մինչև դեպի վերև նայող տրանսպորտային միջոցը կարողանա անցնել:

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՎ ԱՅՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԵՏ ՄԻԱՍԻՆ ԵՐԹԵՎԵԿԵԼԸ

Վարորդները պետք է համատեղ երթևեկեն այլ տրանսպորտային միջոցների, հետիոտների, հեծանվորդների, հանապարհային աշխատողների և այլնի հետ:

Խոշոր տրանսպորտային միջոցներ

Հասկացե՛ք խոշոր տրանսպորտային միջոցների վարժագիծը, թե ինչպես են շարժվում՝ բախվելու հավանականությունը նվազեցնելու համար: Խոշոր տրանսպորտային միջոցների օրինակներ՝

- Տրակտորային կցանքներ (տե՛ս ստորև նկարը որպես օրինակ)
- Ավտոբուսներ
- Տրոլեյբուսներ և տրամվայներ
- Հանգստի տրանսպորտային միջոցներ (RV)
- Արագընթաց ներքաղաքային գնացքներ

Կույր գոտիներ («No Zone»)

Վարորդները հաճախ քյուրիմացաբար կարծում են, թե բեռնատարի վարորդը հանապարհն ավելի լավ է տեսնում, քանի որ ավելի բարձր է նստած: Դա ճիշտ չէ:

Խոշոր տրանսպորտային միջոցների և բեռնատարների վարորդները, իրոք, ավելի լայն տեսադաշտ ունեն և ավելի մեծ հայելիներ: Բայց նրանք ունեն հաճախ մեծ կույր գոտիներ, որոնք կոչվում են հաճախ «No Zones»: Այս տարածքներում

ձեր տրանսպորտային միջոցը կարող է անհետանալ մեծ տրանսպորտային միջոցի կամ բեռնատարի վարորդի տեսադաշտից: Ընդհանուր առմամբ եթե բեռնատարի վարորդին չե՛ք տեսնում նրա կողային հայելու մեջ, ապա նա էլ ձեզ չի տեսնում:

Այս պատկերի ստվերավորված հատվածները բեռնատարի վարորդի կույր գոտիներն են:

Արգելափակում

Մեծ տրանսպորտային միջոցներին և մեծ առևտրային բեռնատարներին կանգ առնելու համար ավելի երկար ժամանակ է հարկավոր, քան նույն արագությամբ ընթացող մարդատար մեքենաներին: Ժամում 55 մղոն արագությամբ ընթացող մարդատար ավտոմեքենան կանգնեցնելու համար հարկավոր է միջին հաշվով 400 ֆուտ տարածություն: Սակայն նույն արագությամբ ընթացող մեծ տրանսպորտային միջոցը կանգնեցնելու համար կարող է պահանջվել գրեթե 800 ֆուտ: Մի շարժվե՛ք մեծ տրանսպորտային միջոցի առջևից և հանկարծակի մի դանդաղեցրե՛ք կամ կանգ առե՛ք: Մեծ տրանսպորտային միջոցի վարորդը չի կարող այնքան արագ կանգ առնել, որ չբախվի ձեզ:

Շրջադարձ

Երբ որևէ տրանսպորտային միջոց շրջադարձ է կատարում, հետևի անիվներն ավելի կարճ տարածություն են անցնում, քան առջևի անիվները: Որքան երկար է տրանսպորտային միջոցը, այնքան մեծ է այդ տրանսպորտային միջոցի շրջադարձի հետագծի տարբերությունը: Ահա թե ինչու են խոշոր տրանսպորտային միջոցների և բեռնատարների վարորդները հաճախ ստիպված լինում մեծ շրջան վերցնել՝ աջ շրջադարձ կատարելու համար: Երբ շարժվում եմ մեծ բեռնատարի հետևից, վազանց կատարելուց առաջ նայեմ նրա շրջադարձի ազդանշաններին: Կարող է թվալ, թե ձախ է թեփվում, բայց իրականում կարող է ձախից լայն շրջան վերցնել՝ աջ թեփվելու համար:

Մանևրելը

Խոշոր տրանսպորտային միջոցներն ու բեռնատարներն այնքան էլ հեշտ չեն մանևրում, որքան մարդատար տրանսպորտային միջոցները: Նշանների բացակայության պայմաններում այդ տրանսպորտային միջոցները պետք է երթևեկեն հանապարհի աջ գոտով կամ հանապարհի աջ եզրին հնարավորինս մոտ: Մեկ ուղղությամբ 4 կամ ավելի գոտիներ ունեցող բաժանարար գոտով ավտոմայրուղիների վրա նրանք կարող են երթևեկել նաև աջ գոտուց անմիջապես դեպի ձախ գոտիով գոտով:

Խոշոր տրանսպորտային միջոցներին և բեռնատարներին մոտ տրանսպորտային միջոց վարելիս չի կարելի՝

- Փոխել գոտիներն ուղիղ նրանց դիմաց՝ ելքի կամ շրջադարձի հասնելու համար: Խոշոր տրանսպորտային միջոցի կամ բեռնատարի դիմաց նեղ տարածությամբ երթևեկելը վտանգավոր է:
- Նրանց կողմին տրանսպորտային միջոցն ավելի երկար վարեմ, քան անհրաժեշտ է: Վազանցեմ խոշոր տրանսպորտային միջոցը միշտ ձախից: Խոշոր տրանսպորտային միջոցը կամ բեռնատարը անցնելուց հետո շարժվեմ նրա առջևից: Խոշոր տրանսպորտային միջոցի կողմին շարժվելը վարորդին դժվարացնում է խուսափել հանապարհին առկա վտանգներից:
- Հետևեմ շատ մոտիկից: Դա կոչվում է հետապնդում, և այն վտանգավոր է: Բեռնատարին ավելի շատ տարածք տվեմ, քան ավելի փոքր փոխադրամիջոց կտամ: Եթե չեմ տեսնում բեռնատարի կողային հայելիները, բեռնատարի վարորդը չի կարող տեսնել ձեզ: Երբ հետևում եմ շատ մոտիկից, նվազեցնում եմ սեփական անվտանգ հեռավորությունը:
- Մի թերագնահատեմ մոտեցող ֆարժակի չափերն ու արագությունը: Խոշոր տրանսպորտային միջոցը կամ ֆարժակը իր չափի պատճառով հաճախ ավելի դանդաղ է շարժվում:

Խաչմերուկներում տեղի են ունենում բազմաթիվ բախումներ՝ ուղևորների և խոշոր տրանսպորտային միջոցների մասնակցությամբ: Շատ դեպքերում ուղևորատար տրանսպորտային միջոցի վարորդը չի գիտակցում, թե որքան մեծ է տրանսպորտային միջոցը կամ բեռնատարը կամ որքան արագ է այն ընթանում:

Ավտոբուսներ, տրամվայներ և տրոլեյբուսներ

Ավտոբուսները, տրամվայները և տրոլեյբուսները հաճախ ունենում են անվտանգության գոտիներ:

Անվտանգության գոտիները հետիոտների համար առանձնացված տարածքներ են: Դրանք նշվում են հանապարհի վրա բարձրացված կոնակներով կամ նշագծերով: Տրանսպորտային միջոցը մի վարեք անվտանգության գոտու միջով:

Երբ մարդիկ առանց անվտանգության գոտու նստում կամ դուրս են գալիս ավտոբուս, տրամվայ կամ տրոլեյբուս, կանգ առեք տրանսպորտային միջոցի մոտակա դռան կամ պլատֆորմի ետևում: Սպասեք, մինչ ուղևորները կհանեն անվտանգ տարածք, այնուհետև կշարունակեք:

Երբ ավտոբուսը, տրամվայը կամ տրոլեյբուսը կանգնած է անվտանգության գոտում կամ խաչմերուկում, որտեղ երթևեկությունը կարգավորվում է իրավապահի կամ լուսացույցի միջոցով, դուք կարող եք առաջ անցնել ժամում 10 մոդեր չգերազանցող արագությամբ:

Երբեք ձախից մի վազանցեք արագընթաց ներքաղաքային զնացքը կամ տրամվայը՝ անկախ վերջինիս շարժման մեջ կամ կանգնած լինելու հանգամանքից:

- Դուք գտնվում եք միակողմանի փողոցում:
- Ռելսուղին այնքան մոտ է աջ համփեզրին, որ հնարավոր չէ աջից անցնել:
- Համապարհային ոստիկանը պահանջում է, որ դուք ձախից անցնեք:

Արագընթաց ներքաղաքային զնացքներ

Հասարակական հանապարհներին արագընթաց ներքաղաքային զնացքներն ունեն նույն իրավունքներն ու պարտականությունները, ինչ մյուս տրանսպորտային միջոցները:

Արագընթաց ներքաղաքային զնացքների հետ ապահով համատեղ երթևեկելու համար՝

- Տեղյակ եղեք, թե որտեղ են նրանք ընթանում: Շենքերը, ծառերը և այլ օբյեկտներ փակում են վարորդի տեսադաշտը:
- Երբեք շրջադարձ մի կատարեք մոտեցող արագընթաց ներքաղաքային զնացքների առջևից:
- Ապահով հեռավորություն պահպանեք արագընթաց ներքաղաքային զնացքից, եթե այն երթևեկում է ավտոտրանսպորտի հետ միևնույն փողոցով:

Անվտանգության գոտիները գծանշված են սպիտակ կետագծերով:

Շրջադարձ մի կատարեք արագընթաց ներքաղաքային զնացքների առջևից:

- Արագընթաց ներֆադաֆային գնացֆի գծերը հատելիս ստուգե՛ք՝ արդյո՞ք այն չի մոտենում: Շրջադարձը կատարե՛ք միայն այն ժամանակ, երբ հանապարհային լուսացույցը թույլ է տալիս դա անել:

Արագընթաց ներֆադաֆային գնացֆները կարող են խանգարել հանապարհային լուսացույցին: Տեղից մի շարժվե՛ք, մինչև լուսացույցի լույսը ցույց տա, որ կարելի է շարունակել:

Մոտոցիկլետներ

Նրանք ունեն նույն իրավունքներն ու պարտականությունները, ինչ ավտոմարդկներն ու բեռնատարների վարորդները: Նրանք նույնպես բախվում են լրացուցիչ վտանգների: Մոտոցիկլետները պահանջում են վարման բացառիկ ունակություն և դժվար տեսանելի են:

Մոտոցիկլավարները կարող են մեծացնել իրենց տեսնելու հնարավորությունները՝

- Ցուլապատերներն անընդհատ վառ պահելով նույնիսկ օրվա ընթացքում:
- Կրելով վառ գույնի բանկոն, ժիլետ կամ սաղավարտ:
- Ավելացնելով լույս անդրադարձնող տարիքուտ իրենց սաղավարտի կամ հագուստի վրա:
- Օգտագործելով շրջադարձային ազդանշաններ:
- Հնրացրել դանդաղեցնելուց առաջ արգելափակման լույսերը թարթելով, որպեսզի մյուս վարորդները ավելի հեշտ նկատեն մոտոցիկլետը:
- Խուսափելով այլ տրանսպորտային միջոցների կույր գոտիներից:
- Գոտու բաժանման ժամանակ տրանսպորտային միջոցների միջև չդանդաղելով:

Մոտոցիկլավարների հետ անվտանգ համատեղ երթևեկելու համար՝

- Ստուգե՛ք մոտոցիկլետների առկայությունը և օգտագործե՛ք ձեր հայելիները, երբ փոխում ե՛ք գոտիները կամ մտնում հիմնական հանապարհ: Մոտոցիկլետներն ավելի փոքր են և դժվար տեսանելի, այնպես որ դրանք հեշտությամբ անհետանում են տրանսպորտային միջոցի կույր գոտիներում:
- Չորս վայրկյանի չափ տարածություն պահպանե՛ք: Այս տարածությունը կօգնի ձեզ խուսափել մոտոցիկլավարին հարվածելուց, եթե նրանք հանկարծակի արգելակեն կամ ընկնեն:
- Հնարավորության դեպքում մոտոցիկլետին տվե՛ք ամբողջական գոտի: Մոտոցիկլետների հետ նույն գոտով ընթանալը օրինական է, բայց ոչ անվտանգ:
- Երբեք մի փորձե՛ք մոտոցիկլետին վազանցել նույն գոտով:
- Հնարավորության դեպքում տեղափոխվե՛ք ձեր գոտու մի կողմը, որպեսզի մոտոցիկլավարներին վազանցելու համար ավելի շատ տեղ հատկացնե՛ք:
- Ստուգե՛ք մոտոցիկլավարների առկայությունը նախօրե երթևեկի մոտ ձեր դուռը բացելը:
- Թե՛քվելուց առաջ ստուգե՛ք մոտոցիկլավարների առկայությունը և գնահատե՛ք նրանց արագությունը:

Հանապարհային պայմանները կարող են մոտոցիկլավարների մոտ հանկարծակի փոխել արագությունը կամ ուղղությունը: Դրանք ներառում են հետևյալը՝

- Փոսեր
- Մանրախիւն մակերևույթ
- Թաց կամ սայթափուն մակերևույթ
- Մայրի կարեր
- Երկաթուղային անցումներ
- Խնապատ մայր

Դուք կարող եք օգնել նվազեցնել մոտոցիկլավարների վնասվածքներն ու մահվան դեպքերը՝ տեղյակ լինելով այս պայմաններին:

Մոտոցիկլետի անվտանգության մասին լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար տե՛ս Կալիֆոռնիայի մոտոցիկլավարների անվտանգության ծրագիրը **chp.ca.gov** կամ 1-877-RIDE-411 կայքում:

Փրկարարական տրանսպորտային միջոցներ

Դուք պետք է հանապարհը զիջեք ոստիկանական, հրեջ, շտապ օգնության և շտակ ու կարմիր փարոսիկներ ունեցող այլ հատուկ նշանակության տրանսպորտային միջոցներին: Շարժվեք դեպի հանապարհի աջ եզրը և կանգ առեք, մինչև փրկարարական տրանսպորտային միջոցը (միջոցները) անցնի (անցնեն):

Հանապարհը զիջեք հատուկ նշանակության մեքենաներին:

Սա չի վերաբերվում այն դեպքերին, եթե դուք գտնվում եք խաչմերուկում: Սակայն, երբեք կանգ մի առեք խաչմերուկում: Եթե դուք գտնվում եք խաչմերուկում, երբ տեսնում եք փրկարարական տրանսպորտային միջոց, շարունակեք շարժվել խաչմերուկով: Շարժվեք դեպի աջ, մինչև որ ապահով լինի, և կանգ առեք:

Փրկարարական տրանսպորտային միջոցները հաճախ օգտագործում են փողոցի սխալ կողմը: Երբեմն նրանք իրենց ընթացուղին փակող վարորդներին բարձրախոսի օգնությամբ հրահանգում են ազատել հանապարհը:

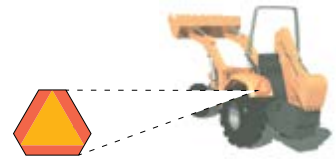
Հնազանդվեք հանապարհային երթևեկի, իրավապահի կամ հրեջքի կողմից տրված ցանկացած ցուցմանը, հրամանին կամ ազդանշանին: Հետևեք նրանց հրամաններին, նույնիսկ եթե դրանք հակասում են առկա նշաններին, ազդանշաններին կամ օրենքներին:

Օրենքով արգելվում է 300 ֆուտից ավելի մոտենալ հրեջ ծառայության, ոստիկանության, շտապ օգնության կամ այլ արտակարգ իրավիճակների ծառայության տրանսպորտային միջոցի, որն ունի շտակ և թարթող փարոսիկներ:

Դուք կարող եք ձեռքակալվել, եթե տրանսպորտային միջոցով շարժվում եք դեպի հրդեհի, բախման կամ այլ աղետի վայր: Երբ դա անում եք, դուք խոչընդոտում եք հրեջներին, շտապ օգնության կամ փրկարարական և արտակարգ իրավիճակների այլ անձնակազմերին:

Դանդաղ շարժվող տրանսպորտային միջոցներ

Խոշոր բեռնատարները, հեծանիվները և որոշ տրանսպորտային միջոցներ կարող են կորցնել արագությունը երկար կամ կտրուկ բլուրների վրա: Նրանց մոտիվը երթևեկությունը արագությունը մեծացնելու նկատառումներով կարող է նաև ավելի երկար տևել: Որոշ տրանսպորտային միջոցներ նախատեսված չեն երթևեկության սովորական արագությամբ ընթանալու համար: Գյուղատնտեսական տրակտորները, լծասայերը և հանապարհների տեխնիկական սպասարկման տրանսպորտային միջոցները սովորաբար շարժվում են ժամում

Դանդաղաշարժ մեքենայի օրինակ:

25 մղոն կամ ավելի ցածր արագությամբ: Դանդաղընթաց տրանսպորտային միջոցների հետևի մասում նաբնջագույն կամ կարմիր եռանկյունի նշան կա: Երբ տեսնեք այս տրանսպորտային միջոցները, հարմարեցրեք ձեր արագությունը մինչև նրանց հասնելը:

Կան դանդաղաշարժ շարժիչային տրանսպորտային միջոցների այլ տեսակներ, որոնք կարող են ընթանալ հանրային հանապարհներով: Դրանց մեջ մտնում են՝

- Անվասայակներ
- Սկուտերներ
- Համայնքային էլեկտրամոբիլներ (*Neighborhood electric vehicles, NEVs*)
- Գոլֆ մոբիլներ

Կարգավորեք ձեր արագությունը՝ այս տրանսպորտային միջոցների հետ համատեղ երթևեկելու համար: Լինում են պահեր, երբ այդ տրանսպորտային միջոցներից մեկը կարող է ավելի ցածր արագությամբ շարժվել, քան երթևեկության արագությունը երկու գոտի ունեցող մայրուղու վրա, որտեղ անցումն անվտանգ է: Եթե դանդաղ շարժվող տրանսպորտային միջոցի ետևում հինգ կամ ավելի տրանսպորտային միջոցների շարք է ստեղծվում, այն պետք է թեփվի հանապարհից դեպի մոտակա անվտանգ վայր: Դա կարող է լինել գծանշված լրացուցիչ տարածք կամ այնպիսի տարածք, որտեղ բավարար տեղ կա անվտանգ շրջանցելու համար:

Համայնքային էլեկտրամոբիլներ (*Neighborhood electric vehicles, NEVs*)

և ցածր արագության տրանսպորտային միջոցներ (*Low-speed Vehicles, LSV*)

Զգուշացե՛ք դանդաղաշարժ մեքենաներից, երբ տեսնում եք այս նշանները կամ գծանշումները՝

- NEV USE ONLY
- NEV ROUTE

NEV-երը և LSV-ները կարող են մինչև ժամում 25 մղոն առավելագույն արագություն զարգացնել: Նրանց արգելվում է երթևեկել այն հանապարհներին, որտեղ արագության սահմանաչափը գերազանցում է ժամում 35 մղոնը:

Գրանցված NEV-երի և LSV-ների սեփականատերերը պետք է բավարարեն ֆինանսական պատասխանատվության օրենքների պահանջները և վարորդական իրավունքի վկայական ունենան այդ տրանսպորտային միջոցների շահագործման համար:

Կենդանաբարձ փոխադրամիջոցներ

Ձիաբարձ սայլերը, ինչպես նաև ձի կամ որևէ այլ կենդանի հեծած անձի կողմից տրանսպորտային միջոցների հետ ունեն համատեղ երթևեկելու իրավունք:
Ձիերին խրոնեցնելը կամ անասուններին խուճապի մատնելը երթևեկության կանոնների խախտում է համարվում: Անհրաժեշտության դեպքում դանդաղեցնե՛ք տրանսպորտային միջոցի ընթացքը կամ կանգ առնե՛ք:

Հեծանիվներ

Հեծանվորդներն ունեն նույն իրավունքներն ու պարտականությունները, ինչ ավտովարորդներն ու մոտոցիկլավարները:

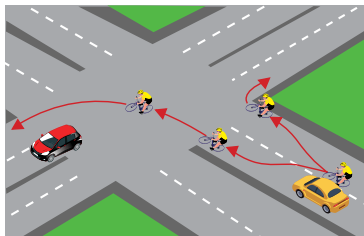
Հեծանվորդները կարող են՝

- Երթևեկել արագընթաց մայրուղու որոշ հատվածներում, որտեղ այլընտրանքային երթուղի չկա, և հեծանվավարումն արգելող որևէ նշան չկա:
- Տեղափոխվել ձախ՝ վտանգներից խուսափելու համար: Դրանք կարող են ներառել կայանված կամ շարժվող տրանսպորտային միջոցներ, հեծանիվներ, կենդանիներ կամ աղբ:
- Իրենց ընտրությամբ շարժվել միակողմանի փողոցի ձախ մայրեզրի կամ համփեզրի մոտով:

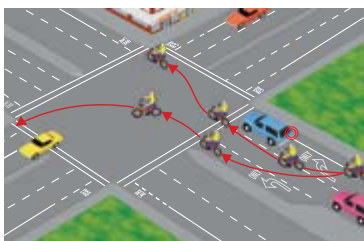
Հեծանվորդի պարտականությունները

Հեծանվորդները պետք է՝

- Ենթարկվեն բոլոր հանապառիային նշաններին և լուսացույցի լույսերին:
- Հեծանվավարեն փողոցային երթևեկության ուղղությամբ:
- Ազդանշաններ երթևեկության գոտիներում վերադասավորվելիս կամ շրջադարձ կատարելիս:
- Ճանապարհը զիջեն հետիոտներին:
- Սաղավարտ կրեն (18-ից ցածր տարիքի դեպքում):
- Թույլ տան, որ ավելի արագ ընթացող տրանսպորտային միջոցները վազանցեն, երբ դա անվտանգ է.
- Լինեն տեսանելի (օրինակ՝ երբեք չխուսավարեն կայանված տրանսպորտային միջոցների միջև):
- Երթևեկեն աջ եզրափորին կամ երթևեկելի մասի եզրին հնարավորինս մոտ:
- Չերթևեկեն մայրով՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դա թույլատրված է այն փողոցում, որտեղ հեծանիվ էք վարում:
- Ձախ և աջ շրջադարձերը կատարեն նույն կերպ, ինչ մյուս վարորդները՝ օգտվելով շրջադարձերի միևնույն գոտիներից: Ուղիղ երթևեկելիս երթևեկեն երթևեկության գոտով կամ, երբ հնարավոր է, հեծանվային գոտով:

Հեծանվորդների շրջադարձի օրինակներ:

Հեծանվորդների համար հատուկ գոտիներ ունեցող խճաճերուկներ:

- Ունենա՞ն արգելակ հեծանվի վրա: Արգելակը պետք է հեծանվորդին հնարավորություն տա մեկ անվով արգելակել չոր և մաքուր մայրին:

Հեծանվով երթևեկություն զիջերը

Մուր ժամանակ հեծանվորդները պետք է խուսափեն մուգ հագուստ կրելուց:

Դրանք պետք է ունենան հետևյալ սարքավորումները՝

- Դիմացի լապտեր, որն արձակում է 300 ֆուտ հեռավորությունից տեսանելի սպիտակ լույս:
- Հետևի կարմիր անդրադարձիչ, հոծ կարմիր լույս կամ քարթող կարմիր լույս: Այն պետք է ունենա ներկառուցված անդրադարձիչ, որը տեսանելի է 500 ֆուտ հեռավորությունից:
- Սպիտակ կամ դեղին անդրադարձիչ՝ յուրաքանչյուր ոտնակին, հեծանվորդի կոճիկներին կամ ոտներին: Դրանք պետք է տեսանելի լինեն 200 ֆուտ հեռավորության վրա:
- Սպիտակ կամ դեղին անդրադարձիչ առջևի անվի վրա, սպիտակ կամ կարմիր անդրադարձիչ հետևի անվի վրա, կամ անդրադարձնող հատկությամբ անվադողեր:

Հեծանվով վարելը երթևեկության գոտիներում

Երթևեկության հոսքից դանդաղ ընթացող հեծանվորդները պետք է հեծանվավարեն աջ մայրեզրին կամ երթևեկելի մասի եզրին հնարավորինս մոտ՝ բացառությամբ հետևյալ իրավիճակներից՝

- Նույն ուղղությամբ ընթացող տրանսպորտային միջոցին կամ մեկ այլ հեծանվի վազանցելիս:
- Խաչմերուկում, դեպի մասնավոր բանապարհ կամ ուղեմուտքի մոտ ձախ շրջադարձի նախապատրաստվելիս:
- Վտանգից կամ բանապարհի վիճակից խուսափելը (օրինակ՝ հետխոտներից, կենդանիներից, մակերևութային վտանգներից):
- Երբ երթևեկության գոտին չափազանց նեղ է հեծանվի և տրանսպորտային միջոցի՝ այդ գոտով կողմ-կողմի անվտանգ ընթանալու համար:
- Աջ շրջադարձին մոտենալիս:
- Երբ բանապարհը երկու կամ ավելի երթևեկության գոտիներով միակողմանի բանապարհ է: Այս դեպքում հեծանվորդը կարող է ընթանալ ձախ եզրափարին կամ երթևեկելի մասի եզրին մոտ:

Վարորդները պետք է հետևեն անվտանգ հեռավորության վրա: Անվտանգ ժամանակ հեծանվորդը պետք է տեղափոխվի այնպիսի դիրք, որը թույլ է տալիս վազանցել տրանսպորտային միջոցներից:

Հեծանվորդին վագանցելը

Ճանապարհային գոտում գտնվող հեծանվորդին անվտանգ վագանցելու համար հնարավոր է, որ վարորդն անցնի այլ գոտի: Այս դեպքում վագանցեք անվտանգ և արագ, այնուհետև վերադարձեք ձեր նախնական գոտի: Տեղ թողեք ձեր մեքենայի և հեծանվորդի միջև:

Ճիշտ է

Միայն է

Երբ անհնար է վերադասավորում կատարել հեծանվորդին անցնելու համար, անվազն **3** ֆուտ տարածություն թողեք ձեր տրանսպորտային միջոցի և հեծանվորդի միջև: Դանդաղեցրեք, եթե չեք կարող երեք ֆուտ տարածություն տրամադրել: Սա կօգնի ձեզ խուսափել հեծանվորդին վտանգի տակ դնելուց:

Վարորդները նաև պետք է հիշեն՝

- Հեծանվորդներին բավական տարածություն տալ, որպեսզի նրանք ստիպված չլինեն երթևեկել կայանված տրանսպորտային միջոցների կամ բաց տրանսպորտային դռների մոտով:
- Շարժվել դեպի համպիզդը կամ հեծանվային գոտի միայն այն ժամանակ, երբ դա անվտանգ է:
- Շրջադարձ կատարելուն նախապատրաստվելիս անվտանգ տեղ գրադեցնել հեծանվորդի հետևում:
- Հեծանվային գոտի մոտ գործել միայն շրջադարձից ոչ ավելի, քան 200 ֆուտ առաջ:
- Գոտիները փոխելիս կամ երթևեկության հոսքի մեջ մտնելիս հալացնով ստուգել հեծանվորդների առկայությունը: Նրանք կարող են բաժնված լինել տրանսպորտային միջոցի կույր գոտում:
- Զգույշ լինել երկգոտի հանապարհին որևէ հեծանվորդի մոտենալիս կամ վագանցելիս:

Հանապարհաշինարարներ և աշխատանքների իրականացման գոտիներ
Դուք կտեսնեք նախագգուշտկան նշաններ և հաղորդագրությունների
տախտակներ, երբ առջևում աշխատողներ, դանդաղաշարժ սարքավորումներ
և փակ գոտիներ լինեն:

Ձեր և ձեր ուղևորների անվտանգության համար հիշեք, որ աշխատանքային
գոտին պետք է անցնել զգուշորեն:

- Արագությունը նվազեցրեք:
- Տրանսպորտային միջոցների միջև լրացուցիչ տարածք թողեք:
- Միաձուլվեք շուրջ:
- Ակնկալեք հանկարծակի դանդաղեցում կամ դադարեցում:
- Զգուշացեք վերջին պահին վարորդների կողմից գոտի փոխելուց:
- Խուսափեք ուշադրությունը շեղող գործոններից:

Աշխատանքների իրականացման գոտում կոնաձև, գլանաձև կամ այլ
նշանները ձեզ կուղղորդեն: Ձեր տրանսպորտային միջոցի արագությունը
կրճատեք: Պատրաստվեք դանդաղեցնելու և կամ կանգ առնելու և առջևում
հանապարհային տեխնիկայի առկայության պատհանով: Վերադասավորվեք
հնարավորինս շուրջ, երբ դա անվտանգ է առանց հատելու կոնաձև
կամ գլանաձև նշանները: Հետևել հեծանիվներին, եթե գոտիները նեղ
են կամ համվեզրը փակ է: Նրանց ներկա լինելու դեպքում երթևեկեք
համատեղ: Հետևեք աշխատանքների իրականացման գոտում արագության
սահմանափակմանը և արագության ավելի ցածր սահմանաչափի մասին
նախագգուշտկան նշաններին: Աշխատանքները դիտելու համար կանգ մի
առեք կամ տրանսպորտային միջոցի ընթացքը մի դանդաղեցրեք: Ենթարկվեք
աշխատողների (ագղարարների) հատուկ նշաններին և ցուցումներին:

Տուգանքներ և կրկնակի տուգանքի գոտիներ

Աշխատանքների իրականացման գոտում երթևեկության կանոնների
խախտման համար նախատեսված տուգանքները կարող են կազմել **\$1000** և
ավելի: Հանապարհաշինական աշխատանքներ կատարող բանվորին վրաերթի
ենթարկելու համար մեղադրվող անձնավորությունը կարող է տուգանվել
\$2000-ի չափով կամ ագատագրվել մինչև մեկ տարի ժամկետով:

Որոշակի հանապարհներ ընտրվում են որպես «Անվտանգության
ուժեղացված և կրկնակի տուգանքի գոտիներ»: Դա պայմանավորված է
բախումների հետ կապված վնասվածքների և մահվան ելքով դեպքերի աճով:
Այս գոտիներում տուգանքները կրկնապատկվում են:

Տուգանքները կրկնապատկվում են նաև մայրուղիների կառուցման կամ
տեխնիկական սպասարկման գոտիներում, երբ աշխատողները ներկա են:

Տեղափոխվել և տրանսպորտային միջոցի ընթացքը դանդաղեցնել
Փրկարարական և հանապարհային աշխատանքային տրանսպորտային միջոցների
առկայության դեպքում վարորդները պետք է տեղափոխվեն և դանդաղեցնեն
տրանսպորտային միջոցի ընթացքը: Այդպիսի տրանսպորտային միջոցներ են՝

- Ստացիոնար փրկարարական տրանսպորտային միջոցները կամ ֆարահները,
որոնք ունեն դեղին թարթող նախազգուշացական լույսեր:
- Տրանսպորտի նախարարության (Կալտրան) կանգ առած տրանսպորտային
միջոցները, որոնք ունեն վթարային թարթող կամ դեղին նախազգուշացնող
լույսեր:

Այս տրանսպորտային միջոցներից մեկին մոտենալիս վարորդները պետք է
տեղափոխվեն գոտով (երե անվտանգ է) կամ դանդաղեցնեն արագությունը:

Վտանգավոր բեռներ փոխադրող տրանսպորտային միջոցներ **Hazardous Load Placards**

Բեռնատարի վրա շեղանկյունաձև նշանը
նշանակում է, որ բեռնատարի բեռը կարող է
վտանգավոր լինել (գազ, պայթուցիկ նյութեր
և այլն): Այս նշաններով տրանսպորտային
միջոցները պետք է կանգ առնեն նախան
երկաթուղային գծերը հատելը:

Վտանգավոր բեռի ցուցանակների
օրինակներ:

ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄՆԵՐ և ԻՋԵՑՎԱԾ ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

Կալիֆոռնիայում գործում է «Երթևեկության արագության մասին հիմնական
օրենքը»: Այս օրենքով սահմանվում է, որ երբեք չի կարելի գերազանցել այն
արագությունը, որն անվտանգ է տվյալ պայմաններում:

Կան նաև իրավիճակներ, որոնք վերաբերում են արագության սահմանափակման
հատուկ օրենքներին և պայմաններին, երբ դուք պետք է նվազեցնեք ձեր
արագությունը: Եթե այլ բան նշված չէ, երկգոտի
չբաժանված ավտոմայրուղում կցորդով տրանսպորտային միջոցների համար
առավելագույն քույլատրելի
արագությունը ժամում **55** մղոն է:

Ինտենսիվ երթևեկություն կամ անբարենպաստ եղանակային պայմաններ

Ինտենսիվ երթևեկության կամ անբարենպաստ եղանակային պայմաններում պետք
է ավելի

դանդաղ վարել: Միևնույն ժամանակ չպետք է արգելափակեք երթևեկի բնականոն
և ողջամիտ հոսքը՝ երթևեկելով շատ դանդաղ: Հակառակ դեպքում կարող եք
սուղանվել: Եթե նախընտրում եք մյուսներից ավելի դանդաղ երթևեկել, մի
երթևեկեք արագ գոտում: Տեղափոխվեք աջ, երբ մեկ այլ վարորդ ձեր ետևում
է և ցանկանում է ավելի արագ փել: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար
տե՛ս «Երթևեկության գոտու ընտրությունը» (Բաժին 9)» ձևապարհներով
երթևեկումը՝ բաժնում:

Քարեակում

Դուք պետք է երթևեկեք ծայրային աջ գոտում կամ դանդաղ ընթացող տրանսպորտային միջոցների համար նախատեսված գոտում, երբ՝

- Քարեակում եք տրանսպորտային միջոց կամ կցորդ:
- Վարում եք ավտոբուս:
- Վարում եք երեք կամ ավելի սոնի ունեցող բեռնատար:

Եթե ոչ մի գոտի գծաճեղքված չէ, և ձեր ընթացքի ուղղությամբ չորս կամ ավելի գոտի կա, ապա թույլատրվում է տրանսպորտային միջոցը վարել միայն նախապարհի աջ եզրին ամենամոտ երկու գոտիներից մեկումնեկով:

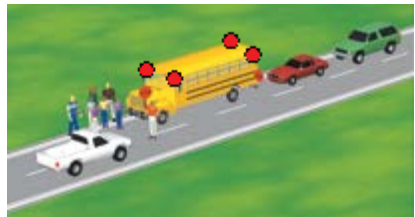
Հետիոտները, հեծանվորդները և այլ տրանսպորտային միջոցները կարող են հանկարծակի ուժեղ ֆամիններ առաջացնել, երբ վազանցում են ձեզ կամ դուք եք վազանցում իրենց: Դանդաղեցնել արագությունը և շատ զգույշ անցնել:

Երեխաների մոտակայքում

Դպրոցից 500-ից 1000 ֆուտ հեռավորության վրա արագության սահմանաչափը 25 մղոն/ժամ է, երբ երեխաները դրսում են կամ փողոց են հատում (եթե այլ բան սահմանված չէ): Որոշ դպրոցների տարածքները կարող են ունենալ ընդամենը ժամում 15 մղոն արագության սահմանափակում:

Դպրոցների մոտակայքում ուշադիր եղեք, որպեսզի ճիշտ եք՝

- Հեծանվորդներին և հետիոտներին:
- Դպրոցների մոտակայքում անվտանգությունը հսկող պարեկին կամ փողոցային երթևեկությունը կարգավորողին: Անպայման հետևեք նրանց հրահանգներին: Փողոցային երթևեկությունը կարգավորողի անվտանգության համար թույլ տվեք, որ նա ապահով կերպով հասնի փողոցի եզրին, և նոր միայն շարժվեք առաջ:
- Կանգնած դպրոցական ավտոբուսներին և փողոցը հատող երեխաներին:
 - Որոշ դպրոցական ավտոբուսներ համալրված են դեղին վարտուկով, որը թաքցնում է, երբ այն պատրաստվում է կանգ առնել և դուրս թողնել երեխաներին: Դեղին թաքցող լույսը զգուշացնում է, որ անհրաժեշտ է դանդաղեցնել տրանսպորտային միջոցի ընթացքը և պատրաստվել կանգ առնելու:
 - Եթե թաքցում են ավտոբուսի կարմիր լույսերը (որոնք գտնվում են ավտոբուսի վերևում՝ առջևից և հետևից), ապա պետք է կանգ առնել՝ անկախ ձեր ընթացքի ուղղությունից, մինչև երեխաներն ապահով կերպով հասնեն փողոցը, որից հետո կարմիր լույսերը կդադարեն թաքցել:
 - Օրենքն արգելում է տեղից շարժվել այնքան ժամանակ, քանի դեռ կարմիր լույսերը թաքցնում են: Եթե կանգ չառնեք, կարող եք տուգանվել մինչև \$1000, և ձեր վարորդական իրավունքը կարող է կասեցվել 1 տարով:
 - Եթե դպրոցական ավտոբուսը գտնվում է երկկողմ կամ բազմազան (յուրաքանչյուր ուղղությամբ երկու կամ ավելի երթևեկության գոտի ունեցող) ավտոճանապարհի հակառակ կողմում, կարելի է կանգ չառնել:

Բոլոր տրանսպորտային միջոցները դպրոցական ավտոբուսների համար պետք է կանգ առնեն:

Կույր խաչմերուկներ

Խաչմերուկը կույր է համարվում, եթե՝

- Այն ոչ մի անկյունում կանգառի նշան չունի:
- Դուք գտնվում եք խաչմերուկից 100 ֆուտ հեռավորության վրա և չեք կարող տեսնել հանապառիչ առնվազն 100 ֆուտ երկու ուղղություններով:

Եթե տեսադաշտը փակված է, դանդաղորեն առաջ շարժվեք, մինչև կարողանաք տեսնել: Կույր խաչմերուկներում թույլատրելի արագությունը ժամում 15 մղոն է:

Նրբանցիներ

Նրբանցիք 25 ֆուտից ոչ ավելի լայնություն ունեցող հանապառիչ է, որն օգտագործվում է շենքի կամ սեփականության ետնամասի կամ կողային մուտքեր մուտք գործելու համար: Ցանկացած նրբանցիում թույլատրելի արագությունը ժամում 15 մղոն է:

Երկաթուղիների մոտակայքում

Երկաթուղային գծանցից մինչև 100 ֆուտ հեռավորության վրա, որտեղ ի վիճակի չեք

տեսնել 400 ֆուտ հեռավորության վրա գտնվող ռելսուղիները և՛ աջ, և՛ ձախ ուղղությամբ, թույլատրելի արագությունը ժամում 15 մղոն է:

Դուք կարող եք ժամում 15 մղոնից ավելի արագ ընթանալ, եթե գծանցը կարգավորվում է ուղեփակոցներով, զգուշացնող ազդանշաններով կամ ազդարարի միջոցով:

Երկաթուղային գծանցներում կամ գնացքների խաչադիպման կետերում՝

- Նայեք և՛ աջ, և՛ ձախ ու ականջ դրեք մոտեցող գնացքի ձայնին: Շատ անցումներ ունեն բազմաթիվ ուղիներ: Նախքան հատելը անհրաժեշտության դեպքում պատրաստ եղեք կանգ առնել: Ռելսուղիները հատեք միայն հատուկ նախատեսված գծանցներում և միայն այն ժամանակ, երբ դա անվտանգ է:
- Նկատի ունեցեք, որ ցանկացած պահի, ցանկացած ուղղությամբ և ցանկացած գծով կարող է գնացք շարժվել: Եթե երկաթուղագծերն անցնելուց հետո հարկավոր է կանգ առնել, ապա դա անելուց առաջ սպասեք, մինչև ձեր տրանսպորտային միջոցը ամբողջովին անցնի գծերից: Կանգ առնելուց առաջ համոզվեք, որ մինչև վերջ անցել եք երկաթգծերը:
- Երբեք կանգ մի առեք երկաթգծերի վրա: Երկաթգծի վրա կանգ առնելը վտանգում է ձեր կյանքը, և կարող եք մարմնական վնասվածքներ ստանալ կամ գոհվել:

- Ուշադիր եղե՛ք՝ նկատելու այն տրանսպորտային միջոցները, որոնք պետք է կանգ առնեն երկաթուղին հատելուց առաջ: Այդ տրանսպորտային միջոցներից են ավտոբուսները, դպրոցական ավտոբուսները և վտանգավոր բեռներ փոխադրող բեռնատարները:
- Երբ անցումը սարքերը ակտիվ են կամ մարդը զգուշացնում է, որ գնացք է գալիս, կանգ առե՛ք մոտակա գծից **15** ֆուտից մինչև **50** ֆուտ հեռավորության վրա:
- Կանգ առե՛ք, եթե տեսնում ե՛ք, որ գնացք է գալիս, կամ լսում ե՛ք մոտեցող գնացքի սուլոցը, ձայնային ազդանշանը կամ զանգը:
- Մի անցե՛ք իջնող ուղեփակոցի տակով կամ մի շրջանցե՛ք փակ ուղեփակոցը:
- Նախազգուշացնող կարմիր թաքթող լույսերը ցույց են տալիս, որ պետք է կանգ առնե՛ք և սպասե՛ք: Մի շարունակե՛ք անցումը երկաթուղագծերի վրայով, քանի դեռ կարմիր լույսի թաքթումը չի դադարել, նույնիսկ եթե ուղեփակոցը բարձրանա: Եթե ուղեփակոցն իջեցված է, և դուք չե՛ք տեսնում մոտեցող գնացքը, զանգահարե՛ք երկաթուղային արտակարգ իրավիճակների նշված անվճար հեռախոսահամարին կամ **9-1-1**: Պատրաստ եղե՛ք հաղորդելու ձեր գտնվելու վայրի մանրամասն նկարագրությունը:

Թերև երկաթուղային անցումներ

Գործում են զննցիների անցման կանոնները: Արագընթաց ներքաղաքային զննցիները շատ անաղմուկ են շարժվում և շատ ավելի շուտ են արագություն հավաքում, քան զննցիները:

Ավտոբուսներ, տրամվայներ և տրոլեյբուսներ

Երբ ավտոբուսը, տրամվայը կամ տրոլեյբուսը կանգ են առած, նրանց վազանցելու արագության սահմանաչափը, եթե վազանքը անվտանգ է, ոչ ավելի, քան **10** մղոն/ժ է: Ինչպե՞ս ավելին ավտոբուսների, տրամվայների և տրոլեյբուսների մասին այս բաժնի «Ճանապարհով այլ տրանսպորտային միջոցների հետ միասին երթևեկելը» ենթաբաժնում:

Գործարար կամ բնակելի թաղամասեր

Թույլատրելի արագությունը ժամում **25** մղոն է, եթե այլ բան նշված չէ:

Կենդանիների մոտակայքում

Եթե տեսնում ե՛ք կենդանու նկարով նշան, ուշադիր եղե՛ք երթևեկելի մասում կամ

մոտակայքում հնարավոր կենդանիների նկատմամբ: Եթե ճանապարհի մոտ կենդանիներ կամ անասուններ ե՛ք տեսնում, դանդաղեցրե՛ք կամ կանգ առե՛ք և անցե՛ք, երբ դա անվտանգ է: Անպայման հետևե՛ք կենդանիների համար պատասխանատու անձի ցուցումներին: Խույս մի տվե՛ք: Դուք կարող ե՛ք կորցնել տրանսպորտային միջոցի կառավարումը և վրար առաջացնել:

Արգելվում է՝

- Ծխել, երբ անչափահասը տրանսպորտային միջոցի մեջ է: Դուք կարող եք տուգանվել մինչև \$100-ի չափով:
- Նետել կամ թողնել կենդանիներին ավտոմայրուղու վրա: Այս հանցանքը պատժվում է մինչև \$1,000 տուգանքով, 6 ամիս բանտարկությամբ կամ երկուսը միասին:
- Ուղարկել կամ կարգալ տեֆտային հաղորդագրություններ կամ էլեկտրոնային նամակներ տրանսպորտային միջոց վարելիս:
- Կրել ակոնջակալներ կամ ակոնջախցաններ երկու ակոնջներում միաժամանակ տրանսպորտային միջոց վարելիս:
- Վարել տրանսպորտային միջոցն իրերով կամ մարդկանցով այնքան ծանրաբեռնված, որ կորցնեք կառավարումը կամ չտեսնեք ձեր դիմացը կամ կողքերը:
 - Արգելվում է վարել որևէ տրանսպորտային միջոց, որը փոխադրում է անապահով և անվտանգությամբ սպառնալիք ներկայացնող բեռ: Փիֆափ բեռնատարների էտնամասում գտնվող անապահով բեռները, ինչպիսիք են սանդուղիները, դուլլերը և չամրացված իրերը, կարող են ընկնել ճանապարհի վրա և վտանգավոր լինել այլ ավտոմարտիկների, հատկապես մոտոցիկլավարների համար:
- Տեղափոխել մարդատար տրանսպորտային միջոցում կամ տրանսպորտային միջոցի վրա որևէ իր, որը դուրս է գալիս ձախ ցայտապատյանների եզրագծից, կամ 6 դյույմից ավելի է դուրս գալիս աջ ցայտապատյանների եզրագծից: Տրանսպորտային միջոցի հետևի թափարգելը ավելի քան 4 ֆուտ գերազանցող բեռը պետք է ունենա 12 դյույմանոց կարմիր կամ նարնջագույն ֆլուորեսցենտային բառակուսի դրոշակ: Գիշերը այս բեռը պետք է նշվի երկու կարմիր լույսով:
- Թույլ տալ մարդուն նստել փիֆափի կամ այլ բեռնատարի հետևի հատվածում, քանի դեռ տրանսպորտային միջոցը նստատեղ չունի: Այս դեպքում ուղևորը պետք է օգտագործի ինչպես նստատեղը, այնպես էլ անվտանգության գոտին:
- Տեղափոխել կենդանիներ փիֆափի կամ այլ բեռնատարի հետևում, քանի դեռ կենդանին պատշաճ կերպով ապահովված չէ: Դա կանխում է կենդանու ընկնելը, ցատկելը կամ տրանսպորտային միջոցից նետվելը:
- Վարել տեսամոնիտորով համալրված տրանսպորտային միջոց, եթե մոնիտորը տեսանելի է վարորդին և ցուցադրում է տրանսպորտային միջոցի մասին տեղեկություններ, աշխարհի քարտեզներ, արտաֆին մեդիա նվագարկչից (MP3) և արբանյակային ռադիոտեղեկատվությունից տարբեր այլ պատկերներ:
- Մեքենայից նետել ծխախոտ, սիգար կամ այլ բոցավառվող կամ այրվող առարկաներ:

- Տեղադրել նշաններ կամ այլ առարկաներ առջևի դիմապակու կամ հետևի կողային պատուհանների վրա, որոնք արգելափակում են ձեր տեսադաշտը: Հայելուց առարկաներ մի կախե՛ք: Հոդմապակու և պատուհանների պիտակները և այլնը թույլատրվում են միայն հետևյալ տեղերում՝
 - 7 դյույմ ֆառակուսու վրա՝ կամ ուղևորի կողմից դիմապակու ստորին անկյունում կամ հետևի պատուհանի ստորին անկյունում:
 - 5 դյույմ ֆառակուսու վրա՝ վարորդի կողմի պատուհանի ստորին անկյունում:
 - Վարորդի հետևի կողային պատուհանների վրա:
 - 5 դյույմ ֆառակուսու վրա՝ ձեր հոդմապակու կենտրոնական հատվածի վերևում՝ նախատեսված հանապարհային հարկերի հավաքագրման էլեկտրոնային սարքի համար:
- Խանգարել թաղման թափորին: Դուք կարող եք տուգանվել, եթե ընդհատե՛ք թաղման թափորը: Սգո երթը գլխավորում է հանապարհային երթևեկության աշխատակիցը և ունի երթևեկության առավելություն: Թափորին մասնակցող բոլոր մեքենաների հոդմապակիների վրա հատուկ նշաններ կան, և դրանց բոլորի ցուլապատերները միացված են:
- Կառավարել տրանսպորտային միջոց, որն ունի տեսողական կամ էլեկտրոնային սարք, որը դժվարացնում է պետհամարանիշի ընթերցումը:
- Փոխել պետհամարանիշը:

Պարտադիր է՝

- Միացնել ցուլապատերները մայրամուտից 30 րոպե անց:
- Միացնել ցուլապատերներն արևածագից 30 րոպե առաջ:
- Ցուլապատերների հեռաքնակ լույսից անցնել մոտարձակ լույսի դեպի ձեզ շարժվող տրանսպորտային միջոցից մինչև 500 ֆուտ և ձեր առջևից ընթացող տրանսպորտային միջոցից մինչև 300 ֆուտ հեռավորության վրա:

Տուգանում

Եթե իրավապահը ձեզ կանգնեցնում է և տուգանում երթևեկության կանոնների խախտման համար, դուք վատաբառալից եք ստորագրում՝ խոստանալով ներկայանալ հանապաքինադատարանային դատարան:

Եթե դուք չեք պահում դատարանում ներկայանալու ձեր խոստումը, ապա չներկայանալը (FTA) նշվում է վարորդական գործում, և DMV-ն կարող է կասեցնել ձեր վարորդական իրավունքը: Դուք պետք է դատարանի հետ մաքրեք բոլոր FTA-ները և վճարեք պահանջվող վճարները:

Ամեն անգամ, երբ դուք դատապարտվում եք հանապաքինային երթևեկության խախտման մեջ, դատարանը ծանուցում է DMV-ին: Դատապարտումը նշվում է ձեր վարորդական գործում: Խախտումների համար ներկայացված մեղադրանքների մասին այլ հախանգներից ստացված տվյալները նույնպես գրանցվում են ձեր վարորդական գործի մեջ:

Վճարը չկատարելու մասին տեղեկությունների համար այցելեք **dmv.ca.gov/payments-and-refunds**:

Օրենքի կիրառումից խուսափելը

Իրավապահ մարմինների կողմից իրենց պարտականությունները կատարելիս փախուստի դիմելու կամ իրավապահ մարմիններից խուսափելու փորձ կատարելը անօրինական է: Դա պատժվում է շրջանային բանտում մինչև 1 տարի ազատազրկմամբ:

Իրավապահ մարմինների հետապնդման ընթացքում մարմնական ծանր վնասվածք պատճառելու համար դատապարտված անձը ենթակա է՝

- Նախանգային բանտում մինչև 7 տարի կամ շրջանային բանտում մինչև 1 տարի ազատազրկման:
- \$2000-ից մինչև \$10,000 տուգանքի:
- Ե՛վ տուգանքի, և՛ ազատազրկման:

Անձը, ով դատապարտվել է ռադիկալությունից խուսափելու հետապնդման ժամանակ չկանխատեսված ապահովության համար, ենթակա է հախանգային բանտում 4-ից 10 տարի ժամկետով ազատազրկման:

Արագության մրցավազքեր և անգգույշ վարում

Անգգույշ տրանսպորտային միջոց վարելու կամ արագության մրցավազքում ներգրավվելու համար դատապարտված անձը, ով այլ անձի վնաս է պատճառում, ենթակա է ազատազրկման, տուգանքի կամ երկուսն էլ՝ տուգանքի և ազատազրկման:

ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ ԴՇՎՈՂ ՏՈՒԳԱՆԱՅԻՆ ՄԻՈՎՈՐՆԵՐԸ

Երթևեկության բախումներն ու դատապարտումները մնում են ձեր վարորդական գործի մեջ 36 ամիս կամ ավելի երկար ժամանակով՝ կախված խախտման տեսակից:

Ջերմ վարորդական իրավունքը կարող է կասեցվել, երբ ձեր վարորդի գրառումը ցույց է տալիս հետևյալ կետերից որևէ մեկը:

- 4 միավոր 12 ամսում:
- 6 միավոր 24 ամսում:
- 8 միավոր 36 ամսում:

Առևտրային վարորդների համար միավորների բանալը կարող է տարբեր լինել: Տե՛ս Կալիֆոռնիայի առևտրային վարորդի ձեռնարկ (DL 650):

Երթևեկության կանոնները խախտողների դպրոց հաճախելու դատավճիռ
Եթե կատարել եք ճանապարհային երթևեկության մեկ բաղաձեռն խախտում, դատավորը կարող է ձեզ առաջարկել հաճախել երթևեկության կանոնները խախտողների դպրոց, որպեսզի տուգանումը չգեղուցվի ձեր ապահովագրական ընկերությանը, բայց մնա ձեր վարորդական գործում: Դուք կարող եք դա անել յուրաքանչյուր **18** ամիսը մեկ: Դառնրացն անցնելու մասին դպրոցը կտեղեկացնի դատարանին: Դուք նույնպես կստանաք դառնրացն անցնելու մասին փաստաթուղթ:

Եթե դուք առևտրային վարորդ եք և տուգանվել եք ոչ առևտրային մեքենայում, ապա դուք նույնպես իրավասու եք հաճախել երթևեկության կանոնները խախտողների դպրոց: Լրացուցիչ տեղեկություններ տես Կալիֆոռնիայի առևտրային վարորդի ձեռնարկ (DL 650):

Կասեցում կամ ուժը կորցրած ճանաչում

Եթե շատ անփութք վարորդի միավորներ ստանաք, DMV-ն ձեզ համար փորձաքննության կասեցում, կկասեցնի ձեր վարորդական իրավունքը և (կամ) ուժը կորցրած կճանաչի: Երբ դա պատահում է, դուք լսման իրավունք ունեք: Ձեր վարորդական իրավունքի կասեցման կամ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին որոշման մեջ լսումներ ունենալու ձեր իրավունքի վերաբերյալ ավելի շատ տեղեկություններ կան:

DMV-ն ուժը կորցրած կճանաչի ձեր վարորդական իրավունքը, եթե դուք մեղադրվեք տրանսպորտային միջոցն անգույշ վարելու կամ ճանապարհատրանսպորտային պատահարի դեպքի վայրից փախուստի դիմելու մեջ, որի հետևանքով որևէ մեկին մարմնական վնասվածք է հասցվել: Դատարանները լիազորություն ունեն կասեցնել անձի վարորդական իրավունքը:

Ձեր կասեցման կամ ուժը կորցրած ճանաչման ավարտին կարող եք դիմել վարորդական վկայականի փոխարինման համար: Դուք պետք է ցույց տաք փինանսական պատասխանատվության ապացույց (օրինակ՝ SR 22/SR 1P):

Ի՞նչ ՊԵՏՔ Է ԻՄԱՆԱՔ ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻ ԳԱՆՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

- Ձեր վարորդական գործում նշված տեղեկությունների մեծ մասը հասանելի է հասարակության համար:
- Ֆիզիկական կամ հոգեկան խանգարում պարունակող գրառումները գաղտնի են:
- Որոշակի պետական կառույցներ կարող են տեսնել ձեր բնակության հասցեն: Ձեր փոստային հասցեն համար ավելի էիջ սահմանափակումներ կան:
- Վարորդական գրառման պատճենը կարող եք ձեռք բերել ցանկացած DMV տերմինալում կամ գրասենյակում: Այլ գրառման հարցումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար այցելեք **dmv.ca.gov/record-requests**:

ԲԱԺԻՆ 11. Անվտանգ երթևեկություն

ՈՒՇԱԴԻՐ ԵՂԵՔ ՁԵՐ ՇՐՋԱՊԱՏԻՆ

Ապահով տրանսպորտային միջոց վարելու համար հարկավոր է իմանալ, թե ինչ կա ձեր շուրջը: Դա օգնում է ձեզ ճիշտ որոշումներ կայացնել և արձագանքել հանապարհի վտանգներին:

Այս պատկերը ցույց է տալիս ձեր տրանսպորտային միջոցի շրջակայքը:

- Կանաչ՝ ձեր առջև:
- Կապույտ՝ ձեր կողքին:
- Դեղին՝ կույր գոտիներ:
- Կարմիր՝ ձեր հետևում:

Ահա մի քանի բան, որոնք կօգնեն ձեզ ավելի իմանալ ձեր տրանսպորտային միջոցի շրջակա տարածքից:

Աչքերով զննել շրջակայքը

Շարունակ աչքերով զննել Ձեր շրջակայքը: Ձննել տեսարանն ամբողջովին: Եթե նայեք միայն հանապարհի միջին հատվածին, ապա չեք նկատի, թե ինչ է կատարվում ձեր կողքը և հետևում:

Դուք պետք է նաև ձեր տրանսպորտային միջոցի շուրջը անվտանգ հեռավորություն պահեք: Դա ձեզ արձագանքելու ժամանակ է տալիս, եթե մյուս վարորդը սխալ է քայլ տվել: Ձեր տրանսպորտային միջոցի բոլոր կողմերից բավականաչափ տարածություն քաղե՛ք անհրաժեշտության դեպքում արգելակելու կամ մանևրելու համար:

Գոտիները փոխելուց առաջ նայեք հետահայց հայելու մեջ՝ մոտակա տրանսպորտային միջոցները ստուգելու համար: Նայեք ձեր ուսի վրայով՝ ձեր կույր գոտին ստուգելու համար: Կույր գոտիներին կանգրադառնանք այս բաժնում ավելի ուշ:

Իմացեք, թե ինչ կա ձեր առջև

Աչքերով զննել հանապարհը ձեր տրանսպորտային միջոցից 10–15 վայրկյանին համապատասխանող հեռավորության վրա, որպեսզի կարողանաք ավելի շուտ տեսնել վտանգները և խուսափել վերջին բաղկերի շարժումներից: Նայեք ձեր առջևից ընթացող տրանսպորտային միջոցից այն կողմ: Անընդհատ մի նայեք ձեր դիմացի տրանսպորտային միջոցին: Դա հայտնի է որպես «ֆիքսված հայացք» և կարող է վտանգավոր լինել:

Բացի դիմացը նայելուց, ուշադիր եղե՛ք նաև ձեր շուրջը գտնվող տրանսպորտային միջոցների և վտանգների նկատմամբ: Այդպես դուք նախապատրաստվում եք արագ արձագանքել առաջիկա հանապարհի փոփոխություններին: Պատրաստ եղե՛ք արագընթաց մայրուղու հանապարհային պայմանների և երթևեկության հոսքի կտրուկ փոփոխություններին: Հետևե՛ք այլ վարորդների ազդեցություններին: Ուշադիր եղե՛ք, որպեսզի նկատե՛ք ուղեմուտքերից կամ փոխհատմաններից

երթևեկության հոսքին միացող տրանսպորտային միջոցները: Իմացե՛ք, թե երթևեկության որ գոտիներն են ազատ, որպեսզի անհրաժեշտության դեպքում օգտվե՛ք դրանցից:

Հետապնդում (շափագանց մոտիկից հետևելը)

Հետապնդման ժամանակ առջևում հանապարհը տեսնելը դառնում է դժվար, քանի որ ձեր դիմաց գտնվող տրանսպորտային միջոցը արգելափակում է ձեր տեսարանը: Դուք նույնպես ժամանակ չե՛ք ունենա արձագանքելու, եթե ձեր առջևից ընթացող տրանսպորտային միջոցը անսպասելիորեն արգելակվի:

Եթե ինչ-որ տրանսպորտային միջոց ձեր առջևից շատ մոտ ընթանալով միաձուլվում է երթևեկության հոսքին, ուսքը հեռացրե՛ք ոտնակի կամ արագացուցչի վրայից: Այդպես տարածություն կբացվի ձեր և առջևի տրանսպորտային միջոցի միջև, և դուք ստիպված չե՛ք լինի կտրուկ արգելակել կամ փոխել երթևեկության գոտին:

Օգտագործե՛ք «Երեք վայրկյանի կանոնը»՝ հետապնդումից խուսափելու համար: Երբ ձեր առջև գտնվող տրանսպորտային միջոցը անցնում է որոշակի կետ, օրինակ՝ նշան, հաշվե՛ք երեք վայրկյան: Եթե այդ կետն անցնե՛ք նախքան հաշվելն ավարտելը, ուրեմն բավարար հեռավորություն չե՛ք պահպանում առջևից ընթացող տրանսպորտային միջոցից:

Ավելի շատ տարածություն թողե՛ք, երբ՝

- Զեր հետևում «պոչից կպած» տրանսպորտային միջոց կա: Նման դեպքերում մեծացրե՛ք տարածությունը և հանկարծակի մի արգելակե՛ք: Աստիճանաբար դանդաղեցրե՛ք տրանսպորտային միջոցի ընթացքը կամ անցե՛ք այլ գոտի՝ «պոչից կպած» տրանսպորտային միջոցի հետ բախումը կանխելու համար:
- Զեր հետևից ընթացող տրանսպորտային միջոցի վարորդը ցանկանում է վազանց կատարել: Բավականաչափ տարածություն թողե՛ք ձեր տրանսպորտային միջոցի առջև, որպեսզի վարորդը կարողանա միաձուլվել երթևեկությանը ձեր առջևից:
- Երթևեկում ե՛ք սայրափուն հանապարհով:
- Հետևում ե՛ք մոտոցիկլավարներին կամ հեծանվորդներին խոնավ կամ սառցապատ հանապարհներին, հանապարհի մետաղական մակերևույթի վրա (օրինակ՝ կամրջի հաղաճարով, ռելսուղիներով և այլն) կամ մանրախճապատ հանապարհներին: Այդպիսի մակերևույթներով երթևեկելիս մոտոցիկլավարները կամ հեծանվորդները կարող են հեշտությամբ վայր ընկնել:
- Կցորդ ե՛ք ֆաբեակում կամ ծանր բեռ ե՛ք տեղափոխում: Հավելյալ բեռով տրանսպորտային միջոցը դժվար է կանգ առնում:
- Հետևում ե՛ք խոշոր տրանսպորտային միջոցներին, որոնք փակում են տեսադաշտը ձեր առջև: Տարածությունը մեծացնելով՝ դուք կկարողանա՛ք տեսնել տրանսպորտային միջոցի շրջակայքը:
- Տեսնում ե՛ք ավտոբուս, դպրոցական ավտոբուս կամ հատուկ ցուցանակով տրանսպորտային միջոց երկաթուղային գծանցի մոտ: Այդ տրանսպորտային միջոցները պետք է կանգ առնեն երկաթուղային գծանցներում:
- Միաձուլվում ե՛ք արագընթաց մայրուղու երթևեկության հոսքին:

Իմացե՛ք, թե ինչ կա շրջակայքում

Տեղեկացե՛ք, թե ինչ կա ձեր յուրաքանչյուր կողմում: Պահպանե՛ք բավականաչափ տարածություն՝ անվտանգ մանևրելու և անհրաժեշտության դեպքում այլ վարորդներին արձագանքելու համար:

Ձեր տրանսպորտային միջոցի յուրաքանչյուր կողմից բավականաչափ տարածություն պահպանելու համար՝

- Մի հայտնվե՛ք մեկ այլ վարորդի կույր գոտում: Մյուս վարորդը կարող է չտեսնել ձեր տրանսպորտային միջոցը:
- Խուսափե՛ք բազմագոտի փողոցներում այլ տրանսպորտային միջոցների կողքին ուղղակիորեն ընթանալուց: Հնարավոր է, որ մեկ այլ վարորդ, առանց կողքերը նայելու, մուտք գործի ձեր գոտի կամ փոխի գոտին ու բախվի ձեզ:
- Հնարավորության և ապահովության դեպքում տարածք բացե՛ք ավտոմայրուղիներ մուտք գործող տրանսպորտային միջոցների համար: Նույնիսկ եթե դուք ունե՛ք երթևեկության առավելություն, դա կարող է օգնել կանխել բախումները:
- Արագընթաց մայրուղու ելքի մոտ այլ տրանսպորտային միջոցների հետ մի շարժվել կողք-կողքի: Վարորդներից ինչ-որ մեկը կարող է հանկարծ որոշել դուրս գալ մայրուղուց կամ ուղղությունը փոխել ետ դեպի արագընթաց մայրուղի:
- Տարածություն պահե՛ք ձեր տրանսպորտային միջոցի և կայանված տրանսպորտային միջոցների միջև: Ինչ-որ մեկը կարող է դուրս գալ նրանց միջից, բացել տրանսպորտային միջոցի դուռը կամ հանկարծակի դուրս գալ:
- Մոտոցիկլավարների կամ հեծանվորդների մոտով անցնելիս զգույժ եղե՛ք: Միշտ բավականաչափ տեղ թողե՛ք:

Խաչմերուկներում, հետիոտնային անցումներում և երկաթուղային գծանցների վրա միշտ նայե՛ք ձեր տրանսպորտային միջոցի յուրաքանչյուր կողմով: Հնարավոր է, որ մոտենան այլ տրանսպորտային միջոցներ, հեծանվորդներ կամ հետիոտներ: Խաչմերուկներում՝

- Նայե՛ք կ' մեկ, կ' մյուս ուղղությամբ, եթե անգամ հատող փողոցի վրա լուսացույցի կարմիր լույս է վառվում կամ կանգ առնելու նշան կա:
 - Նախ նայե՛ք ձախ: Ձախից մոտեցող տրանսպորտային միջոցները ձեզ ավելի մոտ են գտնվում, քան աջից մոտեցողները:
 - Նայե՛ք աջ:
 - Մեկ անգամ էլ նայե՛ք ձախ: Հնարավոր է լինել հետիոտն, հեծանվորդ կամ տրանսպորտային միջոց, որոնց առաջին անգամ նայելիս չե՛ք տեսել:
- Մի վստահիր լուսացույցի լույսերին: Որոշ վարորդներ չեն ենթարկվում նրանց: Նախքան խաչմերուկ մուտք գործելը նայե՛ք ձախ, աջ և առաջ՝ մոտեցող տրանսպորտային միջոցները տեսնելու համար:

Կույր գոտիներ

Յուրաքանչյուր տրանսպորտային միջոց ունի կույր գոտիներ: Դրանք տրանսպորտային միջոցի շուրջը գտնվող այն հատվածներն են, որոնք վարորդը չի կարող տեսնել ուղիղ առաջ նայելիս կամ հայելիներ օգտագործելիս: Տրանսպորտային միջոցների մեծ մասի համար կույր գոտիները կողային մասում են, վարորդից մի փոքր հետ:

Սովորագծված տարածքները ձեր կույր գոտիներն են:

Կույր գոտիները ստուգելու համար կողքի պատուհաններից ուսի վրայով նայե՛ք աջ և ձախ: Գլուխդ չբջի՛ր միայն նայելիս: Մի շրջվե՛ք ամբողջ մարմնով կամ դեկով:

Ստուգե՛ք ձեր առջևի կույր գոտիները նախքան՝

- Երթևեկության գոտիներում վերադասավորվելը:
- Խաչմերուկում շրջադարձ կատարելը:
- Երթևեկության հետ միաձուլվելը:
- Հետընթաց շարժվելը:
- Կայանատեղին լքելը:
- Զուգահեռ կայանելը:
- Եզրաֆարից հեռանալը:
- Տրանսպորտային միջոցի դուռը բացելը:

Իմացե՛ք, թե ինչ է կատարվում ձեր հետևում

Իմանալ, թե ինչ կա ձեր հետևում, կարող է օգնել խուսափել հետևի կողմից բախումներից: Ձեր հետահայաց հայելին և կողային հայելիները նախատեսված են օգնելու ձեզ տեսնել ձեր հետևում գտնվող տրանսպորտային միջոցները:

Ստուգե՛ք ձեր տրանսպորտային միջոցի հետևի կողմը նախքան՝

- Երթևեկության գոտիներում վերադասավորվելը: Համոզվելը, որ չե՛ք փակում այն գոտով ընթացող տրանսպորտային միջոցների ճանապարհը, որտեղ ուզում ե՛ք մուտք գործել: Ձեր կույր գոտիների ստուգելը:
- Ձեր տրանսպորտային միջոցի արագությունը կրճատե՛ք:
- Դեպի կողային ճանապարհ կամ ուղեմուտք շրջադարձ կատարելը:
- Ավտոկայանատեղի մտնելու համար կանգնելը:
- Երկար կամ գառիթափ ճանապարհով ցած իջնելը: Մեծ տրանսպորտային միջոցներ փնտրելը, քանի որ դրանք կարող են շատ կարճ ժամանակում մեծ արագություն հավաքել:

- Հետընթաց շարժվելը: Հետընթաց շարժվելը միշտ վտանգավոր է, որովհետև դժվար է տեսնել, թե ինչ կա տրանսպորտային միջոցի ետևում: Հետընթաց շարժվել դանդաղորեն՝ որևէ ընդհարումից խուսափելու համար: Մի բավարարվել միայն հայելիների մեջ հայացք գցելով կամ ձեր կողապակուց դուրս նայելով: Նախան դեպի կայանատեղի հետընթաց մտնելը կամ այնտեղից դուրս գալը՝

- Տրանսպորտային միջոց նստելուց առաջ ստուգեք, թե ինչ կա տրանսպորտային միջոցի առջևում և հետևում:
- Եթե ձեզ հետ կամ մոտակայքում երեխաներ կան, հստակ խմացեք, թե որտեղ են նրանք: Տրանսպորտային միջոցը տեղից շարժելուց առաջ համոզվեք, որ նրանք տրանսպորտային միջոցից հեռու են և ամբողջությամբ գտնվում են ձեր տեսողաշրջանում:
- Ստուգեք ձեր կույր գոտիները: Հետընթաց շարժվելիս ապահովության համար ևս մեկ անգամ աջ ու ձախ ուսերի վրայով հետ նայեք:

Հանախակի ստուգեք ձեր հետևի երթևեկը՝ իմանալու համար, թե արդյոք կան ձեզ հետապնդող տրանսպորտային միջոցներ: Զգույշ եղեք, եթե ձեզ հետապնդում են: Գտե՛ք միջոց՝ խուսափելու հետապնդողից: Փոխե՛ք երթևեկության գոտին և հետևից ընթացող տրանսպորտային միջոցին թույլ տվե՛ք անցնել: Կարող ե՛ք նաև դանդաղեցնել արագությունը՝ ձեր և ձեր առջևի տրանսպորտային միջոցի միջև բավականաչափ տարածություն տալու համար: Եթե դա չօգնի, մի կողմ փախչե՛ք՝ թույլ տալով հետապնդողին անցնել:

ՏՐԱՊԵՏԵԼ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆԵՐ

Մթնոլորտ

Գիշերը տրանսպորտային միջոց վարելիս համոզվեք, որ կարող ե՛ք կանգ առնել ձեր ցուլապատերներով լուսավորված հեռավորության վրա: Հնարավորության դեպքում օգտագործե՛ք ձեր ցուլապատերների հեռարձակ լույսերը: Դա ներառում է բաց գլուղական կամ մուր ֆաղափային փողոցները: Մի օգտագործե՛ք ցուլապատերների հեռարձակ լույսեր այն վայրերում, որտեղ դա արգելվում է: Թուլացրե՛ք ձեր լույսերը, որպեսզի խուսափե՛ք մոտեցող տրանսպորտային միջոցի վարորդին ձեր ցուլապատերների հեռարձակ լույսերով կուրացնելուց: Եթե մեկ այլ տրանսպորտային միջոցի լույսերը չափազանց պայծառ են՝

- Մի նայե՛ք ուղիղ ցուլապատերներին:
- Նայե՛ք դեպի ձեր երթևեկության գոտու աջ եզրը:
- Դիմացից մոտեցող տրանսպորտային միջոցին հետևե՛ք աչքի ծայրով:
- Մի արձագանքե՛ք մյուս վարորդին՝ ձեր ցուլապատերների հեռարձակ լույսերը վառ պահելով: Սա միայն երկուսիդ համար էլ տեսնելն ավելի կդժվարացնի:

Երբ գիշերը անձրև է գալիս, օգտագործե՛ք ձեր ցուլապատերների մոտարձակ լույսերը: Տրանսպորտային միջոցը վարելիս մի օգտագործե՛ք միայն կայանման լույսերը:

Գիւերային ժամերին տրանսպորտային միջոց վարելիս հիշե՛ք՝

- Հետիոտներին և հեծանվորդներին զիւերը շատ ավելի դժվար է նկատել: Եղե՛ք զգուն:
- Մոտոցիկլետները նույնպէս դժվար է տեսնել զիւերը: Շատերն ունեն միայն մէկ հետին լուսարձակ:
- Գիւերային ժամերին կարող են կատարվել հանապարհաշինական աշխատանքներ: Նվազեցրե՛ք արագությունը ավտոմայրուղիների այն հատվածներում, որտեղ շինարարական աշխատանքներ են կատարվում:
- Պայծառ լուսավորված որևէ վայրից դուրս գալուց հետո տրանսպորտային միջոցը դանդաղ վարե՛ք այնքան ժամանակ, մինչև ձեր աչքերը հարմարվեն մթնոթյանը:
- Երբ դեպի ձեզ մոտեցող տրանսպորտային միջոցն ունի մէկ լույս, երթևեկե՛ք հնարավորինս աջ: Այն կարող է լինել հեծանվորդ, մոտոցիկլավար կամ տրանսպորտային միջոց, որի ցալալապտերը բացակայում է:

Արևի շողեր

Արևի շողերը կառավարելու համար՝

- Հողմապակին ներսից և դրսից պահե՛ք մաքուր:
- Համոզվե՛ք, որ ձեր ապակեմաքրիչները լավ աշխատանքային վիճակում են:
- Համոզվե՛ք, որ ապակեմաքրիչի հեղուկը լիքն է:
- Կրե՛ք բևեռացված արևային ակնոց:
- Մյուս տրանսպորտային միջոցներից բավականաչափ տարածություն պահպանե՛ք:
- Համոզվե՛ք, որ ձեր տրանսպորտային միջոցի հովարը աշխատում է և չի պարունակում որևէ խոչընդոտող բան:
- Ուշադիր եղե՛ք հետիոտներին: Հնարավոր է, որ դժվարությամբ տեսնե՛ք նրանց:
- Փորձե՛ք խուսափել արևածագի և մայրամուտի ժամանակ տրանսպորտային միջոց վարելուց:

Սայրաֆուն հանապարհներ

Անձրևն ու ձյունը կարող են հանապարհները սայրաֆուն դարձնել: Ձեր անվադողերը չեն ունենա անհրաժեշտ կառչելիություն: Շարժվե՛ք ավելի դանդաղ, քան չոր հանապարհի վրա:

Կարգավորե՛ք ձեր արագությունը տարբեր պայմանների համար՝

- Թաց հանապարհի վրա՝ շարժվե՛ք ժամում 5-10 մղոն ավելի դանդաղ:
- Զուլնածածկույթի վրա՝ նվազեցրե՛ք արագությունը կիսով չափ:
- Սառցապատ հանապարհի վրա՝ դանդաղեցրե՛ք ընթացքը մինչև սողալու աստիճան:

Ճանապարհի որոշ մակերեսներ խոնավ վիճակում ավելի սայրաֆուն են, քան մյուսները: Սովորաբար այդպիսի հատվածներն ունենում են հախազգուշացնող նշաններ: Ահա իրավիճակներ, թե երբ հանապարհը կարող է լինել ավելի սայրաֆուն:

- Ծառերի կամ շենքերի ստվերները կարող են թափցնել սառցե բծերը ցուրտ և քաց օրերին: Ճանապարհի այդ հատվածներն առաջինն են սառչում և չորանում վերջինը:
- Կամուրջները և ուղեկամուրջները սովորաբար հանապարհի մնացած մասից ավելի շուտ են սառչում: Նրանք կարող են թափցնել սառցե բծերը:

- Երբ շուրջ եղանակին սկսում է անձրև գալ, առաջին մի քանի րոպեի ընթացքում հաճապարիքը կարող է շատ սայթափուն լինել:

Դանդաղեցրեք տրանսպորտային միջոցի ընթացքը անձրևի, մանրամուտ անձրևի կամ ձյան առաջին նշանների դեպքում: Դա հատկապես տեղին է հաճապարիկի չոր լինելու դեպքում, քանի որ յուրեղն ու փռված դեռ առկա են:

Միացրեք հողմապակու մաքրիչները, ցուլապատերների մոտարձակ լույսը և ապակետափառները: Ուժգին անձրևախառն փոթորկի կամ ձյունամրրիկի ժամանակ հնարավոր է, որ հաճապարիկ տեսանելիությունը 100 ֆուտից ավելի չլինի: Եթե դուք չեք կարող տեսնել ավելի քան 100 ֆուտ հեռավորության վրա, ապա 30 մղոն/ժ-ից ավելի արագ ընթանալը անվտանգ չէ: Գուցե հարկ լինի ժամանակ առ ժամանակ կանգ առնել և ցեխը կամ ձյունը մաքրել հողմապակու, առջևի ու հետևի լապտերների վրայից: Եթե ձնառատ տարածքներում եք տրանսպորտային միջոց վարում, ձեր անվադողերի համար ձյան շղթաներ ունեցեք: Չյան շղթաները մեծացնում են ձեր անվադողերի կառչելիությունը: Օգտագործեք շղթաների ճիշտ քանակ: Համոզվեք, որ դրանք տեղավորվում են ձեր անվաններին:

Դանդաղեցրեք տրանսպորտային միջոցի ընթացքը, երբ հաճապարիկ վրա շատ ջուր կա: Եթե հորդառատ անձրևին 50 մղոն/ժամից ավելի արագ ընթանալ, ձեր անվադողերը կարող են կորցնել բոլոր կապը հաճապարիկի հետ, և ձեր տրանսպորտային միջոցը կլողա ջրի վրա: Դա կոչվում է «ջրասահ»: Այդ ժամանակ շարժման ուղղության անհամար փոփոխությունը կամ քայքայված քրքրված կարող է առաջացնել տրանսպորտային միջոցի կողմնահեռացում: Եթե ձեր տրանսպորտային միջոցը սկսում է ջրասահել, ապա աստիճանաբար դանդաղեցրեք: Մի օգտագործեք արգելակները:

Ջրհեղեղված հաճապարիկներ

Երթևեկելի մասում չափազանց շատ ջրի առկայությունը կարող է հեղեղման պատճառ դառնալ: Դա կարող է տեղի ունենալ աստիճանաբար կամ հանկարծակի: Հեղեղը վտանգավոր է և կարող է վտանգավոր լինել կյանքի համար: Կարևոր է հասկանալ հաճապարիկի վրա ջրի առկայությունից բխող վտանգները՝ ներառյալ՝

- Ճանապարհից ԲՈՒՆԵՐ-տարվելը:
- Լողացող բեկորները և անցկատեղի վտանգները:
- Ճանապարհը փլվելը:
- Տրանսպորտային միջոցի անսարքությունները (օրինակ, արգելակների անսարքություն):
- Էլեկտրահարումը, եթե առկա են էլեկտրահաղորդման տապալված գծեր:

Հայացքով գուցե հնարավոր չլինի որոշել ջրհեղեղի խորությունը: Եթե ջուրը խորն է, հաճապարիքը կարող է չափազանց վտանգավոր լինել հատելու համար: Ավելի ճիշտ կլինի գտնել մեկ այլ երթուղի: Եթե հեղեղված երթևեկելի մասով անցնելուց բացի այլ տարբերակ չունեք, շարժվեք դանդաղորեն: Հետո ստուգեք ձեր արգելակները, որպեսզի համոզվեք, որ դրանք ճիշտ են աշխատում:

Ուժեղ ֆամիլներ

Ուժեղ ֆամիլները տրանսպորտային միջոց վարելիս կարող են վտանգ ներկայացնել: Սա հատկապես ճիշտ է ավելի մեծ տրանսպորտային միջոցների համար, ինչպիսիք են բեռնատարները, ֆուրգոնները և կցորդներ ունեցող տրանսպորտային միջոցները: Ուժեղ ֆամիլների ժամանակ երթևեկելիս՝

- Ձեր տրանսպորտային միջոցի արագությունը կրճատե՛ք: Դա հնարավորություն է տալիս ավելի լավ վերահսկել ձեր տրանսպորտային միջոցը: Դուք ավելի շատ ժամանակ կունենա՞ք արձագանքելու, եթե ձեր մեքենան ֆամու ուժգին հարվածի ենթարկվի:
- Ձեռներով ամուր բռնե՛ք տրանսպորտային միջոցի դեկը: Ուժեղ ֆամու պոռկումներն անկանխատեսելի են: Եթե դուք պատշաճ կերպով չպահե՛ք դեկը և ուժեղ հարված ստանա՞, ապա դեկը ձեր ձեռքերից կարող է դուրս գալ:
- Զգույշ եղե՛ք: Նայե՛ք առաջ և զգուշացե՛ք հանապառի՛ վրա հայտնված կողմնակի առարկաներից: Ինքներդ ձեզ բավականաչափ ժամանակ տվե՛ք հանապառիային վտանգներին արձագանքելու համար:
- Մի օգտագործե՛ք «կոուլդ կոնտրոլ» համակարգը: Պոռկում առաջանալու դեպքում պահպանե՛ք արագացուցիչի առավելագույն վերահսկողություն:
- Ձեռնարկե՛ք կանխագուշական միջոցներ: Գուցե ավելի անվտանգ է մի կողմ փաշվել և սպասել փոքրիկի անցնելուն:

Մառախուղ կամ քանձր ծուխ

Ավելի ճիշտ կլինի խուսափել ուժեղ մառախուղի կամ ծխի պայմաններում երթևեկել: Հետաձգե՛ք ձեր երթևեկումը մինչ մառախուղի պարզելը: Եթե դուք պետք է երթևեկե՛ք ծանր մառախուղի կամ ծխի պայմաններում՝

- Շարժվե՛ք դանդաղորեն:
- Միացրե՛ք Ձեր ցուլապատերների մոտարձակ լույսերը: Ցուլապատերների հեռարձակ լույսերը հետ կանդրադառնան և կխանգարեն տեսանելիությունը:
- Երբեք տրանսպորտային միջոցը մի վարե՛ք միայն կայանման կամ հակամառախուղային լույսերով:
- Համոզվե՛ք, որ կարող ե՛ք կանգ առնել այն տարածքում, որը կարող ե՛ք տեսնել առջևում:
- Ձեր և ձեր առջևից ընթացող տրանսպորտային միջոցի միջև թողե՛ք ավելի մեծ տարածություն:
- Անհրաժեշտության դեպքում օգտագործե՛ք ապակեմաքրիչներն ու ապակետափայտիչը:
- Աշխատե՛ք չհատել երթևեկության գոտիները կամ վազանց չկատարել, եթե դա խիստ անհրաժեշտ չէ:
- Փորձե՛ք լսել այն տրանսպորտային միջոցների ձայնը, որոնք չե՛ք կարող տեսնել:

Եթե մառախուղը չափազանց խիտ է անվտանգ երթևեկելու համար, մտածե՛ք դուրս գալ հանապառից: Ակտիվացրե՛ք ձեր վրարային թարթող լույսերը և սպասե՛ք պայմանների բարելավմանը:

Բլուրներ և կորեր

Երբեք չեմ կարող իմանալ, թե ինչ կա շեշտակի վերելիով բլրի կամ կարուկ ոլորանի մյուս կողմում: Դանդաղեցրեմ, որպեսզի անհրաժեշտության դեպքում վտանգի պատճառով կարողանամ կանգ առնել: Եթե ձեր տեսադաշտը արգելափակված է, ենթադրեմ, որ հակառակ կողմում կա տրանսպորտային միջոց: Վազանցեմ ձեր առջևի տրանսպորտային միջոցին միայն այն դեպքում, երբ բլրից կամ ոլորանից առնվազն մեկ երրորդ մղոն հեռավորության վրա եմ: Անվտանգ վազանցելու համար առնվազն այդքան հեռավորություն է պետք:

Երթևեկության խցանում

Ձեր վարորդական սովորությունների փոքր փոփոխությունները կօգնեն նվազեցնել երթևեկի ծանրաբեռնվածությունը: Խուսափել՝

- Հետապնդումից՝ Ձեր առջևից ընթացող տրանսպորտային միջոցին չափազանց մոտիկից հետևելուց:
- Երթևեկության գոտիները անտեղի փոխելուց՝ արագ ընթաց մայրուղու երթևեկության գոտիներում անընդհատ վերադասավորվելուց:
- Շեղող գործոններից՝ Ուտելուց, արտաֆինիլի հետևելուց, բջջային հեռախոսով խոսելուց, հաղորդագրություն ուղարկելուց, ընթերցելուց և այլն:
- Վատ վիճակում կամ անսարք տրանսպորտային միջոց վարելուց:
- Գրեթե վերջացած վառելիքով կամ մարտկոցի լիցքով տրանսպորտային միջոց վարելուց:

Ճանապարհային երթևեկության խախտումներ

Իրավապահ մարմինները կիրառում են երթևեկի ընդհատումներ՝

- Դանդաղեցնելու կամ կանգնեցնելու երթևեկությունը՝ հանապարհ վտանգագրեթելու համար:
- Արձագանքելու արտակարգ իրավիճակներին:
- Կանխելու հանապարհատրանսպորտային պատահարները թանձր մոտոխաղի կամ արտասովոր ինտենսիվ երթևեկության պայմաններում:

Ճանապարհային երթևեկության ընդհատման ժամանակ ուստիկանը միացնում է իրենց մեքենայի հետևի վրաբային լույսերը և դանդաղորեն գոտիներ էլի ու մուտք առնում:

Օգտակար լինելու համար՝

- Միացրեմ ձեր արտակարգ իրավիճակների ազդանշանը նախագգուշացնելու այլ վարորդներին:
- Դանդաղ իջեցրեմ ձեր արագությունը այնքան, մինչև հասնի ուստիկանի արագությանը: Մի արգելափակեմ հանկարծակի, եթե անհրաժեշտ չէ բախումից խուսափելու համար: Պահպանել առնվազն հեռավորություն պարեկային տրանսպորտային միջոցից:
- Մի փորձեմ վազանցել պարեկային տրանսպորտային միջոցին: Մի արագացրեմ, քանի դեռ ուստիկանը չի անջատել իրենց վրաբային լույսերը և երթևեկության պայմանները թույլ չեն տալիս վերադառնալ ձեր սովորական արագությանը:

Ամրագոտի

Դուք և ձեր ուղևորները պետք է ամրագոտիներ ունենա՛մ: Հակառակ դեպքում կարող եք տուգանվել: Եթե ձեր ուղևորը 16 տարեկանից ցածր է, կարող եք տուգանվել, եթե նրանք լինեն առանց ամրագոտիների:

Անվտանգության ամրագոտիների կրելը կբարձրացնի բախումների շատ տեսակներից գոյատևման հնարավորությունը: Այս պատկերը ցույց է տալիս, թե ինչ կարող է պատահել բախման ժամանակ:

Երբ բախվում եք, ձեր մեքենան կանգ է առնում: Բայց դուք շարունակում եք շարժվել նույն արագությամբ, ինչ արագությամբ երթևեկում էիք: Դուք կանգ եք առնում միայն այն ժամանակ, երբ հարվածում եք սարքերի վառարանին կամ հողմապալուն: Եթե ձեզ հարվածեն կողքից, ապա ազդեցությունը կարող է ձեզ հետ ու առաջ մղել նստատեղի վրայով: Անվտանգության ամրագոտիներն ու ուսի ամրագոտին ձեզ պահում են տրանսպորտային միջոցը կառավարելու համար ավելի լավ դիրքում: Դրանք կարող են նաև նվազագույնի հասցնել լուրջ վնասվածքները:

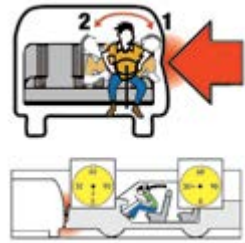
Կարևոր է անվտանգության գոտին ճիշտ ամրացնել՝

- Ուսի ամրագոտին հագեք ուսի և կրծքավանդակի վրայով: Եթե փոքր լինի, թուլացրե՛ք: Մի կրե՛ք ամրագոտին ձեր թևի տակ կամ ձեր մեջքին: Ամրագոտին սխալ ձևով հագնելը բախման ժամանակ կարող է լուրջ ներքին վնասվածքներ առաջացնել:
- Կարգավորե՛ք գոտկատեղի գոտին այնպես, որ այն ամուր լինի և նստի ձեր ազդրերին: Հակառակ դեպքում դուք կարող եք սահել գոտուց՝ ենթարկվելով վրարի: Դա կարող է հանգեցնել վնասվածքի կամ մահվան:
- Եթե հղի եք, գոտկատեղի գոտին կրե՛ք ձեր որովայնի տակ հնարավորինս ցածր: Տեղադրե՛ք ուսագոտին ձեր կրծքերի արանքում և որովայնի ուռուցիկ հատվածի մոտ:

Երեխաների անվտանգության համակարգ և հատուկ մանկական նստոցներ

Երեխաներին պետք է ապահովե՛ք ֆեդերալ կանոնակարգով հաստատված մանկական ուղևորների անվտանգության համակարգով կամ անվտանգության գոտով: Պահանջները կախված են երեխայի բարձրությունից և տարիքից:

- 2 տարեկանից ցածր երեխաներ՝ Ապահովե՛ք մանկական ուղևորների անվտանգության հետախայաց համակարգով: Սա վերաբերում է միայն այն դեպքում, երբ երեխայի բացը 40 ֆունտ կամ ավելի է կամ 3 ֆունտ 4 դյույմ կամ բարձր է:

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ՝

Եթե կարմիր պահել մեկ այլ մեքենա լինեք, որը հարվածեք Ձեր մեքենային վարորդի կողմից՝

1. Նախ հարվածը ձեզ կնետեր վարորդի կողքի դուրսը:
2. Այնուհետև Դուք «կվերականգնվե՛ք», և ձեզ կնետեն ուղևորի կողքի դուրսը:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ՝ Երեխաների հետևի ուղևորների զսպման համակարգում գտնվող երեխան չի կարող նստել անվտանգության բարձիկներով հագեցած մեքենայի առջևի նստատեղին:

- 8 տարեկանից ցածր երեխաներ կամ 4 ֆուտից 9 դյույմից պակաս հասակ ունեցող երեխաներ՝ Ապահովվե՛ք հետևի նստատեղի դաշնային կարգով հաստատված երեխաների ուղևորների զսպման համակարգում:
- Որոշ դեպքերում 8 տարեկանից փոքր երեխաները կարող են գտնվել տրանսպորտային միջոցի առջևի նստոցում՝ ֆեդերալ կանոնակարգով հաստատված անվտանգության համակարգում: Նրանք կարող են նստել առջևի նստատեղի վրա, եթե՝
 - Հետևի նստոց գոյություն չունի:
 - Հետևի նստոցները կողմ նայող հետզցովի նստոցներ են:
 - Հետևի նստոցները հետահայաց նստոցներ են:
 - Մանկական ուղևորների անվտանգության համակարգը հնարավոր չէ պատճառներն տեղադրել հետևի նստոցում:
 - Հետևի բոլոր նստոցներն արդեն զբաղեցված են 7 տարեկան կամ ավելի փոքր երեխաներով:
 - Բժշկական նկատառումներով երեխան չպետք է երթևեկի հետևի նստոցում նստի:
- 8 տարեկան կամ ավելի բարձր տարիքի կամ առնվազն 4 ֆուտ 9 դյույմ հասակի երեխաներ՝ Կարող են օգտագործել ֆեդերալ չափորոշիչներին համապատասխանող և պատճառներն տեղակայված ամրագոտիներ:

Ձեր տեղական իրավապահ մարմինը կամ հրեշ վարչությունը կարող են ստուգել ձեր մանկական ուղևորների համակարգի տեղադրումը: Երեխայի մեծանալուն զուգընթաց ստուգե՛ք՝ արդյո՞ք մանկական ուղևորների անվտանգության համակարգի չափերը համապատասխանում են ձեր երեխային:

Օդային բարձիկներ

Օդային բարձիկները շատ տրանսպորտային միջոցների համար արժեքավոր անվտանգության տարր են: Դրանք կարող են ձեզ ավելի ապահով պահել, քան միայն անվտանգության գոտին:

Նստե՛ք անվտանգության բարձիկներից առնվազն 10 դյույմ հեռավորության վրա այնքան ժամանակ, քանի դեռ կկարողանաք լիարժեք վերահսկել ձեր տրանսպորտային միջոցը: Չափե՛ք ղեկի կենտրոնից դեպի ձեր կրճի ոսկրը: Կապ հաստատե՛ք ձեր տրանսպորտային միջոցի դիլերի կամ արտադրողի հետ, եթե չկարողանաք ապահով նստել օդային բարձիկից 10 դյույմ հեռավորության վրա: Նրանք կարող են խորհուրդներ տալ ձեր օդային բարձիկից հետ շարժվելու լրացուցիչ եղանակների վերաբերյալ: Ուղևորները պետք է նստեն ուղևորատար օդապարկից առնվազն 10 դյույմ հեռավորության վրա:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ՝ Կողային օգապարկի կողմին նստած երեխաները կարող են լուրջ կամ մահացու վնասվածքների ռիսկի ենթարկվել:

Անապատայան երեխաներ և կենդանիներ

Արգելվում է մինչև 6 տարեկան երեխաներին մենակ թողնել տրանսպորտային միջոցում: Երեխային կարող են թողնել առնվազն 12 տարեկան անձի հսկողությամբ ներքո:

Երեխաներին կամ կենդանիներին չոգ տրանսպորտային միջոցի մեջ մենակ թողնելը վտանգավոր է և անօրինական: Կայանված տրանսպորտային միջոցի ջերմաստիճանը կարող է արագ բարձրանալ, երբ այն արևի տակ է: Դա ճիշտ է, նույնիսկ եթե պատռւհանը մի փոքր բաց է մնում: Ձերմուրքան չափազանց մեծ ազդեցությունը կարող է հանգեցնել ջրազրկման, ջերմային հարվածի և մահվան:

ԿԱՌԱՎԱՐԵՔ ՁԵՐ ԱՐԱՊՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կալիֆոռնիայում դուք երբեք չեք կարող երթևեկել ավելի արագ, քան անվտանգ է ներկայիս ճանապարհային պայմանների համար: Սա հայտնի է որպես «Հիմնական արագության օրենք»:

Համոզվեք, որ կառավարում եք ձեր արագությունը և դանդաղեցնում եք, երբ պայմանները պահանջում են դա: Անկախ տեղադրված արագության սահմանափակումից՝ ձեր արագությունը պետք է կախված լինի՝

- Ճանապարհի տրանսպորտային միջոցների բանակից:
- Այդ ճանապարհով ընթացող այլ տրանսպորտային միջոցների արագությունից:
- Ճանապարհի մակերևույթի հարթ, անհարթ, մանրախճապատ, քայքայ, չոր, լայն կամ նեղ լինելուց:
- Ճանապարհը հատող հեծանվորդներից կամ հետիոտներից:
- Եղանակից՝ անձրևից, մառախուղից, ձնից, քամուց կամ փոռուց:

Արագության սահմանափակման մասին լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար տես «Արագության սահմանափակումներ և իջեցված արագություն» «Բաժին 10. Ճանապարհային երթևեկության օրենքները և կոմունները» բաժնում:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ ՎՏԱՆՔՆԵՐԻ ՄԻՋԵ

Երբեմն ճանապարհի երկու կողմերում միաժամանակ վտանգներ կլինեն: Օրինակ՝ աջ կողմում կարող են կայանված տրանսպորտային միջոցներ լինել, իսկ ձախ կողմում՝ հանդիպակաց տրանսպորտային միջոցներ:

Եթե մի վտանգը մյուսից ավելի մեծ է, ապա ավելի շատ տարածություն թողեք ավելի վտանգավոր իրավիճակի համար: Ենթադրեք՝ դուք գտնվում եք երկգոտի ճանապարհին, և մոտենում է հանդիպակաց տրանսպորտային միջոց, իսկ ձեր առջևում աջից հեծանվորդ կա: Տրանսպորտային միջոցի և հեծանվորդի միջև ընթանալու փոխարեն միանգամից մեկ վտանգ վերացրեք: Դանդաղեցրեք ընթացքը և թույլ տվեք, որ հանդիպակաց տրանսպորտային միջոցը ձեզ վազանցի: Երբ տրանսպորտային միջոցն անցել է, շարժվեք ձախ՝ հեծանվորդին անցնելու բավականաչափ տեղ տալու համար (առնվազն երեք ֆուտ): Եթե մոտեցող տրանսպորտային միջոցների կայուն հոսք կա, օգտագործեք ձախ գոտու այնքան մասը, որ կարողանաք ապահով վազանցել հեծանվորդին:

ԻՄԱՑԵՔ, ԹԵ ԻՆՉՊԵՍ ՀԱՂԹԱՀԱՐԵՆԷՆ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԸ

Գոյություն ունեն արտակարգ իրավիճակների բազմաթիվ տեսակներ, որոնց կարող եմ հանդիպել տրանսպորտային միջոց վարելիս: Արտակարգ իրավիճակների կարգավորման մասին իմանալը կարող է օգնել ձեզ մնալ ապահով:

Սահեք

Եթե ձեր անվտանգության մեկը կամ մի ֆանիսը կորցնում է ճանապարհի հետ կառչելիությունը, և ձեր տրանսպորտային միջոցը սկսում է սայթափել, դա հայտնի է որպես սահ: Կան մի ֆանի տարբեր տեսակի սահներ:

Սայթափում մակերեսային սահներ

Ճանապարհին մերկասառույցի և ձյունածածկույթի պատճառով ձեր տրանսպորտային միջոցը կարող է սահել: Դա նույնիսկ ավելի հավանական է, եթե տրանսպորտային միջոցը շատ արագ եմ վարում կամ իջնում եմ ներքև:

Սայթափում ճանապարհի վրա սահելը կանխելու համար՝

- Դանդաղ ընթացեք:
- Դանդաղեցրեք տրանսպորտային միջոցի ընթացքը, երբ մոտենում եմ ուղրաններին և խաչմերուկներին:
- Խուսափեք կտրուկ շրջադարձերից:
- Խուսափեք կտրուկ արգելակումից:
- Մյուս տրանսպորտային միջոցներից բավարար տարածություն պահպանեք:
- Կտրուկ գառվալար ճանապարհի վրա արգելակեք շարժիչով:
- Խուսափեք այնպիսի հատվածներից, ինչպիսիք են սառցե կղզյակները, քաց տերևները, յուղը կամ խոր ջրափոսերը:

Եթե տրանսպորտային միջոցն սկսի սահել՝

1. Դանդաղ հեռացրեք ոտքը գազի ոտնակից կամ արագացուցից:
2. Մի օգտագործեք արգելակները:
3. Ղեկը պտտեք սահի ուղղությամբ:

Եթե սահում եմ սայթափում մակերեսի վրա և չեմ կարողանում կառավարել ձեր տրանսպորտային միջոցը, գտեք միջոց սահելը կանգնեցնելու համար: Փորձեք այնպես անել, որ տրանսպորտային միջոցի գոնե մի անիվը հայտնվի ճանապարհի չոր մայթի կամ ճամփեզրի վրա:

Եթե ձեր արգելակները թրջվում են, կարող եմ դրանք չորացնել՝ միաժամանակ մի փոքր սեղմելով գազի ոտնակը/արագացուցիչը և արգելակի ոտնակները: Դա կհանգեցնի ձեր տրանսպորտային միջոցի արգելակման ճնշմանը: Դա արեմ միայն մինչ արգելակների չորանալը:

Լոված անիվներով սահ

Լոված անիվներով սահել սովորաբար առաջանում է չափազանց ուժեղ արգելահամակցի պատճառով, երբ շատ արագ եմ ընթանում: Այս դեպքում տրանսպորտային միջոցը կսահի՝ անկախ այն բանից, թե որ կողմ կրեք դեկը: Լոված անիվներով սահից դուրս գալու համար՝

1. Անիվներն արգելափակումից հանելու համար ոտքը վերցրեք արգելակի ոտնակից:
2. Ուղղեք առջևի անիվները, երբ մեքենան սկսում է ուղղվել:

Եթե ձեր մեքենան հագեցած չէ հակաարգելափակիչ արգելահամակցով (ABS), առտիճանաբար սեղմեք արգելակը, մինչև հասնեք անվտանգ արագության: Եթե սեղմում եմ արգելակի ոտնակը, և այն ընկղմվում է հատակին, արագ մղեք արգելակները՝ նրբորեն արգելակի ոտնակի վրա ճնշումը բուլացնելով: Արգելակները սեղմելիս անցեք ավելի ցածր կամ չեզոք փոխանցման, որպեսզի ընթացքը դանդաղի: Ապա կանգ առնելու համար փորձեք օգտագործել ձեր վրարային կամ կայանման արգելակը:

Երթևեկություն հանապարհից դուրս

Հետևեք այս փայլերին, եթե ձեր անիվները հանապարհից դուրս գան՝

1. Ամուր բռնեք դեկը:
2. Հեռացրեք ոտքը գազի ոտնակից/արագացուցից:
3. Զգուշորեն արգելակեք:
4. Ստուգեք երթևեկը ձեր հետևում:
5. Զգուշորեն մոտեցեք մայրին:

Չափից շատ ուժով մի փաշեք և մի պտտեք ձեր դեկը: Դա կարող է ձեզ մոտ առաջացնել երթևեկության երթևեկություն:

Արագացուցչի խափանում

Հետևեք այս փայլերին, եթե ձեր գազի ոտնակը կամ արագացուցիչը խրվել է՝

1. Անցնել չեզոք փոխանցման:
2. Արգելակեք:
3. Ուշադիր հետևեք հանապարհին:
4. Փնտրեք երթևեկից ելք:
5. Չայնային ազդանշան տվեք և միացրեք արտակարգ իրավիճակների ձեր քարթող լույսերը՝ նախագուշացնելու այլ վարորդներին:
6. Փորձեք տրանսպորտային միջոցն անվտանգ կերպով հանել հանապարհից:
7. Կանգնեցրեք և անջատեք բռնկումը:

Բախումներ

Տիրապետե՛ք գործոններին, որոնք հանգեցնում են բախումների, այնպես որ կարողանա՛ք փորձել խուսափել դրանցից: Իմանալ, թե ինչ անել, երբ բախման մեջ ե՛ք:

Բախումների պատճառները

Ճանապարհատրանսպորտային պատահարների ամենատարածված պատճառներն են՝

- Վարորդի ուշադրությունը չեղող գործոնները:
- Բարձր արագությունը:
- Սխալ տեղից շրջադարձ կատարելը:
- Երթևեկության առավելության կանոնները խախտելը:
- «Կանգ առ» ազդանշաններն ու հանապարհային նշաններն անտեսելը:
- Ճանապարհի հակառակ կողմով շարժվելը:
- Տրանսպորտային միջոցը երթևեկում է երթևեկության հոսքից ավելի արագ կամ դանդաղ:

Եթե առջևում վթարային թաքթող լույսերով տրանսպորտային միջոց տեսնե՛ք, իջեցրե՛ք ձեր արագությունը: Հնարավոր է, որ առջևում բախում կամ որևէ այլ պատահար է տեղի ունեցել: Ուշադիր անցե՛ք:

Հնարավորության դեպքում աշխատե՛ք բախման կողմով չանցնել: Եթե ինչ-որ մեկը վնասվածք ունի, ավելի արագ օգնություն կստանա, եթե այլ տրանսպորտային միջոցները չփակեն հանապարհը:

Ինչ անել, եթե բախման մեջ ե՛ք

Եթե բախման մասնակից ե՛ք՝

- Դուք պետք է կանգ առնե՛ք: Ինչ-որ մեկը կարող է վիրավորվել և ձեր օգնության կարիքն ունենալ: Կանգ առնելու ձախողումը կոչվում է «հարված և վազք»: Պատիժը խիստ է, եթե դուք դատապարտվե՛ք հարվածելու և փախուստի համար:
- Եթե տուժածներ կան, զանգահարե՛ք 9-1-1:
- Ձեր տրանսպորտային միջոցը տեղափոխե՛ք երթևեկից, եթե ոչ ոք չի տուժել: Դրանից հետո զանգահարե՛ք 9-1-1:
- Ցույց տվե՛ք ձեր վարորդական իրավունքը, տրանսպորտային միջոցների հաշվառման ֆարտը, ապահովագրության տեղեկությունները և ընթացիկ հասցեն մյուս վարորդին, իրավապահ մարմիններին և ցանկացած մեկին, ով մասնակցում է բախմանը:
- Եթե կա վիրավոր կամ գոհ, բախումից 24 ժամվա ընթացքում դուք պետք է գեկուցե՛ք իրավապահներին: Ձեր ապահովագրության գործակալը, բրոքերը կամ օրինական ներկայացուցիչը նույնպես կարող են գեկույց ներկայացնել:
- Փորձե՛ք գտնել սեփականատիրոջը, եթե ձեր տրանսպորտային միջոցը հարվածում է կայանված տրանսպորտային միջոցին կամ այլ գույքի կամ գլորում այն: Եթե չե՛ք կարող գտնել սեփականատիրոջը, թողե՛ք ձեր անունով, հեռախոսահամարով և հասցեով գրություն: Նշումը ապահով կցե՛ք տրանսպորտային միջոցին կամ գույքին: Հայտնե՛ք բախման մասին իրավապահներին:

- Եթե դուք սպանում կամ վնասվածք եք պատճառում որևէ կենդանու, գանգահարեք կենդանիների պաշտպանության մոտակա կազմակերպություն կամ ոստիկանություն: Մի փորձեք տեղափոխել վնասված կենդանուն: Վնասված կենդանուն մի թողեք, որ սատկի:

Ինչպես հաղորդել բախման մասին

Բախման դեպքում **10** օրվա ընթացքում պետք է այդ մասին հաղորդեք DMV- ին, եթե՝

- Բախումից գույքին ավելի քան **1000** դոլար վնաս է հասցվել:
- Ինչ-որ մեկը վիրավորվել կամ գոհվել է: Սա վերաբերում է նաև աննշան վնասվածքներին:

Յուրաքանչյուր վարորդ պետք է հաշվետվություն ներկայացնի

DMV- ին՝ օգտագործելով Կալիֆոռնիայում տեղի ունեցած

հանապաքիստրանսպորտային պատահարի մասին զեկույցի

(*Report of Traffic Accident Occurring in California, SR 1*) ձևը

dmv.ca.gov/portal/dmv-virtual-office/accident-reporting/

կայքում: Ձեր ապահովագրության գործակալը, բրոքերը կամ օրինական

ներկայացուցիչը նույնպես կարող են զեկույց ներկայացնել: Դուք (կամ

ձեր ներկայացուցիչը) պետք է հաշվետվություն ներկայացնեք՝ անկախ

այն բանից, թե բախումը դուք եք առաջացրել, թե ոչ: Դա վերաբերում է

նույնիսկ եթե բախումը տեղի է ունեցել մասնավոր սեփականության վրա:

Ձեր հաշվետվությունը չներկայացնելու դեպքում ձեր վարորդական

իրավունքները կասեցվելու են:

Ձևը վերցրեք առցանց՝ **dmv.ca.gov/forms** կամ գանգահարեք

1-800-777-0133 և խնդրեք **SR 1** ձևը: Իրավապահ մարմինները ձեզ

համար զեկույց չեն կազմի:

Երթևեկություն առանց ապահովագրության

Եթե բախման ժամանակ չունենաք պատշաճ ապահովագրություն, ձեր

վարորդական իրավունքը կկասեցվի մինչև չորս տարի: Կապ չունի, թե ով է

մեղավոր:

Դուք կարող եք վերադարձնել ձեր վարորդական իրավունքը

կասեցման վերջին երեք տարվա ընթացքում, եթե տրամադրեք

Կալիֆոռնիայի ապահովագրական ապացույց վկայագիր

(*California Insurance Proof Certificate, SR 22/SR 1P*) և պահպանել այն

եռամյա ժամանակահատվածում:

Եթե ձեր տրանսպորտային միջոցը արագընթաց մայրուղու վրա խախտվում է Եթե ձեր տրանսպորտային միջոցը արագընթաց մայրուղու վրա դադարում է աշխատել՝

- Ապահով կերպով այն տեղափոխե՛ք դեպի աջ համվեզը:
- Ելքը՝ աջ կողմից, այնպես որ եթե պետք է դուրս գա՛ք տրանսպորտային միջոցից, դուք հեռու ե՛ք երթևեկությունից:
- Օգնություն կանչե՛ք:
- Վերադարձե՛ք ձեր տրանսպորտային միջոց որքան հնարավոր է շուտ:
Վերադարձե՛ք տրանսպորտային միջոց աջ կողմից (երթևեկից հեռու):
- Մնացե՛ք տրանսպորտային միջոցի ներսում՝ ամրագտողները կապած, մինչև ձեզ օգնության կհասնեն:
- Օգտագործե՛ք ձեր վթարային թարթող լույսերը ձեր հայեցողությամբ: Նրանք կարող են օգնել այլ տրանսպորտային միջոցներին տեսնել ձեզ գիշերը և տարբեր եղանակային պայմաններում: Բայց դրանք կարող են ներգրավել նաև հարբած վարորդներին:

Կան որոշակի հանգամանքներ, երբ ավելի անվտանգ է դուրս գալ ձեր տրանսպորտային միջոցից և հեռու մնալ: Դրանք ներառում են իրավիճակներ, երբ՝

- Ճամփեզրում բավարար տեղ չկա:
- Առկա է հաճապահային ցանկապատ:
- Ձեզ համար տարածք՝ արագընթաց մայրուղու գոտիներից ապահով կերպով հեռու մնալու համար:

California Highway Patrol (CHP) (Կալիֆոռնիայի մայրուղու պարեկ) Freeway Service Patrol (FSP) (Արագընթաց մայրուղու ծառայության պարեկ)

Աշխատանքային ժամերին **CHP**-ն և **FSP**- ն ապահովում են անվնաս արտակարգ հաճապահային ծառայություններ որոշակի տարածքներում: Եթե մնացել ե՛ք արագընթաց մայրուղու վրա ձեր տրանսպորտային միջոցի անսարքության պատճառով, ապա **FSP**-ն՝

- Ձեզ կառաջարկի մի գալու վառելանյութ, եթե այն վերջացել է:
- Ձեր տրանսպորտային միջոցի շարժիչը կգործարկի արտաֆին հոսանքի աղբյուրից, եթե մարտկոցը «նստած» է:
- Կլիցավորի ձեր ռադիոստորը և կիսակի խոդովակների անցքերը:
- Կփոխի թողած անվադողը:
- Բախման մասին կգեկուցի **CHP**-ին:

Եթե **FSP**-ն չկարողանա գործարկել ձեր տրանսպորտային միջոցը, այն (անվնաս) ֆարե կտան **CHP**-ի կողմից հաստատված վայր: **FSP**-ն կսրամադրի նաև լրացուցիչ օգնության կոնտակտային տվյալներ: **CHP**-ն կտեղեկացնի ավտոակումբին կամ ֆարեակման ծառայությանը:

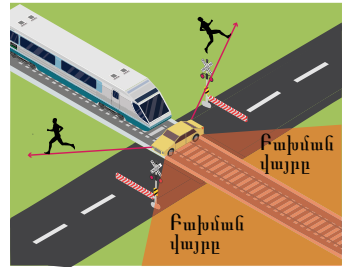
FSP-ն չի՝

- Քարեակի ձեր տրանսպորտային միջոցը մինչև տրանսպորտային միջոցների մասնավոր վերանորոգման ծառայություն կամ մասնավոր տուն:
- Առաջարկի ֆարեակման ծառայություններ մատուցող ընկերություններ կամ թափի վերանորոգման արհեստանոցներ:
- Քարեակի մտոցիկլետներ:
- Օգնի տրանսպորտային միջոցներին, որոնք բախման են ենթարկվել, եթե դրանք **CHP**-ի կողմից չեն ուղղորդվում:

Զանգահարե՛ք 5-1-1՝ **FSP** տեղեկատվության և օժանդակության համար:

Անաբբի տրանսպորտային միջոցներ երկաթուղային գծերի վրա

Եթե ձեր տրանսպորտային միջոցը կանգ է առնում կամ դադարում է աշխատել՝ արգելափակելով գնացքի ուղու որևէ հատված, դուրս եկեք տրանսպորտային միջոցից և ծանուցեք իրավապահներին:

- Եթե գնացքը մոտենում է, և նախագգուշական լույսերը թարթում են՝ Միանգամից դուրս եկեք ձեր տրանսպորտային միջոցից: Վազեք գծերից 45 աստիճանի անկյան տակ՝ դեպի գնացքը: Դրանից հետո հավաքեք 9-1-1: Հնարավոր է՝ ընդամենը 20 վայրկյան ունենաք նախքան գնացքի գալը փախչելու համար:
- Եթե չեք տեսնում, որ գնացքը մոտենում է, և նախագգուշական լույսերը չեն թարթում՝ Դուրս եկեք ձեր տրանսպորտային միջոցից: Անմիջապես զանգեք երկաթուղային գծի անցակետերում կամ գծերի մոտակայքում գտնվող մետաղական կառավարման տուփում տեղադրված *Emergency Notification System*-ի (ENS) (Արտակարգ իրավիճակների ծանուցման համակարգի) հեռախոսահամարին: Հայտնեք տեղը, անցման համարը (եթե փակցված է) և ռելսուղին հատող ճանապարհը կամ մայրուղին: Անպայման նշեք, որ տրանսպորտային միջոցը գտնվում է ռելսուղու վրա: ENS զանգելուց հետո զանգահարեք 9-1-1:

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԸ ՑՐՎԱԾ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԶՎԱՐՆԸ

Ցրված վիճակում տրանսպորտային միջոց վարելը վտանգավոր է: ՄԻ ֆանի ընդհանուր շեղող գործոններ՝

- Բջջային հեռախոսով խոսելը կամ հաղորդագրություն գրելը:
- GPS-ին նայելը:
- Երաժշտության, ձայնի կամ այլ կառավարման սարքի փոփոխությունը:
- Ուղևորների հետ խոսելը:
- Դիմահարդարումն ուղղելը:
- Ուտելը:
- Երեխաներին կամ կենդանիներին նայելը:

Տրանսպորտային միջոց վարելիս խուսափեք այս շեղող գործոններից:

ԲԶՋԱՅԻՆ ՇԵՌԱՆՈՒՆԵՐ և ՏԵՔՍՏԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բջջային հեռախոսները անուշադիր վարելու հիմնական աղբյուրն են: Ձեռքի բջջային հեռախոս օգտագործելիս վարելը անվտանգ չէ և արգելվում է:

Վարորդները բջջային հեռախոս պետք է օգտագործեն միայն անհրաժեշտության դեպքում և առանց ձեռքերն օգտագործելու՝ անչափահաս չլինելու դեպքում:

Ահա մի ֆանի եղանակ, որոնք կօգնեն ձեզ խուսափել ձեր բջջային հեռախոսի շեղումից և կենտրոնանալ անվտանգ երթևեկության վրա՝

- Մի պատասխանե՛ք ձեր բջջային հեռախոսին, երբ այն զանգում է: Թող զանգն անցնի ձայնային փոստ:
- Եթե դուք պետք է զանգահարե՛ք, դուրս եկե՛ք հանապարհից:
- Հնարավորության դեպքում զանգելու համար խնայե՛ք ուղևորին:
- Օգտագործե՛ք աուդիո նավիգացիայի գործառույթը: Մի մոտեցրե՛ք նավիգացիայի ցուցումները:
- Մի փոխե՛ք ձեր բջջային հեռախոսի երաժշտությունը:
- Զանգահարե՛ք միայն արտակարգ իրավիճակներում օգնություն ստանալու համար:
- Տեղադրե՛ք ձեր բջջային հեռախոսը հողմապակու, սարքերի վահանակի կամ կենտրոնական կոնսոլի վրա: Այն չպետք է խոչընդոտի ձեր հանապարհի տեսադաշտը:
- Տեղադրված բջջային հեռախոսն օգտագործե՛ք մեկ սահունով կամ հպումով:

Մի օգտագործե՛ք ձեր բջջային հեռախոսը՝

- Վտանգավոր հանապարհային պայմաններում:
- Ուշադրությունը լիարժեք գրառումների վրա:
- Հաղորդագրություն կամ էլեկտրոնային նամակ ուղարկելու համար, եթե չե՛ք օգտվում ձայնային հաղորդագրությունից:

ԾԱՆՈԹ ԵՐԵՔ ՆՈՐ ՏԵՆՈՎՈՐԱՅԻՆ

Տրանսպորտային միջոցների տեխնոլոգիան միշտ զարգանում է: Զանապարհին մենք կտեսնենք ավելի շատ ինքնակառավարվող տրանսպորտային միջոցներ և վարորդների աջակցության առաջադեմ համակարգերով (ADAS) տրանսպորտային միջոցներ: Այս համակարգերով հագեցված տրանսպորտային միջոցները կարող են տարբեր կերպ արձագանգել հանապարհային իրավիճակներին, փոխարինելով արձագանգները:

ՏԵՆՈՎԱՅԻՆ ԵՐԵՔ ԳԱՋԻ ՄԱՍԻՆ

Գազով աշխատող բոլոր տրանսպորտային միջոցները շնորհիվ գազ են արտադրում: Դրանով գազը մահացու, առանց հոտի գազ է, որն արտանետվում է տրանսպորտային միջոցի արտանետման խողովակից: Դրանով գազով թունավորման ախտանիշներից են՝

- Հոգնածությունը
- Հորանջելը
- Գլխապտույտը
- Սրտխառնոցը
- Գլխացավը
- Ականջների մեջ զանգը

Պարբերաբար ստուգե՛ք ձեր արտանետման համակարգը՝ կանխելու շնորհիվ գազից թունավորումը: Բացի այդ, թողե՛ք պատուհանը մասնակիորեն բաց, երբ շարժվե՛ք միացնում ե՛ք տրանսպորտային միջոցը վարելիս և երբ տրանսպորտային միջոցը կանգնած վիճակում է: Երբեք մի գործարկե՛ք շարժիչը ձեր ավտոտնակի դուռը փակ վիճակում:

ՁԵՌՔԵՐԸ՝ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՍԱՐՔԻՑ ՀԵՌՈՒ

Վարորդի շարժական սարքը պետք է տեղակայված լինի տրանսպորտային միջոցի հողմապակու, սարքերի վահանակի կամ կենտրոնական կառավարակետի վրա:

Այն չպետք է փակի վարորդի տեսադաշտը:

Վարորդին միայն թույլատրվում է մատի մեկ սահող շարժում կամ հպում կատարել տեղակայված սարքի վրա:

Օրենքն արգելում է, որ անչափահասները մեքենա վարելիս օգտվեն ձեռնազատ սարքից:

ԲԱԺԻՆ 12. Ալկոհոլ և դեղամիջոցներ

Կալիֆոռնիայում ազդեցության տակ ընթանալու (DUI) մասին օրենքները տարածվում են ինչպես ալկոհոլի, այնպես էլ դեղերի վրա: Ալկոհոլի կամ ցանկացած դեղի ազդեցության տակ գտնվելու դեպքում տրանսպորտային միջոց վարելն անօրինական է, ինչն ազդում է ձեր անվտանգ վարելու ունակության վրա: Օրենքը չի տեսնում տարբերություն անօրինական քմրանյութերի և դեղերի միջև, որոնք դուք ստանում եք բժշկի կամ դեղատան կողմից: Դրանք բոլորը կարող են ազդել ձեր անվտանգ վարելու և տեսածին ու լսածին արձագանքելու ունակության վրա:

Անկախ ձեր տարիքից՝ տրանսպորտային միջոց վարելը անօրինական է՝

- Ցանկացած ձևով ալկոհոլի չափազանց մեծ ֆանկություն խմելուց հետո: Այն ներառում է նաև դեղամիջոցներ, ինչպիսին է հազի օժարակը:
- Ցանկացած դեղամիջոց ընդունելուց հետո, որն ազդում է ձեր վարելու ունակության վրա: Այն ներառում է դեղատոմսերով կամ առանց դեղատոմսի դեղեր:
- Օգտագործելով ալկոհոլի կամ դեղերի համադրություն, որը նվազեցնում է անվտանգ վարելու ձեր ունակությունը:

Հանգիվեք, որ կարգացել եք դեղորայքի պիտակները և գիտեք ձեր օգտագործած ցանկացած դեղի հետևանքները: Եթե իրավապահ մարմինների աշխատակիցը կարծում է, որ դուք տրանսպորտային միջոց եք վարում, երբ քմրանյութերի կամ ալկոհոլի ազդեցության տակ եք, նրանք իրավունք ունեն ձեզ խնդրել արյան կամ մեզի անալիզ հանձնել: Եթե մերժեք հանձնել մեկը, DMV-ն կկասեցնի կամ կչեղարկի ձեր վարորդական իրավունքը:

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄԵՋ ԱՆՎՈՇՈՒՄՅԱՆ ԽՄԻՉՔՆԵՐԻ ԿԱՄ ԿԱՆԵՓԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ ԿԱՄ ՏՐԻԱՊԵՏՈՒՄԸ

Օրենքը չափ խիստ է ձեր տրանսպորտային միջոցում ձեզ հետ ալկոհոլ կամ կանեփի պատրաստուկ պահելու հարցում: Արգելվում է խմել ցանկացած խմիչք կամ ծխել կամ ընդունել կանեփի պատրաստուկ, երբ տրանսպորտային միջոց եք վարում կամ արդեն ուղևոր եք նստում: Եթե ձեր տրանսպորտային միջոցում ալկոհոլ կամ կանեփ եք տեղափոխում, ապա տարան պետք է լինի լիարժեք, կնքված և չբացված: Եթե այն բաց է, տարան պետք է պահեք բեռնախցիկում կամ այն վայրում, որտեղ ուղևորներ չեն նստում: (Այս օրենքը չի տարածվում, եթե դուք ուղևոր եք ավտոբուսում, տաֆու մեջ, ֆուրգոնում կամ բնակության համար նախատեսված ավտոմեքենայի մեջ): Անթույլատրելի է նաև ալկոհոլի բաց տարայի պահումը ձեր ձեռնոցի տուփի մեջ:

ԱՐՅԱՆ ՄԵՋ ԱՎԿՈՂՈՒ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ (BAC) ՍԱՀՄԱՆԱԶԱՓԵՐԸ

Երբ դուք սպիրտ եք օգտագործում, դրա հետքերը մտնում են ձեր արյան մեջ: Ձեր BAC-ը չափում է, թե որքան ալկոհոլ կա արյան մեջ:

Արգելվում է վարել տրանսպորտային միջոց BAC-ի հետևյալ ցուցանիշների դեպքում՝

- 0,08% կամ ավելի բարձր (եթե 21 տարեկանից բարձր եք):
- 0,01% կամ ավելի բարձր (եթե ձեր 21 տարին չի լրացել):
- 0,01% կամ ավելի բարձր՝ ցանկացած տարիքում (եթե սահմանված է DUI փորձաքննում):
- 0,04% կամ ավելի բարձր, եթե վարում եք տրանսպորտային միջոց, որը պահանջում է առևտրային վարորդական իրավունք (CDL):
- 0,04% կամ ավելի բարձր, եթե վարձում եք ուղևոր:

Եթե տրանսպորտային միջոց եք վարում անօրինական BAC-ով, իրավապահ մարմինների աշխատակիցը կարող է ձեզ տուգանել: Նույնիսկ եթե ձեր BAC-ը օրինական սահմաններից ցածր է, դա չի նշանակում, որ ձեր համար երթևեկելն անվտանգ է: Գրեթե բոլորը զգում են ալկոհոլի բացասական ազդեցությունը, նույնիսկ օրինական սահմանից ցածր մակարդակներում: Կախված նրանից, թե որքան վատ եք զգում, դուք կարող եք ձերբակալվել և դատապարտվել DUI- ի համար նույնիսկ առանց BAC չափման:

Ստորև բերված աղյուսակը ցույց է տալիս BAC-ի գնահատականները՝ հիմնված խմիչքի սպառման, սեռի և մարմնի քաշի վրա: Հիշեք, որ նույնիսկ մեկ բաժակը կարող է ազդել ձեր անվտանգ վարելու ունակության վրա:

 ԱՐՅԱՆ ՄԵՋ ԱՎԿՈՂՈՒ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ (BAC) ՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ ԱՂՅՈՒՍԱԿ ՏՂԱՄԱՐԴԱՆՑ ՀԱՄԱՐ (M) / ԻԳՎԱՆ ՍԵՌԻ (F)										
Ուղեների քանակը	Մարմնի քաշը ֆունտերով								Վարորդական վիճակ	
	100	120	140	160	180	200	220	240		
0	M	.00	.00	.00	.00	.00	.00	.00	.00	Միայն անվտանգ մեքենավարման սահմանային արժեք
	F	.00	.00	.00	.00	.00	.00	.00	.00	
1	M	.06	.05	.04	.04	.03	.03	.03	.02	Վարորդական ունակությունների բուլդոջ
	F	.07	.06	.05	.04	.04	.03	.03	.03	
2	M	.12	.10	.09	.07	.07	.06	.05	.05	
	F	.13	.11	.09	.08	.07	.07	.06	.06	
3	M	.18	.15	.13	.11	.10	.09	.08	.07	
	F	.20	.17	.14	.12	.11	.10	.09	.08	
4	M	.24	.20	.17	.15	.13	.12	.11	.10	Օրենքով արգելված չափով արբած
	F	.26	.22	.19	.17	.15	.13	.12	.11	
5	M	.30	.25	.21	.19	.17	.15	.14	.12	
	F	.33	.28	.24	.21	.18	.17	.15	.14	
Համել 0,01% խմելուց հետո յուրաքանչյուր 40 րոպեի համար: 1 ունիա = 1,5 ունցիա 80 քնդուրյան լիկյորի, 12 ունցիա 5% գարեջրի կամ 5 ունցիա 12% քնդուրյան գինու: 100 հոգուց այս արժեքները կգերազանցեն 5-ից պակաս մարդ:										

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ՝ Այս օրենքները վերաբերվում են նաև ջրի վրա ընթանալուն: Անօդուտ է ալկոհոլ օգտագործել և (կամ) դեղեր օգտագործել, երբ նավ եք վարում, ռեակտիվ դահուկներ, ջրային դահուկներ, ջրատար ինֆրաթիւ կամ նմանատիպ այլ նավեր: Իմացե՛ք ավելին *California Harbors and Navigation Code*-ում:

DUI ՁԵՐԲԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կալիֆոռնիայում մեքենա վարելիս դուք համաձայն եք շնչառության, արյան կամ մեզի թեստի անցկացմանը, եթե իրավապահ մարմինների աշխատակիցը կասկածում է ձեզ DUI-ի մեջ: Եթե դուք համաձայնվել եք կատարել ալկոհոլային խմիչքների նախնական զննում (PAS) և (կամ) շնչառական թեստ, ապա հնարավոր է, որ ձեզանից պահանջվի արյան կամ մեզի թեստ անցկացնել՝ դեղերի առկայությունը հայտնաբերելու համար: Եթե դուք հրաժարվեք շնչառություն, արյուն և (կամ) մեզի թեստ վերցնելուց, DMV-ն կկասեցնի կամ կչեղարկի է ձեր վարորդական իրավունքը:

Եթե դուք ձերբակալված եք DUI-ի համար՝

- Կալիֆոռնիայի վարչական ինֆորմայն Օրենքը պահանջում է, որ DMV-ն դադարեցնի ձեր վարորդական իրավունքը:
- Իրավապահ մարմինների աշխատակիցը կարող է վերցնել ձեր վարորդական իրավունքը և ձեզ տրամադրել ժամանակավոր վարորդական վկայական 30 օրվա ընթացքում:
- Ձեր ձերբակալման օրվանից 10 օրվա ընթացքում կարող եք պահանջել DMV վարչական լսումներ:

DUI ՂԱՏԱՎՃԻՌՆԵՐ

Եթե դուք դատապարտվեք DUI-ի համար, DMV-ն կկասեցնի կամ կչեղարկի ձեր վարորդական իրավունքը:

- Ձեզանից պահանջվում է լրացնել DUI ծրագիր:
- Դուք ստիպված կլինեք ներկայացնել Կալիֆոռնիայի ապահովագրական ապացույցի յազիր (*California Insurance Proof Certificate, SR 22/SR 1P*):
- Դուք պետք է վճարեք ցանկացած կիրառելի իրավունքի վերաբորդարկման և (կամ) սահմանափակման վճար:
- Դատարանը նաև կարող է ձեզ պարտադրել, որ ձեր տրանսպորտային միջոցի մեջ տեղադրեք վառոցի արգելափակման սարք (IID):

Ահա մի քանի լրացուցիչ տույժ, եթե դուք դատապարտվել եք DUI-ի համար՝

- Դուք կարող եք դատապարտվել մինչև 6 ամսվա ազատազրկման:
- Հնարավոր է, որ դուք ստիպված լինեք տուգանք վճարել 390–1000 ԱՄՆ դոլարի սահմաններում:
- Իրավապահ մարմինները կարող են բռնազանգեք ձեր տրանսպորտային միջոցը, և հնարավոր է, որ ստիպված լինեք վճարել պահպանման վճար:
- Եթե դեղերի կամ ալկոհոլի ազդեցության տակ տրանսպորտային միջոց վարելիս լուրջ վնասվածք եք պատճառում կամ մարդ է գոհվում, կարող եք կանգնել ֆաղափացիական դատարանի առջև:

Ալկոհոլի կամ քմրանյութի ազդեցության տակ տրանսպորտային միջոց վարելու բոլոր DUI մեղադրանքները 10 տարի կպահվեն DMV-ի գրանցամատյաններում: Եթե այդ ընթացքում այլ DUI եք ստանում, դատարանը և (կամ) DMV-ն կարող է ձեզ ավելի խիստ պատիժ նշանակել:

ՄԻՆԶԻ 21 ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԱՐՈՐԴՆԵՐ

21 տարեկանից ցածրերի համար ալկոհոլ պահելու և սպառելու համար լրացուցիչ օրենքներ կան:

Ալկոհոլ ունենալը՝

- Դուք չեք կարող տրանսպորտային միջոցի մեջ ունենալ լիկյոր, գարեջուր կամ գինի, քանի որ դեռ ձեռք 21 տարեկան կամ ավելի մեծ տարիքի անհատ չկա: Տարան պետք է լինի ամբողջական, կնքված և չբացված: Բացելու դեպքում ալկոհոլը պետք է պահվի բեռնախցիկում կամ այն վայրում, որտեղ ուղևորները չեն նստում:
Բացառությամբ՝ Եթե դուք աշխատում եք խմիչքի վաճառքի արտոնագիր ունեցող մեկի համար, կարող եք ալկոհոլային խմիչքներ սեղանի վրա տարաների մեջ:
- Եթե ձեր տրանսպորտային միջոցի մեջ ալկոհոլային խմիչքներ եք բռնել, իրավապահները կարող են ձեր տրանսպորտային միջոցը բռնագրավել մինչև 30 օր ժամկետով: Դատարանը կարող է ձեզ տուգանել մինչև \$1000 և կասեցնել վարորդական իրավունքը 1 տարով: Եթե դուք արդեն չունեք վարորդական իրավունք, դատարանը կարող է խնդրել DMV-ին հետաձգել ձեր առաջին վարորդական իրավունքի վկայականը մինչև 1 տարի:

Սպիրտի սպառում՝

- Եթե իրավապահ մարմինների աշխատակիցը կասկածում է ձեզ ալկոհոլ օգտագործելու մեջ, նրանք կարող են ձեզանից պահանջել կատարել ձեռքի շնչառության թեստ, ալկոհոլի նախնական սկրինինգ (PAS) կամ մեկ այլ ֆիզիկական թեստ:
- Եթե դատապարտվել եք 0,01% կամ ավելի բարձր BAC ունեցող DUI-ի համար, DMV-ն կարող է 1 տարով գրկել ձեզ վարորդական իրավունքից:
 - Ձեր առաջին իրավախախտման դեպքում դուք պետք է անցնեք արտոնագրված DUI ծրագիր:
 - Եթե այլ հանցագործություններ եւ ունեք, գուցե ստիպված լինեք անցնել ավելի երկար DUI ծրագիր:
- Եթե PAS-ը ձեր արյան մեջ 0,05% կամ դրանից բարձր ալկոհոլի պարունակություն (BAC) հայտնաբերի, ապա ուստիկանը կարող է պահանջել, որ դուք շնչառական կամ արյան թեստ անցնեք:
- Եթե ավելի ուշ թեստը ցույց տա, որ BAC-ը 0,05% կամ ավելի բարձր է, դուք կարող եք ձերբակալվել DUI-ի համար, և ձեր վարորդական իրավունքը կարող է կասեցվել:

ԲԱԺԻՆ 13. Տրանսպորտային միջոցների գրանցման պահանջները

Ձեր նահանգում օգտագործելու համար հարկավոր է ձեր տրանսպորտային միջոցը գրանցել Կալիֆոռնիայում: Լրացուցիչ տեղեկությունների և տրանսպորտային միջոցների գրանցման արագ ուղեցույցի համար այցելեք **dmv.ca.gov/vrservices**:

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԱՌՔ ԿԱՄ ՎԱՃԱՌՔ

Տրանսպորտային միջոց գնելիս ունեք 10 օր ժամանակ՝ տրանսպորտային միջոցի սեփականությունը ձեզ փոխանցելու համար:

Եթե այլ անձի էք տրանսպորտային միջոց վաճառում, 5 օրվա ընթացքում պետք է այդ մասին տեղեկացնեք DMV-ին: Դուք դա անում եք Տեղեկատվության փոխանցման և պատասխանատվության ազատման ծանուցմամբ (*Notice of Transfer and Release of Liability, NRL*), այցելեք **dmv.ca.gov/nrl/**:

ԱՐՏԱՆԱՀԱՆԳԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Եթե ձեր տրանսպորտային միջոցը գրանցված է մեկ այլ նահանգում կամ շրջանում, դուք պետք է այն գրանցեք Կալիֆոռնիայում: Դուք ունեք 20 օր՝ ձեր տրանսպորտային միջոցը գրանցելու համար՝ պետության ռեգիստրացիայի դառնալուց կամ նահանգում աշխատանք ստանալուց հետո: Տե՛ս «Բաժին 3. Կալիֆոռնիայի վարորդական իրավունքներ»՝ բնակչության մասին ավելի խմանալու համար:

Համոզվեք, որ տրանսպորտային միջոցը համապատասխանում է Կալիֆոռնիայի ծխի օրենքներին: Կալիֆոռնիայի DMV-ն չի կարող գրանցել տրանսպորտային միջոց, որը չի համապատասխանում պահանջներին:

Ոչ ռեգիստրացիայի ռազմական անձնակազմ

Եթե դուք մտնում եք ոչ ռեգիստրացիայի ռազմական անձնակազմի մեջ, կարող եք օգտագործել ձեր հայրենի նահանգի պետհամարանիշներով տրանսպորտային միջոցներ: Ձեր տրանսպորտային միջոցները կարող են ունենալ նաև պետհամարանիշներ այն նահանգից, որտեղ վերջին անգամ տեղակայվել էք: Երբ պետհամարանիշների ժամկետը լրանում է, դուք կարող եք ժամկետը երկարաձգել ձեր հայրենի նահանգում կամ գրանցել մեքենան Կալիֆոռնիայում:

**Պահպանեք շարժունակություն
և անկախություն**

ՈՆԵ՞ք հարցեր:

Հարցրեք վարորդական հարցերով Ձեր գլխավոր լիազորին կամ
հասարակայնության հետ կապերի համակարգողին:

**Ձանգահարեք ձեզ մոտ գտնվող գրասենյակը կամ այցելեք մեր
dmv.ca.gov գլխավոր էջը:**

Սակրամենտո և
Հյուսիսային
Նահանգներ
(916) 657-6464
(916) 657-7109

Ծովածոցի
տարածքի
Նահանգներ
(510) 563-8998

Լոս Անջելես և
Կենտրոնական ափի
Նահանգներ
(310) 615-3552

Կենտրոնական և
Հարավային Նահանգներ
(714) 705-1588

**"Ձեր ուղին դեպի անվտանգ երթևեկություն" վարորդական հարցերով գլխավոր լիազորի
ծրագիրը կամ սոցիալական ծրագիր:**

ԲԱԺԻՆ 14. Ֆինանսական պատասխանատվություն ապահովագրության պահանջներ և բախումներ

Տրանսպորտային միջոց վարելիս ձեզ հետ պետք է ունենաք ֆինանսական պատասխանատվության (ապահովագրության) ձեր ապացույցը: Եթե ձեզ կանգնեցրել են կամ բախվել եք, ապա դա պետք է ցույց տաք իրավապահ մարմինների աշխատակցին: Եթե դուք չեք կարող ապացույց ցույց տալ, հնարավոր է, որ սուգանվեք, իրավապահները կարող են խլել ձեր տրանսպորտային միջոցը, և DMV-ն կարող է կասեցնել ձեր վարորդական իրավունքը:

DMV-ն կարող է կասեցնել ձեր վարորդական իրավունքը, եթե՝

- Դուք բախման եք ենթարկվել և ապահովագրություն չունեք:
- Ձեզ պատկանող տրանսպորտային միջոցը բախման է ենթարկվել, և DMV-ն վստահ չէ, թե ով է վարում:
- Բախումը չի ապահովագրվում ձեր ապահովագրության պայմանագրով:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

Ձեր ապահովագրությունը պետք է ապահովի առնվազն՝

- \$15,000 մեկ մարդու մահվան կամ մարմնական վնասվածքի համար:
- \$30,000 մեկից ավելի մարդկանց մահվան կամ վնասվածքների համար:
- \$5,000՝ գույքին հասցված վնասի համար:

Ապահովագրություն գնելուց առաջ համոզվեք, որ գործակալը, բրոքերը կամ ապահովագրության մատակարարը լիցենզավորված են Կալիֆոռնիայի ապահովագրության վարչության կողմից: Ստուգելու համար զանգահարեք 1-800-927-HELP:

ԷԺԱՆ Ապահովագրություն

Եթե դուք չեք կարող ապահովագրել պատասխանատվության ապահովագրություն, ապա կարող եք իրավասու լինել Կալիֆոռնիայի ավտոմեքենաների ցածր գնով ապահովագրության ծրագրի համար:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելեք **mylowcostauto.com** կամ զանգահարեք 1-866-602-8861:

ԲԱՆՈՒՄՆԵՐ ՁԵՐ ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ

Եթե դուք բախման եւ ենթարկվել, որի արդյունքում 1000 դոլարի վնաս է պատճառվել, կամ երբ որևէ մեկը վնասվածք է ստանում կամ մահանում է, DMV-ն այն կավելացնի ձեր վարորդական գործին: Կարևոր չէ, թե ում պատճառով է տեղի ունեցել բախումը: Բախման մասին պետք է հաղորդեք դուք, բախմանը մասնակցած այլ վարորդներ և իրավապահ մարմիններ:

Ճանապարհատրանսպորտային պատահարները, ապահովագրությունը և անհատականները

Ծնողները կամ խնամակալները պետք է ֆինանսական պատասխանատվություն ստանձնեն 18 տարեկանից ցածր վարորդների համար: Նրանք պետք է վճարեն վնասների և տուգանքների համար, եթե վարորդը բախման է ենթարկվել:

Երբ վարորդը դառնում է 18 տարեկան, ծնողներն ու խնամակալներն այլևս պատասխանատվություն չեն կրում: 18 տարեկան և բարձր վարորդներն իրենց վրա վերցնում են ֆինանսական պատասխանատվությունը:

ԲԱԺԻՆ 15. Տարեցներ և երթևեկություն

Ավագ վարորդները հաճախ հատուկ կարիք ու մտահոգություններ ունեն՝ տրանսպորտային միջոց վարելու հետ կապված: Դրանց լուծման համար մենք ստեղծեցինք Հատուկ հետաքրքրության վարորդի ուղեցույց (*Special Interest Driver Guide*), որը հատուկ նախատեսված է ավագ վարորդների համար: Ուղեցույցը տալիս է անվտանգության վերաբերյալ կարևոր տեղեկատվություն ծերացող վարորդի համար (բայց նախատեսված չէ քեստի պատրաստման համար ուսումնական ձեռնարկ):

Անվտանգ վարելու ավագ ուղեցույցը դիտելու կամ ներբեռնելու համար (DL 625) այցելեք **dmv.ca.gov**: Կարող եք նաև օրինակը ստանալ ձեր տեղական DMV գրասենյակում կամ գանգահարել 1-800-777-0133՝ պատճենը ձեզ փոստով ուղարկելու համար: Հատուկ հետաքրքրության վարորդի ուղեցույցը հասանելի է մեր կայքում՝ **dmv.ca.gov/seniors**:

Որպես ավագ տրանսպորտային միջոց վարելու մասին տեղեկատվություն ստանալու համար կարող եք կապվել ձեր տարածքում գտնվող Ավագ վարորդի օմբուդսմենի ծրագրի հետ (*Senior Driver Ombudsman Program*).

Հյուս Անջելես և Կենտրոնական ափի շրջաններ (310) 615-3552

Սակրամենտոյի և Հյուսիսային Կալիֆոռնիայի շրջաններ (916) 657-6464

Օրինջի և Սան Դիեգոյի շրջաններ (714) 705-1588

Սան Ֆրանցիսկո, Օֆլենդ և Ծովախորհի տարածք (510) 563-8998

ՏԱՐԵՑ ՎԱՐՈՐԴՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ (*MATURE DRIVER PROGRAM*)

Տարեց վարորդների ծրագիրը (*Mature Driver Program*) 55 տարեկան կամ ավելի բարձր տարիքի վարորդների համար նախատեսված 8-ժամյա դասընթաց է: Այն ընդգրկում է մի շարք թեմաներ, որոնք հատուկ հետաքրքրություն են ներկայացնում հասուն վարորդների համար:

Ձեր ապահովագրական ընկերությունը կարող է գեղչեր առաջարկել, եթե անցնեք Տարեց վարորդի ծրագիրը (*Mature Driver Program*): Կապվեք ձեր ապահովագրության մատակարարի հետ՝ դասընթացի ավարտի ձեր վկայականի պատճենով: Ձեր վկայականը վավեր է երեք տարի: Դուք կարող եք այն թարմացնել՝ ավարտելով ևս մեկ չորսժամյա դասընթաց:

Դասընթացը կարող եք անցնել DMV-ի կողմից հաստատված մատակարարների միջոցով: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելեք **dmv.ca.gov**՝ ներառյալ ձեր մոտակայքում գտնվող վայրերը:

ԱՎԱԳ ID ՔԱՐՏԵՐ

Դիմորդները, ովքեր 62 տարեկան կամ ավելի բարձր են, իրավունք ունեն ստանալու անվճար ավագ ID քարտ: Ցանկացած տարիքի վարորդ, ով բժշկական վիճակի պատճառով չի կարող ապահով շարունակել վարելը, իրավունք ունի փոխել իր վարորդական վկայականը անվճար ID քարտի հետ: ID քարտը ծառայում է միայն որպես նույնականացում: Մանրամասները տես dmv.ca.gov/id-cards կայքում:

ԲԱԺԻՆ 16. Բառարան

ՏԵՐՄԻՆ	ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ
«Ղեկի մոտ» վարորդական ֆննդություն	Վարորդական թեստ, որտեղ դուք ունեք մեքենայի կառավարում, և ձեզ ուղեկցում է DMV հրահանգիչը, որը գնահատում է ձեր վարորդական հմտությունները:
Արյան մեջ ալկոհոլի պարունակություն (BAC)	Արյան մեջ ալկոհոլի պարունակությունը (BAC) արյան մեջ ալկոհոլի քանակն է: Օրինակ, եթե ձեր BAC-ը 0.10% է, դա նշանակում է, որ դուք ունեք 0.10 գրամ ալկոհոլ 100 միլիլիտր արյան մեջ: 0.08% կամ ավելի բարձր BAC-ով ընթանալն անօրինական է:
Սևեռուն հայացք	Երբ ձեր հայացքը սևեռում եք ձեր առջևի տրանսպորտային միջոցին՝ ձեր շրջակայքին հայացք գցելու փոխարեն, որպեսզի տեղյակ լինեք այլ տրանսպորտային միջոցների և ձեր շրջակայքի մասին: Այն վտանգավոր է, քանի որ կարող է բերել բախումների:
Տնակ մեքենա	Շարժիչային տրանսպորտային միջոց, որն ի սկզբանե նախատեսված է մարդու բնակության համար, որը փոփոխված է մարդու բնակության համար կամ մետաղեա ունի կցված ֆուրգոն:
HOV գոտի	High-Occupancy Vehicle գոտի: Դա երթևեկության գոտի է՝ որոշակի թվով մարդկանց տեղավորելու տրանսպորտային միջոցների համար: Եթե հաճադարհային նշանների վրա նշված մարդկանց նվազագույն քանակը չեք ապահովում, ապա չպետք է ընթանաք HOV գոտում:
Գործարկում արտաքին աղբյուրից	Եթե ձեր տրանսպորտային միջոցը լիցենզավորված մարտկոց ունի, արտաքին աղբյուրից գործարկումը կարող է օգնել գործարկել տրանսպորտային միջոցը՝ ժամանակավոր միացում կատարելով մեկ այլ մեքենայի մարտկոցին՝ օգտագործելով միացնող մալուխներ:
Սահմանային գիծ	Համապարհի վրա սպիտակ գծեր խաչմերուկից կամ անցումից առաջ: Սահմանային գծերը վարորդներին ցույց են տալիս, թե որտեղ պետք է կանգ առնել:
Հետիոտն	Մարդ, ով գնում է ոտով կամ տրանսպորտային միջոցից կամ հեծանվից տարբերվող այլ բանով, օրինակ՝ անվաչմուշկներով, սֆեյթբորդով և այլն: Հետիոտները կարող է լինել նաև հաճախորդություն ունեցող անձ տեղավորված համար օգտագործելով եռանիվ հեծանիվ, քառանիվ հեծանիվ կամ անվասայլակ:

Պերիֆերիկ տեսողություն	Ինչ կարող եմ տեսնել ձեր տեսողության կողմերում, երբ ուղիղ նայում եմ առաջ:
Երթևեկության առավելություն	Օգնում է որոշել, թե ում է թույլատրվում առաջինը գնալ այն իրավիճակներում, երբ հաճապարհին հանդիպում են տրանսպորտային միջոցներ, հետիոտներ և հեծանվորդներ: Մարդը, ով կարող է առաջինը գնալ, ունի «Երթևեկության առավելություն»: Մյուս տրանսպորտային միջոցները կամ հեծանվորդները պետք է սպասեն երթևեկության առավելություն ունեցող անձին:
Ճանապարհ	Հողատարածք, որով շարժվում են տրանսպորտային միջոցները:
Խառնաշփոթի փուլ	Խաչմերուկում «հետիոտնային խառնաշփոթի փուլը» հետիոտնին տալիս է ֆայլելու ազդանշան, որպեսզի նրանք բոլորը միաժամանակ կարողանան ֆայլել բոլոր ուղղություններով, ներառյալ անկյունագծային:
Երեք վայրկյանի կանոն	Երթևեկության կանոն, որն օգնում է ձեզ գնահատել, թե որքանով է պետք հետևել այլ տրանսպորտային միջոցներին: Երբ ձեր դիմաց գտնվող տրանսպորտային միջոցը անցնում է որոշակի կետ, օրինակ՝ ճան, հաշվեք երեք վայրկյան: Եթե այդ կետն անցնեք նախքան հաշվելն ավարտելը, ուրեմն բավարար հեռավորություն չեք պահպանում առջևից ընթացող տրանսպորտային միջոցից:
Երթևեկության կանոնների խախտման տուգանք	Հայտնի է հաև որպես «ticket»՝ երթևեկության մասին օրենքը խախտելու համար իրավապահների կողմից տրված պատժողական ծանուցագիր:
Vanpool	Vanpool-ը մարդկանց խմբերին բույլ է տալիս կիսել նույն ուղևորությունը, որը նման է ավտոբուսին, բայց ավելի մեծ մասշտաբով: Vanpool տրանսպորտային միջոցը սովորաբար տեղափոխում է 5-ից 15 մարդ:
Զիջել	«Զիջել» նշանակում է սպասել, դանդաղեցնել և պատրաստ լինել կանգ առնելու (անհրաժեշտության դեպքում)՝ բույլ տալու այլ տրանսպորտային միջոցներին կամ հետիոտներին անցնել, ովքեր ունեն երթևեկության առավելություն:

ԿԱՊ ՄԵԶ ՀԵՏ

ԿԱՊԵՔ ԱՄՐԱԳՈՏԻՆ ԿԱՄ
ՏՈՒԳԱՆՎԵՔ